

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagdíj díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	1000	"	2	"	"
Földbirtokok, bér- lők és uradalmak	2000	"	3	"	"
	3000	"	4	"	"
	4000	"	5	"	"
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	5000	"	6	"	"
1 q buza egyenértéke februári fizetésnél	580.000 K.				
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona = 80.000 K.				

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felolvasó szerkesztő: **Buday Barna**
Társzerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-08

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Egy évre	200,000 K	Egy évre	320,000 K
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	50,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Tel.: József 99-32

TARTALOM:

- Közgazdasági szakosztály ülése.
- A műszaki bizottság ülése.
- A földművelésügyi tárca.
- Harc egy kinevezés körül.
- A nyári szántógép-bemutató.
- A tavaszi vetés. (Klein József.)
- Csirzattassuk vetőburgonyainkat ültetés előtt. (Kovács Frigyes.)
- A gazdasági hamisító tenyésztésének kérdése. (D. H.)
- Új rendeletek.
- A gazdaközönség köréből. (A terményhaszonbér kérdéséhez. — Hatvani Endre báró.)
- Adózók sérelmei. (alsóévi Farkas Géza.)
- Földhaszonbérlok mozgalma.
- A tenyészállatvásárbejelentések eredménye.
- Vegyes közlemények.
- Tözsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

A XXXIV. tenyészkiállításra és vásárra szóló bejelentések lezárása.

A rendező-bizottság a f. évi március hó 21., 22. és 23-án a tenyész- és haszonállatvásártelepen rendezendő, díjazással egybekötött XXXIV. országos tenyészkiállításra és vásárra szóló bejelentéseket a határidő lejártával lezárta. Minthogy a rendelkezésre álló épületeket már az eddigi bejelentések anyaga betölti, újabb bejelentéseket csak feltételeken, egyes kiállítók részvételének akadályoztatása esetére jegyezhetünk elő. Baromfi-bejelentéseket még elfogadunk február hó 25-ig. A bejelentési lapokon levő és kifogásolt hiányokat mielőbb, de legkésőbb február hó 20-ig pótolni kérjük.

Jeszenszky Pál s. k.,
a tenyészállatvásárrendező-bizottság elnöke.

Kedvezményes utazás a tenyészállatvásárra.

A kereskedelmi miniszter ur az OMGE kérésére a tenyészállatvásár megtekintésére felutazó közönség részére 50%-os kedvezményt biztosított a m. kir. államvasuton és az annak kezelésében lévő helyi-érdekű vasutakon, valamint felhívta az önálló igazgatással bíró vasuti társaságokat is e kedvezmény megadására. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány kiállítását az OMGE tenyészállatvásárrendező-bizottságától (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) kell kérni. Az igazolvány díja fejében egyidejűleg személyenként 6000 K.-t, postaköltségre 2000 K.-t, összesen 8000 K.-t kell pénzben vagy postabélyegben beküldeni. Ha ötnél több személy egyszerre és egy címre kéri az igazolványok elküldését, akkor a személyenként járó 6000 K. igazolvány díjon kívül összesen csak 10.000 K. postaköltséget kell beküldeni.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány igénybevétele nincsen korlátozódáshoz kötve, vagyis az OMGE tagjain kívül minden a tenyészállatvásár

megtekintésére felutazó gazda (földbirtokosok, bér-
lők, gazdatisztek, földművesek), a gazdasági és szövetkezeti élet vezetői (jegyzők, papok, tanítók stb.), községi és közigazgatási tisztviselők stb., valamint azok családtagjai részére is kiszolgáltatható. Az igazolvány kiállítását kérő levélben pontosan meg kell jelölni azt a vasuti állomást, ahonnan az utazás kezdetét veszi és véget ér, valamint, hogy milyen vasuti vonal (MÁV., Déli Vasut stb.) fog igénybe vétetni. Testületek és községek részéről általánosságban nem lehet bizonyos számú igazolványt kérni, hanem egyenként fel kell sorolni azoknak a neveit és foglalkozását, akiknek részére az igazolvány kiállítását kéri. A gazdasági akadémiák, földművelésiskolák, téli tanfolyamok és más iskolák hallgatói a kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat az igazgatóság utján kérjék.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány csupán a tenyészállatvásár hetében, március hó 19-25 napjain érvényes és használható; bármelyik kocsiosztályban feljogosít az 50%-os kedvezményre.

A Déli Vasut is megadta a MÁV-hoz hasonlóan az 50%-os utazási kedvezményt, valamint kilátás van ennek az Arad-Csanádi Vasut által leendő megadására is. Ezért ezeknek a vonalaira szóló igénylések is beküldhetők.

A kereskedelmi miniszter ur olyan tekintélyes számú kedvezményes utazásra jogosító igazolványt bocsátott rendelkezésünkre, hogy előreláthatólag minden jogos kérelmet kielégíthetünk; ha azonban mégis ez a kontingens kevésnek bizonyulna, az igazolványok kiszolgáltatása tekintetében a jelentkezés sorrendje lesz a mértékadó.

Tenyészállatvásárrendező-bizottság.

Az OMGE közgazdasági szakosztályának ülése.

(1925. február 11-én, szerdán d. u. 4 órakor.)

Jelen voltak: **Hadik János** gróf elnöke alatt **Somssich László** gróf, az OMGE elnöke, **Beliczey Géza** és **Purgly Emil** az OMGE alelnökei, **Széchényi Géza** gróf, **Festetics Sándor** gr., **Radvánszky Albert** báró, **Osztróuczky Miklós**, **Eszenyi Jenő**, **Wekerle Sándor** dr., **Mándy Samu**, **Matta Árpád** dr., **Szolnoky Dezso**, **Elek Gyula**, alsóévi **Farkas Géza**, **Blantz Jenő**, **Dóry Frigyes**, **Szigeti Pál** dr., **Zsuzsányi István**, **Leopold Lajos** új., **Reichenbach Béla**, **Koós Mihály**, **Károly Rezső** dr., **Rácz Béla**, **Rosenberg Máttyás**, **Pátkai Béla**, **Lichtscheln Samu**, **Hencz Ferenc**, **Debreceni Sándor** dr., **Glaser Géza**, **Baross Endre** dr., **Steinecker István** dr., **Horváth Zoltán** dr., **Navratil Ákos** dr., **Kun András**, **Földes Mór** dr., **Vantsó Gyula** dr., **Niemesny Mihály** dr. és még többen, mint vendégek. A földművelésügyi minisztert **Gally Kálmán** h. államtitkár, **Rónay László** min. tanácsos és **Fabinyi István** min. titkár képviselték. Az OMGE tisztikara részéről **Szilassy Zoltán**, **Buday Barna**, **Mutschenbacher Emil** dr. szakosztályi előadó, **Fabricsius Endre**, **Konkoly Thege Sándor** és **Rothmeyer Imre** vettek részt az ülésen. Távmaradásukat kimentették: **Székács Elemér**, **Darányi Gyula** dr., **Elek Ernő**, **Elek István** dr., **Moesáry Sándor**, **Soós Géza** és **Pallavicini Alfonz** ögróf.

Hadik János elnöki megnyitójában ismerteti az ülés célját. Abból a célból jött össze az értekezlet, hogy a bérbeadók és a bérlok közötti helyzetet megfelelően tisztázzassék. A saját részéről semmiképpen sem kíván prejudikálni a szóbanforgó

kérdésben s ezzel megnyitja a vitát, amelyben kéri, hogy a haszonbérbeadás és haszonbérlok szempontok képviselői felváltva szólaljanak fel.

Glaser Géza bevezetésül felemlíti, hogy két évvel ezelőtt, amikor szóba került a buza, mint értékmérőnek életbe léptetése, ő kifejtette annak helytelenségét. Már akkor rámutattak a bérlok arra az anomáliára, hogy rossz termés esetén kétszeres haszonbért kell fizetniük. Sajnálattal állapítja meg, hogy most ezek az aggályok beteljesedtek.

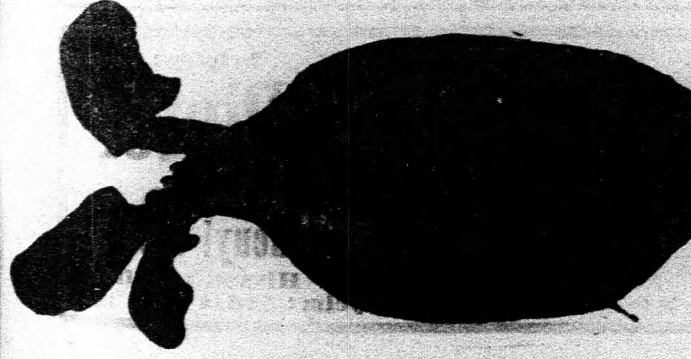
A bérlok a buza árának rohamos és aránytalan emelkedése folytán mérhetetlen károsodást szenvednek. Igaz, hogy a magánjogba való beavatkozás nélkül ezt a kérdést nem lehet rendezni. De abban az esetben, amikor egy értékmérő megbukik, az államnak joga és kötelessége közbelépni és segíteni azzal, hogy egy más valutát állapít meg. Példákat hoz fel arra, hogy a valuta stabilizálása esetén külföldön is azonnal rendezést nyert az értékmérő kérdése, megállapított az új valuta, így Lengyelországban, Ausztriában és Németországban.

Annakidején, amikor a 6140. M. E. számú kormányrendelet kiadott, elmulasztották nálunk a buza és a békebeli korona viszonyát megállapítani. Ha ennek a relációnak megállapítását akkor nem mulasztják el, ma nem kerülne a bérlok ilyen szomorú helyzetbe és ez a kérdés nem képezhetné vita tárgyát. De mert ez akkor nem rendeztetett, most kell pótolni. A hibát ott találja, hogy a 6140. M. E. sz. rendelet helytelenül értelmezik s ily módon merül fel differencia a szerződés felek között. Ismerteti a rendelet szellemét, amely nem a haszonbér emelésére, hanem a haszonbér valorizációjára irányult. Idézi a rendelet 15. §-át, amely világosan kifejezi, mi volt a kodifikátor szándéka: annyi haszonbért akart megállapítani, mint amennyit a békében fizetett a bérlok.

Tény az, hogy likvidálnunk kell a buza valutát. Nézet szerint a 6140. M. E. sz. rendelet fenntartása a leghelyesebb, ellenben szükséges, hogy a buza és egyéb termény helyett, ahol a szerződésekben az szerepel, aranykorona állítsassék be. Amennyiben pedig a bérbeadóval nem sikerülne a bérloknek megállapodásra jutnia, a bíróság állapítsa meg a rendelet szellemében a fizetendő pénz bérösszegét. Kijelenti, hogy amennyiben elhatározatná a 6140. M. E. számú rendeletnek ilyen értelemben való változtatlan fenntartása s a haszonbér (a buza bér pénzbeli egyenértékének) esetenkénti megállapítása a bíróságra bízatké, akkor a bérlok elértek céljukat. Teljes erejükből azon vannak a bérlok, hogy barátságos alapon méltányos megállapodásra jussanak a bérbeadókkal. Kijelenti, hogy a béke kedvéért szívesen hoznak a bérlok áldozatot is, de menteni akarják az existenciájukat.

Mindezeknek alapján javasolja, hogy az OMGE és OMFE együttesen irjon fel a kormányhoz a 6140 M. E. számú rendeletnek teljes mérvben, betűszerinti fenntartása érdekében s fejtsé ki, hogy a kormány adjon módot intézményesen a jogorvoslás lehetőségére. Természetesen a rendelet olyképpen módosíthatnák, hogy a buza valuta helyett az aranyvaluta lépne életbe s így az értékmérő az aranykorona lenne, viszont pedig az átszámítási kules megállapítása a bíróság mérlegelésétől függene. A 6140. M. E. számú rendelet alapján ítéletileg vagy megegyezés utján megállapított terményhaszonbérlek a buza árát a legutóbbi 10 évi átlagára alapján változtatnának át — szerinte — aranykoronára. (Ellentmondások.)

Matta Árpád dr. fejti ki ezután álláspontját, mely a jog, tekintély és törvényisztelet alapjára helyezkedik. Bár a háboru alatt attól az elvtől, hogy a magánjog szent és sértetlen, eltértek, most a háboru befejezése után hét évvel kényszerintézkedések alkalmazása már valóban idejét multá. Nem lehet ott élet, ahol jogbizonytalanság van, a szerződés szentségét nem szabad megbolygatni. Szerinte a törvényhez hozzájárulni semmi körülmények között sem szabad és lehet egyik vagy másik szerződő fél egymással szemben méltányos, de az nem a törvényre tartozik.

Vessünk fajtiszta, megbízható

takarmányrépamagot

akkor az eredmény már előre, alapszámban biztosítva van. Szerezzük azt be a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Mai számunk 22 oldal.

Ezen szám ára 4000 K

Fejtezeti a buza árának rohamos emelkedését, amely az egész világ rossz termésének eredménye, ez azonban mára multban, így 1897-ben is előfordult, amikor a buza ára 32 K-ra emelkedett. Azzal kapcsolatban, hogy az arany vásárlóképessége tudvaleg romlott, leszögezi, hogy egy értékmérő sine qua non-ja az, hogy állandó legyen. Már pedig az arany, miután 40-50%-kal szintén esett, nem lehet értékmérő. Számadataival bizonyítja, hogy az arany árszínvonalához viszonyítva a buza ára ma tulajdonképpen az u. n. aranyparitáson áll s ezt csak most érte el. A bérlők akkor nem tiltakoztak, amikor a buza ára két év előtt 17 aranykorona volt a régi 20-24 aranykoronával szemben, hanem megfizették az aranyparitáson alul lévő bért. Amennyiben nem lett volna inséges év, a buza ára az idén talán 130.000 koronára esett volna s akkor minden bizonnyal szívesen fizetnék a bérlők buzában a bérösszeget. Nem lát semmi okot a bérlői szerződések megváltoztatására. Igaz, hogy buzában rossz termés volt, de viszont más terményekben, mint a cukorrépában és a kukoricában igen jó terméseredményt értek el a bérlők s így pénzügyileg nem fejtették be sokkal rosszabbul a gazdasági évet, mint az előbbi esztendőben. Egyes esetekben előfordulhat, hogy a bérbeadó különös méltányossági szempontokból engedményeket tesz a bérlőjének, általános kényszerintézkedés ellen azonban tiltakozik.

alsóöri Farkas Géza szerint Matka Árpád ugyanazt hangoztatta, amit ő három év előtt már hangoztatott, a magántulajdon és a szerződés szentségét. Az idők és a helyzet változását mutatja az, hogy most a tulajdonal szövegük le az. Ismerteti, mennyiféle valuta szerepet már és kérdésesnek tartja, vajon abban az esetben, ha a buza ára annyira lemenne, mint a márkáé, a bérbeadók vajon akkor is ezen az állásponton volnának-e? Kiküszöbölendőknek tartja a buza-utalványt, mint egy háborús maradványt. A folyton fluktuáló buza tulajdonképpen ma egy bérze-cikk s így sem a bérlő, sem a bérbeadó, de főleg az előbbi nem kalkulálhat realisan, mert végérvényben bérzéznie kell. Annakidején a buza-utalványt nem a bérlők erőszakolták s most a bérbeadóknak nem érdeke, hogy a bérlő megbukjék. Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a törvényes fizetési eszközt állítsák vissza háboru előtti jogába. Rátér arra, hogy nem minden gazdaságban terem buza s ha terem is, nem annyi, mint amennyi a szerződésekben ki van kötve. Megdől tehát az az elv, mely szerint a buza azért lett kikötve a szerződések alapjául, mert az saját termés. Maga a Kuria kimondta a gépek vásárlásával kapcsolatban, ahol szintén a buza vételét alapul, hogy a vevők nem tartoznak 600.000 koronás buzaárát fizetni. Ugyanez áll a bérlőkre is és bizik abban, hogy amennyiben bíróság elé kerülne a bérlők ügye, a kuriai döntvény alapján a bíróság el fog tekinteni a földesúri buzaáraktól. Azt mondják, hogy a bérlők egyévi rossz termést kiheverhetnek. Igen, mikor a kölcsönvett pénz 2-3%-ba kerül, ma azonban 32%-ot kell fizetni s ezt a bérlők nem bírják ki. Előáll tehát az a helyzet, hogy egy év rossz termésé felemésztheti a bérlő egész vagyonát. A bérlők egész vagyona élő és holt felszerelésben, főleg marhában fekszik s amikor a marha ára napról-napra esik, a hértó vagonya napról-napra fogy. Végeredményben arra a megállapításra jut, hogy a bérlők nem képesek a 600.000 koronás buzaárát megfizetni s a szóbanforgó ügy méltányos megoldása ma a bérlők létkérdését jelenti.

Mándy Samu nem a birtokosok, hanem a gazdaközönség egyetemes érdekében szólal fel. A birtokosnak eminens érdeke, hogy a bérlő boldoguljon. Szerinte a középűt egyedül a helyes s ezért elfogadja azt, hogy rendezni kell a buza-utalvány kérdését, mert ez közös érdeke a bérlőnek és a bérbeadónak. Momentán a bérlőnek, a mult években a bérbeadónak fáj a buza-utalvány és 1919-től 1923-ig a bérlők nem zudultak fel ez ellen. A buzaút 5 sem tartja jó értékmérőnek, viszont a fennálló intézkedések máról-holnapra nem változtathatók meg és a szerződés szentségét érinteni nem szabad. Hozzájárulna ahhoz, hogy a 6140. M. E. sz. rendelet fenn tartassék s javasolja, hogy a jövő gazdasági évtől kezdődőleg a buza helyett az aranykorona léptetessék értékmérőnek életbe. Miután a haszonbért előre fizetik a bérlők, feleslegesnek tartja túlzott aggodalmukat, mert a jövő évben szerinte még igen jó termés várható. A bérlők által a multban gyűjtött erős tartalékokat is figyelembe kell venni. Támogatja azt az álláspontot, hogy a bérlők nem tartoznak többet fizetni, mint amennyit vállaltak. Mindenki szerződést kötött egy bizonyos időpontban, amikor a buza egy bizonyos aranykoronának felelt meg. Bár a kormány szerinte önhatalmulag nem nyulhat ehhez a kérdéshez, kívánatosnak tartja tanácsként a kormánynak azt az alapot nyújtani a teendő intézkedéséhez, hogy minden bérlő f. évi október 1-től kezdve azt a hért fizesse, amelyet aranykoronában vállalt akkor, amikor a szerződést megkötötte. Igaz, hogy a bérbeadó terhére bizonyos eltolódás mutatkozik, mert az aranykorona rosszabb, mint volt akkor, amikor a szerződést megkötötték, ez azonban áthidalható. Ellenzi a kisbérletek bevonását, mert az 50 holdon aluliak nem egyoldalú szerződések alapján jöttek létre, tehát nem magán-

jogi alapon, hanem rendeletek alapján létesültek. Azoknak a szerződéseit rendeleti uton kívánja szabályozni. A közös érdeknél kell maradnunk s az egészet kisbérletek kikapcsolásával a nagy- és közép-bérletek dolgában méltányos meg egyeztetést kell keresni. Hangsúlyozza, hogy az utolsó tíz évben a bérlők átlag nem fizették azt a haszonbért, amit vállaltak s most fizetnek azt először.

Hadik János gróf kifejté azt a véleményét, hogy becsültelesen és nyíltan jár el a szakosztály most kikapcsolja. Javaslatára a szakosztály határozatilag kimondja, hogy azokkal a kisbérletekkel, amelyek kényszer-bérmegállapítások alapján egyoldalúan létesültek, az értekezlet nem foglalkozik, mert kívánatos, hogy ezek a szerződések méltányossági alapon a kormány részéről rendezessenek.

Elek Gyula tévesnek és helytelennek tartja a magánjog szentségének emlegetését akkor, amikor példákat sorol fel arra, hogy rendeletek évközben is történtek beavatkozások, amelyek a szerződéseket a bérlő terhére megváltoztatták. Polemizál Matzával s kifejti, hogy a társadalomnak egyetlen egy osztálya vagy rétege sem keresi meg a régi aranyalapot 100, sőt 70%-át sem s így a nagy-birtokosnak sincs joga a teljes békebeli aranykorona-jövedelemhez. Főlemli a háztulajdonosokat, akik csak nagy-nehezben értek el némi eredményt, a házbérek 30-40%-os valorizálását. Kijelenti, hogy bérelendést nem kér, mert az nem is méltó a bérlőhöz s elismeri azt is, hogy a rossz termés konzekvenciáját viselni kell, azonban a katasztrófális helyzetben szükséges a változtatás, még pedig méltányos valorizálással. Nézete szerint a buzaár a négy főtermény átlagában volna megállapítandó. Méltányosságot kér s kívánja a 6140. M. E. számú rendeletnek nem szövegszerűt, de az abban foglalt szellemnek megfelelő visszaállítást. Visszamenő megoldáshoz nem járul hozzá, a megfizetett haszonbér visszafizetését helyesnek nem tartja. Javaslatára szerint nem lehet a 6140. M. E. számú rendeletnek az egész bérlői idő tartamára kibátó erejét megváltoztatni, de kompromisszumot kell kötni félre, vagy háromnegyed évre s aztán volna megállapítandó a jövőre nézve a buzaár aranykoronáértéke.

Osztrólucczy Miklós alapvető tévedésnek tartja azt a beállítást, mintha a haszonbérlet kérdése valuta-kérdés volna. A haszonbérletnek a haszonértékhez kell arányulniok. Németországi, franciaországi példákkal illusztrálja és a hazai Üzemi Intézet kiadványaiból bizonyítja, hogy a haszonbérlet buza-értékben sem volt stabil. A kisbérlet nem egyszer olyan kötelezettségeket vállaltak, amelyek a haszonértékkel nem állottak arányban. Kifejté, hogy az aranyvalutára való áttérés esetén milyen lenne a helyzet. Szerinte a valuta nemcsak értékmérő, de fizetési eszköz is, így aranyvaluta tulajdonképpen nincs. Nem tartja az aranyvalutát alkalmasnak arra, hogy a buza-utalvány helyébe lépjen. Statisztikai adatokkal mutat rá arra, hogy az arany vásárlóképessége az egyes cikkeknel a legkülönbözőbb arányban változott meg, de ez a körülmény békében is fennállott. Rámutat arra, hogy az aranyvaluta bevezetésével a drágaság mindennél fokozódott. Amíg az aranyvaluta tényleg behozva nem lesz s amíg a készleteket az az állam fel nem vette, az aranyalpra való helyezkedéssel kedvezőtlen helyzetbe jutnának. Semmi esetre sem tartja tehát az aranyvalutát alkalmasnak arra, hogy alapul vegyék. Rátér arra, hogy a 6140. M. E. számú rendelet alapintenciója az volt, hogy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás között helyes arány legyen. Majdnem valamennyi közép- és nagybérletnél a bérek a haszonértékkel helyes arányban állanak. Meggyőződése s a rendelkezésére álló adatok alapján kialakult hite, hogy a jelenlegi haszonbérlet általában nem túlzottak, tehát elviselethetők. Szükségesnek tartaná, hogy egy szűkebb bizottság állapítsa meg azt a határvonalat, amelyen alul kötött bérlői szerződések egyáltalában nem bolygathatnának, a határvonalon felüliek pedig a bíróság döntése alá bocsáttassanak.

Rosenberg Mátyás kijelenti, hogy távol áll tőlük a szándék, hogy ők igazasságnak s mintha a kisbérletet érdekeik előmozdítására fel akarnák használni. Céljuk a megértés s a békés meg egyezés. Teljesen tárgyilagosan kívánják a kérdést megbeszélmi s visszatér arra, hogy nemcsak a magánbirtokosok nem tudtak bérlőjükkkel meg egyezni, hanem az ország egyik legnagyobb bérbeadója, a királyi közalapítvány sem. A bérlők nem kiegyezni óhajtó felek, ők jól tudják, hogy az objektív birtokosok meg egyeznének, de vannak olyan bérbeadók, akik nem rendelkezhetnek önállóan, akik meg vannak kötve. Olyan meg egyeztetést tart szükségesnek, amely megnyugtató a bérlőket és kielégíti a bérbeadókat. Szakszerű proposíciókat kér s amennyiben nem sikerülne megállapodásra jutni, nyugodtan bizza a bérlők érdekeit a kormánynya vagy a bíróságra.

Osztrólucczy Miklós rövid viszonylása után Szolnoky Dezső, az Eszterházy herceg hibizománya javak ügyvezető-igazgatója emelkedik szóra. Előrebocsátja, hogy mint az ország legnagyobb uradalmának képviselője emel szót, amely uradalom a bérlők érdekeit köztudomás szerint a legliberálisabban kezeli. Azt tartja, hogy lehetnek olyanok,

akikre a 6140. M. E. számú rendelet sérelmes, de vannak olyanok is, akikre az egyáltalában nem jelent sérelmet. Egy nagy gondal készített statisztikai kimutatást mutat be, amely bevilágít a mult kérdéseibe. Egy 1500 kat. holdas bérlet adataival illusztrálja az 1913-1914. gazdasági évtől kezdve máig azt, hogy mit kapott aranykoronában a bérbeadó évente a bérletért. Míg 1913-1914-ben 25 aranykorona volt az 1906-ban kikötött évi bér, ez 1918-1919-re 7 aranykoronára s 1919-1920-ra 1 aranykoronára esett le, vagyis ennyit kapott tényleg a bérbeadó. Ekkor lépett közbe a hatóság s a meg egyezések alapján 1920-21-ben, 1921-22-ben 9, 1922-23-ban 30, 1923-24-ben 26 és 1924-25-ben 42 aranykoronára emelkedett az évi bér, vagyis most érte el az 50%-os aranyértékcsökkenésének beszámításával az eredeti bérösszeget. Nézete szerint, mikor a nem fizetés konjunktúráit végig élvezték a bérlők, most egy rossztérmetű esztendő miatt nem követelhetnek jogokat, mert ez most csak egy szórványos, kivételes eset. De ha buzában tekint a statisztikai összeállításának adatait, azt látja, hogy a buza-utalványra való áttérés nem béreltelés, hanem haszonbérlet-leszállítás volt. Ugyanis 1906-ban kikötött kat. holdankénti 25 korona haszonbér az akkori buzaárak szerint 178 kg. buzának felelt meg. Ehelyett a bérlő a buzaalpra való áttéréskor 1920-ban 44, 1921-ben 51, 1922-23-tól kezdve pedig 122 kg. buzaút fizetett, tehát az eredetileg kikötött bruttó mennyiségnek csak 2/3-át. Amennyiben most buzaalapon aranykoronára térnénk át, a haszonbérletnek csak egy töredékét kapná a bérbeadó. Kamatmentes kölcsönnek nevezi azt, amit a bérlő ezen a réven eddig kapott és statisztikai adatai szerint a buzaalpra addig a bérlőkre sokkal kedvezőbb volt, mint a bérbeadókra nézve. Azt a véletlenséget, hogy a buza ma ilyen drága, így kiragadni nem lehet. Csatlakozik Mándy Samu előterjesztéséhez s szükségesnek tartja, hogy erre a gazdasági évre, amiódon legtöbb helyen a bérösszeg már részben vagy teljesen le van fizetve, maradjon a jelenlegi állapot mellett, jövőre pedig, valótán teljes stabilizálódása után, változtassuk át a buzaalapot koronára.

Szigeti Pál dr. szerint tulajdonképpen nagy latidókat nincsenek, legfeljebb csak 15-20%-os eltéréseket lát. Ő is azt hiszi, hogy ha a buza árában nem lettek volna nagy eltolódások s ha a gazdasági élet nem lett volna kivéte meg-rázkódtatásnak, ez a kérdés nem került volna felszínre.

A 6140. M. E. számú rendelet valódi szellemének megvalósítását tartja szükségesnek. Eltolódást hozott létre: 1. a rossz termés, de ezt kikapcsolja, mert ezen a címen haszonbérlet-leszállításnak nem lehet helye; 2. a gazdasági konjunktúra megváltozása, mely minden foglalkozási ágra kihatással van, de ezt a rizikót is viselni kell s beavatkozást nem tart indokoltnak; 3. végül itt van a buzaárak egyoldalú emelkedése. Annakidején azt hitték, hogy a buzaár fix arányban van a gazdasági jóvedelmesezével s a többi termény árával. Ez tévedés volt. Amikor a két év előtti háromdolláros buzaárakkal szemben már 8 dollárnál magasabb buzaárak vannak, akkor ez nagy eltolódást okoz, különösen arra való tekintettel, hogy a marhaárak csökkentek. Ezek az okok arra kényszerítettek, hogy azt kell vizsgálnunk, vajon lehet-e kivezető utat találni új viszonyok mellett? A haszonbérlet is, a bérbeadó is számított egy bizonyos jóvedelemre. Az igazság azt követeli, hogy megállapítandó a háboru előtti buzaár s ezenkívül az általános drágulás, különösen a mezőgazdasági cikkekre vonatkozóan. Ugy látja, hogy az időpontra nézve ellentétes álláspont van a bérlő s a bérbeadó, amit szerinte csak felsőbb hatalmi szóval, kormányrendelettel lehet megállapítani. Kéri a bérlőket, vessenek azral szót, hogy ezen a nehéz helyzetben csak áldozattal lehet segíteni. Ha egy bérlő sem gyűjtött generációkra szóló vagyont, mint ahogy senkisé, de a bérbeadó birtokosoknak is olyan arányban kell lecsökkenteniök az igényeiket, mint azoknak, akik maguk gazdálkodnak.

Ezután Baross Endre szólal fel, aki megállapítja, hogy a bérlők és bérbeadók érdekközösségben élnek ugyan, azonban szerinte a birtokososztály gyengébb helyzetben, mondhatni kényszerhelyzetben van, amit véleménye szerint a bérlőtársadalom a saját javára akar kihasználni. Ugy tudja, hogy eddig 600.000 koronás buzaút egy bérlő sem fizetett, mert valamennyien a tavalyi kétszáz ezerkoronás buzaút fizették haszonbérletük.

Ismerteti a földbirtokosok terheit, gondjait és nehéz helyzetét s kitér a mezőgazdasági hitel hiányára. Addig, amíg kölcsönt nem kap a gazda, nem tartja megengedhetőnek a haszonbérlet-leszállítást s ezt a kérdést akkor tartja tárgyalhatónak, amikor meglesz a jelzálogkölcsönök, a bérlők nem használhatják ki a bérbeadók nehéz helyzetét.

Bajtaj Mihály a „Faluszövetség” álláspontját ismerteti, mely szerint lehetőleg kerülni kell az állami beavatkozást. Látva a mindkét oldalon fennálló jó szándékat, azt a határozati javaslatot terjeszti elő, hogy mielőtt állami beavatkozásra kerülne a sor, kérjék fel a földművelésügyi minisztert, hogy intézzen a bérbeadóhoz oly értelmi felhívást, hogy igyekezzenek a bérbeadók bérlőikkel bizonyos méltányossági szempontok figyelembevételével meg egyezni a jövőre nézve tárgyalások fona-

hogy a vállalatoknak tartományi közbevetések megegyeztetésével a buza-utalványra való áttérés nem béreltelés, hanem haszonbérlet-leszállítás volt. Ugyanis 1906-ban kikötött kat. holdankénti 25 korona haszonbér az akkori buzaárak szerint 178 kg. buzának felelt meg. Ehelyett a bérlő a buzaalpra való áttéréskor 1920-ban 44, 1921-ben 51, 1922-23-tól kezdve pedig 122 kg. buzaút fizetett, tehát az eredetileg kikötött bruttó mennyiségnek csak 2/3-át. Amennyiben most buzaalapon aranykoronára térnénk át, a haszonbérletnek csak egy töredékét kapná a bérbeadó. Kamatmentes kölcsönnek nevezi azt, amit a bérlő ezen a réven eddig kapott és statisztikai adatai szerint a buzaalpra addig a bérlőkre sokkal kedvezőbb volt, mint a bérbeadókra nézve. Azt a véletlenséget, hogy a buza ma ilyen drága, így kiragadni nem lehet. Csatlakozik Mándy Samu előterjesztéséhez s szükségesnek tartja, hogy erre a gazdasági évre, amiódon legtöbb helyen a bérösszeg már részben vagy teljesen le van fizetve, maradjon a jelenlegi állapot mellett, jövőre pedig, valótán teljes stabilizálódása után, változtassuk át a buzaalapot koronára.

Szigeti Pál dr. szerint tulajdonképpen nagy latidókat nincsenek, legfeljebb csak 15-20%-os eltéréseket lát. Ő is azt hiszi, hogy ha a buza árában nem lettek volna nagy eltolódások s ha a gazdasági élet nem lett volna kivéte meg-rázkódtatásnak, ez a kérdés nem került volna felszínre. A 6140. M. E. számú rendelet valódi szellemének megvalósítását tartja szükségesnek. Eltolódást hozott létre: 1. a rossz termés, de ezt kikapcsolja, mert ezen a címen haszonbérlet-leszállításnak nem lehet helye; 2. a gazdasági konjunktúra megváltozása, mely minden foglalkozási ágra kihatással van, de ezt a rizikót is viselni kell s beavatkozást nem tart indokoltnak; 3. végül itt van a buzaárak egyoldalú emelkedése. Annakidején azt hitték, hogy a buzaár fix arányban van a gazdasági jóvedelmesezével s a többi termény árával. Ez tévedés volt. Amikor a két év előtti háromdolláros buzaárakkal szemben már 8 dollárnál magasabb buzaárak vannak, akkor ez nagy eltolódást okoz, különösen arra való tekintettel, hogy a marhaárak csökkentek. Ezek az okok arra kényszerítettek, hogy azt kell vizsgálnunk, vajon lehet-e kivezető utat találni új viszonyok mellett? A haszonbérlet is, a bérbeadó is számított egy bizonyos jóvedelemre. Az igazság azt követeli, hogy megállapítandó a háboru előtti buzaár s ezenkívül az általános drágulás, különösen a mezőgazdasági cikkekre vonatkozóan. Ugy látja, hogy az időpontra nézve ellentétes álláspont van a bérlő s a bérbeadó, amit szerinte csak felsőbb hatalmi szóval, kormányrendelettel lehet megállapítani. Kéri a bérlőket, vessenek azral szót, hogy ezen a nehéz helyzetben csak áldozattal lehet segíteni. Ha egy bérlő sem gyűjtött generációkra szóló vagyont, mint ahogy senkisé, de a bérbeadó birtokosoknak is olyan arányban kell lecsökkenteniök az igényeiket, mint azoknak, akik maguk gazdálkodnak.

Ezután Baross Endre szólal fel, aki megállapítja, hogy a bérlők és bérbeadók érdekközösségben élnek ugyan, azonban szerinte a birtokososztály gyengébb helyzetben, mondhatni kényszerhelyzetben van, amit véleménye szerint a bérlőtársadalom a saját javára akar kihasználni. Ugy tudja, hogy eddig 600.000 koronás buzaút egy bérlő sem fizetett, mert valamennyien a tavalyi kétszáz ezerkoronás buzaút fizették haszonbérletük.

Ismerteti a földbirtokosok terheit, gondjait és nehéz helyzetét s kitér a mezőgazdasági hitel hiányára. Addig, amíg kölcsönt nem kap a gazda, nem tartja megengedhetőnek a haszonbérlet-leszállítást s ezt a kérdést akkor tartja tárgyalhatónak, amikor meglesz a jelzálogkölcsönök, a bérlők nem használhatják ki a bérbeadók nehéz helyzetét.

Bajtaj Mihály a „Faluszövetség” álláspontját ismerteti, mely szerint lehetőleg kerülni kell az állami beavatkozást. Látva a mindkét oldalon fennálló jó szándékat, azt a határozati javaslatot terjeszti elő, hogy mielőtt állami beavatkozásra kerülne a sor, kérjék fel a földművelésügyi minisztert, hogy intézzen a bérbeadóhoz oly értelmi felhívást, hogy igyekezzenek a bérbeadók bérlőikkel bizonyos méltányossági szempontok figyelembevételével meg egyezni a jövőre nézve tárgyalások fona-

FORDSON-TRAKTOR **AUTORIZÁLT KÉPVISELŐJE: HALTENBERGER VILMOS**
 Budapest, VI., Nagymező-utca 19. Telefon: Sörgöyalm: 66-15 Fordson Budapest

Szuperfoszfátot,
 40% kálisót, mésznitrogént, thomassalakat,
 chilisalétromot, kénsavas ammóniákat.
 Mindennemű műtrágyaféléket legelőssában és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Alapított: 1898 Telefon: 7-60
Melis és Pintér
 Szombathely-Budapest
 Budapest, V., Széchenyi-utca 3.
 Postafiók 5. sz. Hivatali 115. fiók
 Sörgöyalm: Satisva 1886

WD-
Tavas ló
 eredeti és első
GRÜ

hogy a vállalt kötelezettség ne haladja túl erejüket. Kivánatosnak tartaná, ha a miniszter kilátásba helyezné a kormány közbelépését arra az esetre, ha nem sikerülne a békés megegyezés létrejövetele. A felhívásban fel volna tüntetendő az is, hogy ennek a megegyezési kényszernek letételével nincs megegyedve, jogában állana a hosszabb lejárati szerződéstől elállani. Ennek a felhívásnak a kibocsátását azért tartja szükségesnek, hogy ne kelljen az államhatalomnak kényszereszközökhez nyulni s célszerűnek tartja azt is, hogy a mezőgazdasági kamarák is létesítsenek békéltető bizottságokat, melyekben a kamara képviselőjén kívül a bérlők és bérbeadók is egy-egy taggal volnának képviselve, mert meggyőződése, hogy a kényszerintézkedés bármiféle formája megnyugvást sohasem fog hozni.

Széchenyi Géza gróf szerint tagadhatatlan a bérlők rossz helyzete s ő is közös érdeknek tartja az azon való segítséget. Szerinte a mai állapot csak pillanatnyi jelenség, amely helytelen volna messzemenő intézkedések megtétele. Csatlakozni Osztróluucky álláspontjához s általános helyeslés között jelenti ki, hogy nézete szerint bármilyen megegyezésnek csak egy évre ható ereje lehet. Feleltet, hogy a régi bérlők nem panaszkodhatnak, mert bérlői szerződésük a mai viszonyok mellett sem mondható előnytelennek, ellenben az újabb, konjunktúrális bérleteknél tényleg roppant magas bérösszegek állapítottak meg. Arról elfelejtkeznek a bérlők, hogy eddig igen csekély, legtöbb helyen 12 koronás bér volt megállapítva. Kimondandónak tartja a bérlők helyzetén való segítség érdekében, hogy a bérbeadók limitált buzaegyenértéket követelhesse.

Eszenyi Jenő fájdalommal állapítja meg az egyik felszólalónak a bérbeadók kényszerhelyzetének kihasználására vonatkozólag tett megjegyzését s kijelenti, hogy gazda és gazda között nincs különbség, egységesnek kell lenni a gazdátársadalomnak kifelé és befelé egyaránt. Ma súlyos bajok vannak — úgy mond — egész tömegei a bérlőegységeknek létalappjukban vannak veszélyeztetve. Ismerteti a magas béréket, a magas buzaárakat s a bérlők egységes nézetét fejezi ki azzal a kívánsággal, hogy meg kell találni a békés megegyezést. A bérlők nagyon jól érzik, hogy a szerződés szentséghez nyulni nem szabad, mert az a tulajdon szentségét jelenti. Felsorolja a régi panaszokat, rekvírálásokat, jövedelmi károkat s Szolnok Dezső felszólalásával vitakozva, kijelenti, hogy amit a bérbeadók elvesztettek, azt a bérlők nem nyerték meg. Meggyőződéséből híve a békés megegyezésnek, Osztróluucky javaslatát tartja alkalmasnak a megoldásra. Széchenyi gróf tárgyilagos javaslatához hozzájárul s szűkebb bizottság kiküldését tartja szükségesnek.

Festetics Sándor gróf álláspontja az, hogy a magánjog szentségébe többé beavatkozni nem szabad. Az állam mai helyzetét jól felfogva kéri a bérlőket, hogy ezzel a mozgással hagyjanak fel.

Hadik János gróf elnöknek azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy szükségesnek tartja-e a szakosztály a tanácskozás továbbfolytatását, vagy pedig egy bizottságnak kiküldését látja kívánatosnak, amely igyekezzék ezt a kérdést letárgyalni. Gláser Géza kifejti, hogy bizottság kiküldése esetén az megegyezési hatáskörrel ruházandó fel, Rosenberg Mátyás pedig azt tartja szükségesnek, hogy ne szóviták, hanem számítások s konkrétumok alapján az OMGE közgazdasági szakosztálya s az Országos Földbérlő Egyesület tegyen közös javaslatot. Mándy Samu szerint a létesítendő megállapodás a jövő gazdasági év első napján lépjen életbe s alapja az legyen, hogy annyit fizessen a bér fejében a bérlő, amennyit a szerződés megkötésekor a bér fejében volt. Ezért kiszámítandónak tartja, mennyi aranykoronát tett ki a buza a bérlői szerződés megkötésekor s ki kell számítani azt is, hogy mennyi az arany vásárló erejének arányos csökkenése? Ő is kölcsönös érdekek tartja átmenni a buza-ár a jobb valutára s az időpontra vonatkozólag kijelenti, hogy szerinte az új intézkedésnek október hó 1-től kell kezdődnie.

Hadik János gróf megállapítja, hogy a mai összefoglalás nem volt felesleges. A bizottság kiküldését nem tartja szükségesnek, de mert egy ilyen nagyhorderejű kérdést egy ülésen eldönteni nem lehet, javasolja egy további szakosztály-ülés tartását, mert leghelyesebb és legigazságosabb az, ha egy folytatódó ujjabb szakosztályi ülésen az írásban beadandó konkrét javaslatokat és indítványokat egyenként veszi a szakosztály tárgyalás alá. (Helyeslés.)

Somssich László gróf kéri a bérlőket, hogy azt a szellemet és megértést, amit itt tanúsítottak, a másnap tartandó földbérlő-közgyűlésen is tartsák szem előtt s hassanak oda, hogy ott is ez a koncililiáns szellem uralkodjék. (Helyeslés.) A szélsőséges elemeket rekesszék ki, mert azok csak mesterséges ellentétet szítanak két olyan társadalmi réteg között, amely tulajdonképpen egy cél felé törekszik és egymásra vannak utalva. (Helyeslés.) Minden ilyen ellentét az országra végzetes kárral jár s az ügynek sem használ, sőt árt s a jövő tárgyalások fonalát elvágná. (Helyeslés.)

Rosenberg Mátyás kijelenti, hogy a bérlőktől távol áll az a szándék, hogy egyenlenséget támasszanak a bérlők és a bérbeadók között. Örömmel látják az OMGE megértését s annak a reményének ad kifejezést, hogy a kérdést sikerülni fog békésen és becsületesen megoldani, kölcsönös belátással és méltányossággal.

Eszenyi Jenő felkéri Somssich László grófot, hogy a másnapi bérlőnagygűlést személyes jelenlétével tisztelje meg s győződjön meg arról, hogy a bérlőegyesület minden erejével igyekszik tompítani az izgalmat s nem ellentéteket szítást, de az összhang megteremtését kívánják. Miután Somssich gróf ma este történi elutazásával menti ki magát, megköszöni a meghívást s igéri, hogy az OMGE Beliczey Géza és Purgyl Emil alelnökökkel, továbbá Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgatóval a f. hó 12-iki rendkívüli közgyűlésen képviselőttni fogja magát. Ezután Hadik János gróf elnök az ülést berekesztette s a folytatódó ülésre a szakosztály tagjai külön meghívót fognak kapni.

A műszaki bizottság gyűlése.

(1925. február 3.)

Jelen voltak Szabó Gusztáv dr. bizottsági elnök elnöklété alatt: Bakó István, Billege János, Dénes Vilmos, Doktorics Benő, Eisenbach Hugó, Elek Ernő unjépi, Elek Ferenc, Eleőd Adorján, Erdős Jenő, ifj. Fényes Izsó, Floch-Reyhersberg Alfréd dr. lovag, Förster Lajos, Gaál József, Gossmann János, Gresskovich Kornél, Gyuriss Ödön, Halom Ákos, Haltenberger Vilmos, Horváti Lajos, Kiss Jenő, Klínger Zsigmond dr., Kund Ede, László Hermann, Leidenfrost Adólf barsi, Löw Alfréd, Löw Jenő, Mérey Ernő, Molnár Lajos, Müller György, Neufeld Jenő, Pohl Rezső, Répássy Károly, Rudas József, Schacke Frigyes, Schön Frigyes, Sigmund Elek dr., Szabó Lajos, Uharik Béla dr., Vajda Ödön, Vágó Pál, Vismansky Sándor, Wenzel Géza bizottsági tagok és vendégek. Az OMGE tisztikara részéről Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató, Fabricius Endre szövetségi főtitkár, Rége Károly dr. titkár, Rédy Gyula s-titkár, Thamm István műegyetemi adjunktus és Rothmeyer Imre titkár mint előadók.

Az elnök üdvözlőve a megjelenteket, bejelenti, hogy a bizottság által kiküldött albizottság a nemzetközi szántógépverseney előkészítő munkálatait elvégezte és felkéri az előadó-titkár a jelentés megtételére.

I. A szántógépbemutató.

Rothmeyer Imre előadó-titkár beszámolt a tervbevetett nemzetközi szántógépverseney előkészítő munkálatairól. Részletesen ismertette a tervezet feltételeit és hangoztatta, hogy a szántógépverseneynek nemcsak mezőgazdasági szempontból van nagy jelentősége, hanem a kereskedelem és ipar szempontjából is. Rámutatott arra, hogy a multban az állam és a résztvevők együttesen viselték a költségeket, ma azonban, tekintve az állam nehéz anyagi helyzetére, ez nem lehetséges s így a felmerülő anyagi költségeket egyedül a bejelentő cégek és gyárak viselnék. Bejelentette, hogy az előkészítő-bizottság egyes gépeknek nevezési díját 1000 aranykoronában állapította meg és a gépek által felhasználandó anyagköltségekre egyelőre 400 aranykorona volna gépenként tartandó. Ismertette a területbiztosítás nehézségeit, mert egy nagyobb szabású szántógépverseneyhez szükséges terület körülbelül 400 katasztrális hold volna s ennek biztosítása a mai viszonyok között hosszabb időtartamra kétséges. Az előkészítő-bizottság véleménye szerint csakis oly terület volna megfelelő, amelynek egyrésze könnyebb, másik része pedig nehezebb, hogy a gépek munkája különböző talajokon lenne ellenőrizhető. Felhatalmazást kér a bizottságtól, hogy a terület biztosítása érdekében a szóba jöhető uradalmakkal tárgyalást kezdhesse.

Krolopp Hugó szakosztályi előadó a mai nehéz viszonyok között és a rendelkezésre álló rövid idő következtében nem helyesli egy nagyobb szabású szántógépverseney rendezését s ajánlja, hogy a bizottság ezt a tervet ejtse el és rendezzen egy kisebbmértetű adatgyűjtéssel egybekötött szántógépbemutatót, amire már azért is szükség van, mert a gazdaközönség figyelme az utóbbi időben erősen a kisebb típusú gépek felé fordul s ezeknek a gazdaságközönségnek való bemutatása ma a mezőgazdaság fontos érdeke.

Elnök részletesen ismerteti a bizottság által megállapított feltételek műszaki részét, beisméri azt, hogy egy nagyobb szabású szántógépverseney rendezése ma nehézségekbe ütközik és elvben hozzájárul Krolopp Hugó indítványához.

Vajda Ödön véleménye szerint a szántógépeknek megfelelő kipróbálása komplikált módszereket vesz igénybe s a mai nehéz pénzügyi viszonyok között igen nagy anyagi áldozatba kerülne. A tudományos kísérleteket el kellene választani a bemutatástól és ezeket leghelyesebb lenne, ha a műegyetemi kísérleti állomás végezné el.

Előadó-titkár rámutat arra, hogy eltekintve a nagy anyagi áldozatoktól, a terület biztosítása is hosszabb időtartamra

majdnem lehetetlen, így helyesnek tartaná nem szántógépverseneynek, hanem szántógépbemutatónak a rendezését.

Elnök összefoglalva a felszólalásokat, reflektál Krolopp Hugó azon megjegyzésére, hogy a gazdaközönség figyelme a kisebb gépek felé fordul, megjegyzi, hogy véleménye szerint a 45 lóerejű típust is be kellene vonni. A Galántán rendezett nagyszabású szántógépverseney megmutatta az irányt, amelyen haladnunk kell s méréseket kellene végezni legalább annyit, amennyi a gépeknek a gazdák részéről való megítélését lehetővé teszi. (Helyeslés.)

Vladár Endre a Galántán szerzett tapasztalatok alapján kívánatosnak tartaná, hogy a bemutató egyszersmint a szükséges mérésekkel is egybekapcsolassák, egyfelől a gazdaközönség tájékoztatása céljából, másfelől, hogy kihasználhassuk a nem mindennapi alkalmat a gépek kihasználására. Elnök válaszul az előtte szóló felszólalásra, azt hiszi, hogy annak végrehajtása igen nagy nehézségekbe ütközne.

Erdős Jenő véleménye szerint teljesen mérés nélküli bemutató csak mintegy demonstráló bemutató lenne, amelynek eredményeiről következtetéseket vonni nem lehetne s ajánlja legalább a horogteljesítmény mérését.

Krolopp Hugó rámutat arra, hogy a galántai szántógépverseney annakidején elég szép eredményeket adott. Ma a gazdák az az érdeke, hogy lássák a gépek szántási munkálatait és tudják azt, hogy mennyi üzemananyagot, benzint stb. fogyaszt a kérdéses gép egy kat. holdnyi területnek a felszántásánál. Tehát bizonyos kisebb mérések eszközését helyesli.

Vladár Endre kívánatosnak tartaná, hogy a bemutatóval kapcsolatos próbák minden géppel a bemutató előtt végeztesse el, hogy a gazdák a bemutató résztvevő gépek adatai felől már a bemutató alkalmával tájékozva legyenek, mert ha nem az egyenlő elbánás elve érvényesülne, egy a később kipróbálendő gépek a bemutató emiatt hátrányt szenvednének.

Haltenberger Vilmos rámutat arra, hogy a Szófiában rendezett szántógépverseney lebonyolítása sima volt, nem ütközött nehézségekbe.

Billege János javasolja, hogy mivel megfelelő területet hosszabb időre bajos biztosítani, végezze egy bizottság az egyes gépek talajméréssel kapcsolatos szántóföldi próbáját külön-külön, esetleg a szántógép használati helyén s ha a jelentkező gépek nagy részéről az adatok felvették, következék egy helyen pár napig tartó bemutatószántás, melyen az előzetes eredmények már közölhetők lennének.

Halom Ákos németországi példákat említi és véleménye szerint az ott végzett mérések itt is eszközölhetők lennének.

Fehér Miklós bizonyos mérések végzését a gazdaközönség tájékoztatása szempontjából feltétlenül szükségesnek tartja és véleménye szerint legalább fékezési és horogteljesítményi méréseket végezni kellene.

Elnök részletesen reflektál a felszólalók különböző véleményeikre és ismerteti, hogy a németországi rendezés sem sikerült a várakozás szerint.

Floch-Reyhersberg Alfréd lovag dr. szükségesnek tartja a gépszántás ügyének állandóan való felszínen tartását, mert a gazdaközönség felismerte a gépmunka jelentőségét és egyre nagyobb arányokban tér át annak alkalmazására. A kisebb típusoknak különösen középbirtokokon van nagy jelentősége. Egy szántógépbemutató rendezését szükségesnek tartja, leghelyesebb lenne, ha a bemutatóra bejelentett gépeken való méréseket a műegyetem mezőgazdasági gépkísérleti állomása végezné. (Helyeslés.)

Előadó-titkár reflektálva az előtte felszólalók javaslatára, ajánlja, hogy ne szántógépverseneyt, hanem csak szántógépbemutatót rendezzenek, úgy hogy a gépekkel a műegyetemi gépkísérleti állomás végezze méréseket a bejelentés sorrendjében, amely gépekkel a bemutató előtt mérések nem lennének végezhetőek, azokkal a bemutató után végezze a gépkísérleti állomás méréseket, így nemcsak munkában látna a gazdátársadalom a gépeket, hanem megbízható adatokat is kapna azok teljesítményére és fogyasztására vonatkozólag. A bemutató rendezésére legmegelőbb idő augusztus hó lenne és kéri a bizottságot, adjon a szónok felhatalmazást, hogy a bemutató rendezésére szükséges terület biztosítása végett tárgyalást kezdhesse a szóba jöhető uradalmakkal.

Az elnök helyesli ezt a tervezetet és javasolja a bizottságnak ennek elfogadását.

Az elnök a javaslatot egyhangulag elfogadottnak nyilvánítja. (Eljenzés.)

Előadó-titkár bejelenti, hogy az egyesületnek a traktorok 15 q-ás vámsúlyhatárának felemelése iránti kérelmet a földművelésügyi miniszter is támogatta. Tudomásul szolgál. Az elnök felkéri Thamm István műegyetemi adjunktust előadásának megtartására.

2. A talajművelés időszerű motoros problémái.

Thamm István előadása bevezetésében megállapítja azokat a követelményeket, amelyeket a szántógépek motorainak általában mint erőgépeknek, továbbá speciálisan az

WD-TRAKTOR VEZÉRKÉPVISELET: **„LIGO“ R.T.** KEREKES ÉS TANKRENDSZERŰ **TRAKTOROK** 25 ÉS 50 LÓERŐS **MOTOREKÉK** 80 LÓERŐS **VONTATÁSRA** HAJTÁSRA **WD** NEHEZ TALAJOKRA IS EGYARÁNT ALKALMAS TARTÓS, ÜZEMBIZTOS NEMET GYÁRTMÁNY PÓTALKATRÉSZEK 1769 **JAVÍTÁSOK**

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31. TELEFON: 184-11 Sürgönycim: LIGORT, BUDAPEST

Tavaszi vetőmagvakat: a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárolt, arankamentes lóhere- és lucernamagot eredeti és elsőrendű hazai takarmány- és cukorrépa magot legolcsóbban szállít: **GRÜNFELD ALAJOS** árutőzsdei bizományos, Budapest, V., Széchenyi-utca 3. Telefon: 7-60 Távirati cím: Sativa

ökonomikus talajművelés érdekében teljesíteni kell. A különleges feltételek a következők: a motornak a maximálishoz közel eső terheléseket tartósan ki kell bírnia, átmenetileg 20-30%-kal túlterhelhetőnek kell lennie, végül a szántási üzemben előforduló terheléseknél átlagosan jó fogyasztásokat kell mutatnia. A használatos motortípusokat két nagy csoportba osztja: a depresszióval adagoló és a kényszeradagoló gépekre. Az első csoportba a gázosító (benzin-, petróleum-) motorok, a másodikba a tüzelőanyagot szivattyúval beadagoló nyersolajmotorok (izzófejes, Diesel) tartoznak. Foglalkozik a gázosítás problémájával és megállapítja, hogy a gázosítás petróleumra, általában sulyosabb olajokra teljesen megoldva még nincsen. Jellemezi a fordulatszám — teljesítmény — kerületi erő összefüggését és megállapítja, hogy a depresszióval adagoló motorok éppen az adagoló módja miatt nem túlterhelhetők, ezenfelül a hatástökör korlátozva van, tehát fogyasztásaik bizonyos határon túl nem javítható. Említi azt a körülményt, hogy a depresszióval adagoló motorok miatt legfőbbször leghiányosabbak a tüzelőanyagot adagoló motorok ezzel szemben sokkal jobb hatástökör lehet, legfeljesege van és az adagolás módja következtében túlterhelhető. Megemlíti a kényszeradagoló motorok két csoportját: az izzófejes és Diesel-gépeket. Végül még mint következtetést levonja, hogy szántómotornak a túlterhelhetősége és lényegesen olcsóbb üzeme miatt elsősorban a kényszeradagoló nyersolajmotor alkalmas. (Eljenzés.)

Erdős Jenő az izzófejes nyersolajmotorok és a Diesel-motorok között gyakorlatilag nagy különbséget lát. *Thamm* István felvilágosító szavai után az *elnök* rámutat arra, hogy a gazda érdeke a traktorkérdésben abban foglalható össze, hogy nagy teljesítményt olcsón és biztonságosan szolgáltatson a gép. Az olcsóság nemcsak a tüzelőanyagfogyasztástól, hanem a gép áráról, tartósságától és üzembiztonságától is függ. Nem dolgozhat olcsón az a gép, amelyik gyakran romlik, különösen ha akkor üzemeltelen, midőn legtöbb és legsürgősebb a szántás. Az üzembiztonság megítélése tartósabb megfigyelést kíván, nemcsak a géptől, hanem a kezelőtől is függ s így csak viszonylagos lehet. Számokkal nem lévén kifejezhető, kisiklik a határozott megítélés alól. Pedig a traktorok igazi használhatósága, belső értéke ezeken múlik. Ugy véli, hogy az előző nagyon hasznos szolgálatot tett, midőn a gazda figyelmét a motorra koncentrálja. A motor ismeretén keresztül különösen megérti a gazda, hogy a kezelésben mennyire fontos a kellő szakértelem és gondosság. *Thamm*nak tehát érdeme, hogy ezt a kérdést idehozza s ezért a műszaki bizottság elismerő köszönetét fejezi ki.

Sigmund Elek dr. felszólalásában hangoztatja, hogy a mezőgazdasági technikának a talajkémiával a mezőgazdaság érdekében együtt kell haladnia és ajánlja, hogy szántógépbemutatókkal kapcsolatos motorpróbak és mérések talajvizsgálatokkal egészítsenek ki.

Elnök helyesli az eszmét és a bizottság hozzájárulása után határozatként kimondja, hogy a mérésekkel kapcsolatosan talajvizsgálat is eszközöltsék.

Több tárgy nem lévén, az *elnök* megköszönve a nagyszámú részvételt, az ülést bezárja.

Egyről-másról.

A földművelésügyi tárca.

E hó 12-én kezdte meg a nemzetgyűlés a földművelésügyi költségvetés tárgyalását s *Erdélyi Aladar* avatott előadói beszéde után *Mayer János* földművelésügyi miniszter nyomban megtartotta az exozéját. A miniszter azzal a helyes megállapítással kezdte beszédét, hogy azt a közgazdasági ágat kell leginkább favorizálni, amelyhez a legtöbb ember egzisztenciája fűződik: ez pedig a mezőgazdaság. Magyarországon csak a mezőgazdaság lehet alapja az általános és egészséges közgazdasági fejlődésnek. Ő maga is beismeri, hogy a földművelésügyi tárca szűk dotációja nem erősíti meg ezt a tételt, ezt azonban a mostoha viszonyok következménye. Rátért aztán a földreformra, amelyről azt mondja, hogy elkerülhetetlen volt s most már a gazdák várják legjobban a befejezését. Az állattenyésztés terén a minőségi termelés javítására törekszik s az állattenyésztőket bőséges hitellel igyekszik támogatni importált állatok vásárlásánál. A gazdasági felügyelőket az élet szolgálatába állítja. Bejelenti az állategészségügyi törvény reformját. Arra törekszik, hogy már az

elemi iskola felső osztályaiban kezdjék a mezőgazdasági szakoktatást. Hat téli gazdasági iskolát és két középfokú gazdasági intézetet állítottat fel. Törvényjavaslatot szándékozik előterjeszteni a növényi kár ellen való kötelező védekezésről. Mezőhegyesen magnemesítő telepet akar létesíteni, amely az egész országot elláthatná nemes vetőmagokkal. Elismeréssel emlékezik meg a vizügyi társaságok működéséről, amelyek 300.000 kat. hold posványos területet adtak át a mezőgazdasági kultúrának. Előterjeszti az állami birtokok jóvedelmzőségét bizonyító adatokat. Bejelenti, hogy a mezőgazdasági munkások aggkori és rokkantság esetére szóló biztosítása tárgyában a törvénytervezet már elkészítették. Végül felpanaszolta a gazdaképviselek közömbösségét, amit az a körülmény illusztrált, hogy a földművelésügyi tárcát üres padok előtt kellett tárgyalni. Felhívja a gazdatársadalmat, hogy álljon mögéje s akkor meglesz az eredmény.

Amennyire a sajtó tudósításaiból kivehetjük, ezek voltak a földművelésügyi miniszter beszédének főbb pontjai. A beszéd részleteit csak később ismerhetjük meg a napló nyomán, amelyre azonban hetekig is várnunk kell. Ebben talán meg fogjuk találni azt, ami a tudósításokból hiányzik. Hiányzik ugyanis a beszédből, a tudósítások szerint, a mezőgazdasági hitelszükséglettel összefüggő kérdésekről való megemlékezés, már pedig ezen a ponton fenyegeti katasztrófa a kizsartolt mezőgazdaságot, mert ha a hitel termékenyítő erejét továbbra is nélkülöznie kell, a termelés menthetetlenül megbénul. És e búság nem éppen lényegtelen okai a földreformtörvény intézkedéseiben fekszenek. Hiányzik vagy az emlékbeszéd a tengődésre ítélt mezőgazdasági tudományos és kísérleti intézmények fölött, vagy a biztatás, hogy a kormány nem engedi őket a pusztulás sorsára. Hiányzik a mezőgazdaság áldozatkényszerének méltatása, amely abban a tényben jelentkezik, hogy amikor felfüggesztik a gabonavámokat, ugyanakkor egyes ipari vámkat lényegesen emelnek s ezzel mesterségesen fokozzák az eltolódást az ipari drágaság javára. Elkelt volna az a biztatás a vámpolitikai kérdésben is, hogy az agrárvámok egyoldalú felfüggesztése csak rendkívüli intézkedés volt, amelyet az egyenlő elbánás elvéhez ragaszkodó kormány se tovább folytatni, se megismételni nem akar.

Mi a földművelésügyi miniszter személyét nagyra becsüljük, tiszta látását, jóindulatát elismerjük, de bocsásson meg nekünk: azt hisszük, ha beszédből vagy a tudósításokból a most annyira kívánt serkentések nem hiányoznának, akkor a gazdaközönség bizonyára nagyobb lelkesedéssel állana mögéje. Kiemelkedő energiát vár most a gazdatársadalom a földművelésügyi minisztertől, mint érdekeinek legfőbb örétől s ha már a nagy tettek mezeje oly rögzös, legalább a szavak zenéje legyen acélosabb, mert a költségvetésért ugyan nem lehet lelkesednünk. Olyan mostohán szegényes ez, hogy a jóindulat és bölcsesség is alig tud vele mit kezdeni.

Harc egy kinevezés körül.

Idestova már egy éve, hogy megüresedett *Jeszenszky* Károly báró h. államtitkár helye, aki a földművelésügyi minisztérium lötenyésztési osztályának az élén a legnehezebb időkben igen értékes szolgálatakat tett. Állásának betöltése körül hosszú ideig tartó herce-hurca fejlődött ki, amely a minisztérium épületén kívül is élesen foglalkoztatta nemcsak a sajtót, hanem a napilapok cikkei és egyes nemzetgyűlési felszólalások következtében a közvéleményt is. Ez a vita most már inkább csak elméleti értékű, mert a hivatalos lap szerint a lötenyésztési osztály élére lötenyésztési főigazgatói címmel *Plósz* Béla dr. nyug. állatorvosi főiskolai tanár neveztetett ki.

Lapunk hagyományai alapján tartózkodni szokott attól, hogy személyi kérdések körül folyó vitákba pro vagy kontra beleszóljon. A minisztériumi vezető

állások betöltése a személyektől elvonatkoztatva, csak abból a szempontból érdekelt mindig, hogy a fontos állásokba arra hivatott jeles szakemberek kerüljenek. A „Köztelek” mindenkor küzdött — sok neheztelést szerezve — a földművelésügyi minisztériumban túltengő jogászi uralom ellen és a szakemberek fokozott érvényesülését követelte. Véleményünk szerint a jogászi végzettség még nem képesítet a legkülönbözőbb szakszerű munkakörök ellátására és a szakszerű irányítást is kívánó vezető állások betöltéséhez sem lehet elegendő minősítés a minisztériumi rangsorban elfoglalt hely. Készséggel ismerjük, hogy jogászok is kitűnően elláthatnak szaktudást igénylő munkaköröket, ha előbb hivatott specialistákká váltak. És éppen azt ostromoztuk mindig a legjobban, hogy a minisztérium nem fordít elég gondot ilyen specialisták képzésére, amit a tisztviselőknél egyik osztályból a másikba való rendszertelen gyakori dobálása eleve lehetetlenné tesz. S amidőn a nyár folyamán a lötenyésztési osztály főnöki állásának kérdésével hasábjainkon foglalkoztunk, ismét csak általánosságban emek az elvi álláspontunknak adtuk kifejezést.

Az országos lötenyésztés mai helyzetében, az elvek és nézetek zűrzavaros harcában, a meglazult lötenyésztési fegyverem korszakában ma egy második *Kozma* Ferenc lett volna szükséges, aki multjának és egyéniségének súlyával, személyes tekintélyével, szaktudásának fölényével egyetlen lelkes tábóba tudta volna egyesíteni lötenyésztésünk minden tényezőjét és határozott célkitűzését következetesen és erőlesen valósította volna meg. Sajnos, ma ilyen férfit nem ismerünk, mert akkor személye érdekében minden melléktéketet felvetve, nagy erővel sikra szálltunk volna.

Igy gyakorlatilag oda sűrűsödik össze a kérdés: ki alkalmasabb a lötenyésztési osztály élére, *Plósz* Béla-e, vagy pedig a minisztériumi státusz valamelyik tisztviselője. *Plósz* Béla a főiskolan ugyan a sebészet tanára volt és elsősorban ebben a minőségében szerzett magának egy itthon, mint a külföldön nevet, tekintélyt és elismerést, de évtizedeken át sokat foglalkozott a lovakkal is és széleskörű hippológiai ismeretekre tett szert. Ezzel szemben a minisztériumban nem tudunk egy olyan tisztviselőt sem, akit lötenyésztési szakembernek lehetne tekinteni. A selyemtenyésztési, vizjogi, vagy más osztályokban töltött érdemes mult még nem minősít a lötenyésztési osztály főnökségére, mert itt nemcsak adminisztrálni kell, hanem a lóhoz is érteni kell, a különböző vitás irányok és törekvések között a döntő szót ki kell mondani és ehhez nem elég az állami ménesek ismerete, hanem az ország lötenyésztésének helyzetét gyakorlatilag isalaposan ismerni kell.

Igy *Plósz* Béla kinevezésében — ha ezt nem is tartjuk egészen eszményi megoldásnak — a közszempontjából sérelmet nem találunk. Ma már elmúlt az az idő, amidőn az állatorvos csupán kursmid képzettséggel és műveltséggel rendelkezett, ma egy állatorvosnak többet kell tanulnia a világhírű és egyetemi szinten álló főiskolán, mint egy jogásznak az egyetemen. Különösen pedig nem derogálhat *Plósz* Béla személye, akit érdemei elismeréséül éppen a közelmúltban disz doktorsággal tiszteltek meg.

Sulyosan el kell itélnünk azonban azt a harcmódot, amely *Plósz* Béla személye ellen a mai közfelfogásra jellemző módon anyagi gyanúsításokkal veszi fel a küzdelmet. *Plósz* Béla nyugdíjba vonulva kis birtokán élt nyugodtan és élvezte a hosszú, lelkiismeretes munka után a pihenést. Az állást nem kereste, ő mindenképpen inkább elismerést érdemlő áldozatot hoz, hiszen anyagi szempontból sem jelent ránezve előnyt a kinevezés. Puritán egyénisége valóban nem érdemelte meg azt a csunya meghurcoltatást.

Bizunk benne, hogy ezek a támadások nem veszik el munkakedvét és beszédes tettekkel és eredmé-

nyekkel f...
a reá vár...
mat emel...
állítása, 2...
sági szük...
tenyésztés...
megszerve...
nyesítés...

Az Ors...
szaki bizo...
itteni kél...
ülésén elh...
gép-bemut...
ség tájéko...
részvétel...
temi mező...

A gazda...
nyokban f...
a mezőgaz...
egy nagy...
gazdák eg...
különböző...
ját, a munk...
állomás a...
különböző...
anyagfogy...
ki azt a gé...
nyaiknak, t...

A gépmu...
vételére kü...
A gépmunk...
erő, alkalm...
s emellett ig...
ban általán...
munkaberek...
nálunk is n...
is van a tr...
más, igen s...

Háboru u...
keztében a...
rezték be a...
jelenleg leg...
megfelelő ki...
választék a...
volt beszer...
ron rendez...
eddig nálunk...
a gazda, han...
nyokat is, an...
folyamán má...

A gépmun...
mert a jelen...
gazdat. A j...
gépmunka fo...
meg. Ezt a n...
középbirtok...
társadalom k...
mény, hogy s...
zett be kistip...
a mezőgazdas...
musa, ragasz...
módszerökhez...
megtört, mert...
említettük is...
ezzel földjén...
talaját mint ed...
kozik, ami pe...
fontos érdeke.

A Köztelek...
Konyhabert...
a csány...
és fohér...
rika, a...
25 ábrával...
„Pátra” r-t. k...

Az orsz...
UNG...
Buda...
IV.,...
Főlemelet 14...

GÖZKEKÖTÉLET
A LEGPRIMÁBB „EXTRA SPEZIAL” MINŐSÉGBEN, BÁRMELY HOSSZBAN ÉS ÁTMÉRŐVEL
RAKTÁRRÓL FIX ÁRBAN SZÁLLITUNK
MAGYAR ACÉLSODRONY-, DRÓTMŰVEK ÉS KÖTÉLGYÁR DEICHSEL A., MISKOLCZ
SÜRGÖNY- ÉS LEVÉLCIM: DEICHSEL MISKOLCZ INTERURBAN-TELEFON: 603 ÉS 258
SAJÁT ÉRDEKÉBEN KÉRJEN AZONNAL AJÁNLATOT!

nyekkel fogja elhallgattatni ellenfeleit. Messze vezetne a reá váró sok feladat fejtegetése, most csak hármat emelünk ki: 1. a tenyésztési fegyverem helyreállítását, 2. a lótenyésztési politikának, a mezőgazdasági szükségletnek megfelelő irányítását, 3. a lótenyésztés fejlesztése érdekében a társadalmi munka megszervezése, az önszolgálat elvének fokozatos érvényesítése az elkopott állami mankó helyébe.

A nyári szántógépbeutató.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki bizottsága a hazai és a külföldi gépgyárak itteni képviselőinek bevonásával legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a folyó év nyarán szántógépbeutatót rendez, olyképpen, hogy a gazdaközönség tájékoztatása céljából szükséges méréseket a részvételre való bejelentés sorrendjében a műegyetemi mezőgazdasági gépkísérleti állomás végzi.

A gazdatársadalom körében egyre nagyobb arányokban fordul a figyelem a gépmunka felé s így a mezőgazdaság szempontjából nagy jelentősége van egy nagyobb szabású gépbemutatónak, mert ott a gazdák egymás mellett láthatják dolgozni a legkülönbözőbb gyártmányokat, láthatják azok munkáját, a munka minőségét, a műegyetemi gépkísérleti állomás adatai alapján pedig megállapíthatják a különböző gépek munkaköltségét, teljesítményét, anyagfogyasztását stb. s ezek alapján választják ki azt a gépet, amelyik legjobban megfelel viszonyaiknak, talajuknak és anyagi képességüknek.

A gépmunkának nagyobb mértékben való igénybevételeire különböző okok kényszerítették a gazdákat. A gépmunka aránylagosan olcsóbb, mint az állati erő, alkalmazásával mélyebben művelhetjük a talajt s emellett igen jó munkát végezhetünk vele. Amerikában általános elterjedtségének oka nagyrésztben a munkabérek magas volta volt s ez az ok ma már nálunk is nagy szerepet játszik. Az a nagy előnye is van a traktoroknak, hogy a talajművelésen kívül más, igen sokféle munka végzésére alkalmazható.

Háboru után a viszonyok megnehezülése következtében a gazdák nálunk nagy mennyiségben szerették be a traktorokat. Ebben az időben azonban a jelenleg legkedveltebb és viszonyainknak leginkább megfelelő kis típusú traktorok között nem igen volt választék a géppiacon s így a gazda kényszerítve volt beszerezni azt, ami éppen kapható volt. A nyáron rendezendő szántógépbeutató nemcsak az eddig nálunk ismert és beszerezhető gépeket láthatja a gazda, hanem különböző, újabb külföldi gyártmányokat is, amelyek hazájukban beváltak s a tavasz folyamán már nálunk is kaphatók lesznek.

A gépmunka terjedése a jövőben fokozódni fog, mert a jelenlegi körülmények erre kényszerítik a gazdát. A jobb és olcsóbb termelés jelszava csak a gépmunka fokozott igénybevétele mellett valósítható meg. Ezt a nézetet ma már nemcsak a nagy- és középbirtokos-osztály vallja, hanem terjed a kisgazdatársadalom körében is. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy az utolsó évben igen sok kisgazda szerzett be kistípusú traktort. Ismeretes a kisgazdáknak a mezőgazdaság terén eddig követett konzervatívizmusa, ragaszkodása a régi termelési és talajművelési módszerekhez s annál örvedetesebb, hogy a jég megtört, mert már számos példa van rá, mint előbb említettük is, hogy a kisgazda traktorral dolgozik, ezzel földjének jó munkát ad, mélyebben szántja a talaját mint eddig, tehát e téren is haladás mutatkozik, ami pedig az ország közgazdaságának is igen fontos érdeke.

A Köztelek Gazdasági Könyvtár legújabb füzet!

Kongahertti növények szántóföldi termelése

a csányi dinnye-, a makói hagyma-, a ballinkai és fohérvár-csurgói káposzta-, a szegedi paprika-, a nagykőrösi saláta- és uborka- és a győri zöldségtermelés.

IRTA: BÁSZEL ELEK

25 ábrával

Ára 22.000 K

„Pátria” r.-t. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A tavaszi vetés.*)

Most, amikor egész gazdatársadalmunkat a legmélyebb aggodalom fogja el a jövőt illetően, amikor gazdáink javarésze nem tudja, hogy honnan fogja beszerezni a tavaszi vetéshez szükséges megfelelő és jól csirázó árpa- és zabvetőmagot, azt hiszem, némiképp segítségükre leszek, ha azt javaslom, hogy vessünk minél több tavaszi búkkönyt (*Vicia sativa*), még pedig *magnak*, mert zabosbúkkönyv zölden lekasálva, azt hiszem, eléggé el van terjedve.

Mint pillangósvirágúnak, a búkkönynek az a megbecsülhetetlen jó tulajdonsága, hogy a levegő nitrogénjét felhasználja táplálkozásul, levele és szára a földet teljesen betakarja és nem engedi kiszáradni. Tarló- és gyökérmaradványai a talajt azzal is javítják, hogy sok nitrogént tartalmaznak.

Ami magjának felhasználását illeti, ezt kétféle szempontból vizsgálhatjuk, egyrészt kereskedelmi tekintetben, másrészt takarmánynak.

Tapasztalataim szerint ára mindig a buza árát megközelítette, sőt gyakran túl is haladta. Az idei alacsony ár valószínűleg a múlt évi bő termésben keresendő egyrészt, másrészt a kereskedők nem akarták a tőkéjüket hosszasan gyümölcsezetlenül befektetni.

Ami magja gazdasági felhasználását illeti, felhasználhatjuk zöldtakarmányvetésre (zabosbúkköny), másrészt megdarálva kintünö abraknak jöhet számításba, hiszen *Cselkó István* szerint hatékonysági együtthatója 98. Es egyes tévhit eloszlatására *Cselkó* szövegét idézem. „Takarmányozástan” (1906.) 138 oldal:

„A búkköny egyenetlenül érik és gyakran már hüvelyében penészedik, amikor bélygyulladás, máj- és léptülmengést okoz, szóval károsan hat az állatra, ha csak főzés által meg nem javítjuk; miután pedig a penészesedés gyakori eset, igen rossz hire támadt a búkkönynek, melyet csak újabban sikerült eloszlatni azzal, hogy most szigorú különbséget teszünk a kifogástalan és romlott búkköny között. Előbbit nem terheli nagyobb kifogás (sőt talán annyi sem), mint a többi hüvelyes magot s így akár csikóval, akár borjuval etethetünk búkkönyt pl. úgy, mint a lóbabot; az pedig már tisztán csak meszesámba megy, hogy a búkköny keserűvé teszi a tejet és hogy elapasztja a tehenet. E mesének eloszlatásához többen járultak, de legkézzelfoghatóbban *Kniერიem* bizonyította be, hogy a szelid- és a vadbúkköny nemcsak hogy nem rossz, sőt ellenkezőleg igen jó tej-takarmány, ez kitetszik a következő kísérletről:

175 kg. lucernaszéna adott 7.69 kg. tejet 2.82% zsíradékot
175 „ luc. + 2.5 kg. búkk. 10.25 „ 2.63 „
175 „ lucernaszéna „ 7.24 „ 2.76 „

naponta tisztán csak 175 kg. hereszénán tartott tehené tehát 2.56–3.01 kg.-mal kevesebb tejet adott, mint midőn 2.5 kg. búkkönymagot is adott neki stb.”

Cselkó szerint több kísérletről kintün, hogy a tehenek bátran kaphatnak 3–4 kg., sőt több búkkönymagot is, mely a teje mindig szaporítólag hatott s megjegyzi, hogy nemcsak fejőstehenekkel, hanem ökrökkel, lovakkal, hizókkal, juhokkal is etethetünk búkkönyt. Saját tapasztalataim mindenben megerősítik a fentebbieket, sőt hozzátehetem, hogy kellő keze-

*) Cikkirő ur nagyon időszerű eszmét pendített meg azzal, hogy tartsunk szemlét afelett, hogy tavasszal a hiányzó, vagy kipusztult ősziék helyett, de megfelelő árpa- és zabvetőmag hiányában is, az idén mit vessen a magyar gazda. Ehhez kérünk rövid hozzászólásokat és tanácsokat, mert ha tagadhatatlan is az, hogy abraktermelésre is jó lesz gondolni, mégis a magbúkkönyön kívül erre más hüvelyesek is ajánkoznak, azonkívül a hiányzó kalászosok pótlására felkínálkoznak más növények is. Erre nézve kérnénk hasonló talpraesett és rövid hozzászólásokat, mint amilyen Cikkirő ur fenti kis közleménye. Szerkesztőség.

léssel (forgatás, lapátolás), elérhetjük azt, hogy a legkritikább esetben fordul elő penészesedés. És amennyiben más terményt nem gondosan, szakértelemmel kezelünk, szintén megpenészesedik, melytől az állat felfúvódik és az emésztőcsatorna renyhe lesz.

A tavaszi búkkönyt évek óta termeszttem és egyike a buza legjobb előveteményeinek. Terméseredményeim m. holdankint 5–8 q között váltakoztak. Mindig tisztán vetem ősszel felszántott, tavasszal felporhanyított földbe március elején, holdankint (1200 □-öl) 20–30 kg.-ot a talaj minősége szerint. Sohasem többet a leggyöngyöbb földbe sem, mint 30 kg.-ot és azt hiszem, ebben rejlik a titkom, mert mint több belterjesen kezelt gazdaságban láttam, előírás szerint 50–80 kg. vetőmaggal vetve oly sűrű volt, hogy termést egyáltalában nem hozott.

Ami az aratását illeti, rendszeren július második felében végezzük zabaratás előtt, még pedig akkor, amikor a felső hüvelyek barnák, de az alsók még egész zöldek; ezzel akadályozzuk meg a kipergést. Kaszás ugynevezett takaró nélkül rendre kaszálja, a marokszedő kis gereblyével felszedi, kékébe kötök és keresztbe rakják.

Előfordul, hogyha esős az időjárás, hogy a szár, illetve a hüvely megpenészedik, de a mag sohasem; ezért ne aggasszon senkit sem, ha egyenetlenül érik, mert kellő időben aratva és megszáradás után rendszeren asztagra rakva, a legkritikább esetben fordul elő, hogy penészes legyen. De ha ez esetleg előfordul, a magot elterítve megszárogatjuk és többször átrotálva egész bátran megdarálva etethetjük, legfeljebb kisebb mennyiséget adunk.

Ezeket tartottam szükségesnek a mai nehéz gazdasági viszonyok között gazdatársaim tudomására hozni.

Összegezve a fentebb elmondottakat, a magbúkköny termesztését jövedelmezőnek tartom. A múlt évi bő termést figyelembe véve, azt hiszem, elég vetőmag áll rendelkezésre és ahol zabbal van keverve, a zabot könnyen kirotálhatjuk belőle, hogy tisztán vessük! Mert akkor a vetőmag az árpával és zabbal szemben kevés lesz. Holdankint 20–30 kg.-ot számítva, a mai 300.000 K.-s árt véve tekintetbe, 60.000–100.000 K. Feltétlen talajjavító és azt hiszem, *Cselkó István* elég nagy tekintély, hogy elfogadjuk, hogy a búkkönymagot abraknak felhasználjuk; ha pedig az árak rendessé kialakulnak, feltétlen jól értékesíthetjük.

Németegres.

Klein József.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

Csiráztassuk vetőburgonyánkat ültetés előtt.

Az elővigyázatos gazda nemcsak a gabonafélék vetőmagját vizsgálja meg vetés előtt csiráztatással, hanem ugyanezt az elővigyázati rendszabályt a vetőburgonyánál is elvégzi. Mert nem mindegy az, hogy valóban egészséges, erőteljes vetőgumót ültetünk-e el, vagy pedig csak gyenge életörvél bíró, külsőleg szépnek mutató vetőgumót használunk-e fel a vetéshez. Hogy milyen egy gumónak a belső tulajdonsága, életereje, arról legkönyebben a csiráztatással győződhetünk meg. Mielőtt azonban magáról a csiráztatásról írnék, lássuk magát a csirát s ennek szerepét a burgonyagumónál.

A burgonya szárának egy része a föld felett, egy része pedig a föld alatt van. Míg a földfeletti zöld szárrészen kifejtett zöld leveleket találunk, addig a szintelen földalatti szárrészen a levelek pikkelyekké zsugorodnak össze. A földalatti szár eme pikkelyszerű leveleinek hónaljából épp úgy nőnek hajtások, oldalágak, mint a földfeletti szár leveleinek hónaljából. A földalatti szárnak eme hajtásait *stolón*-knak hívjuk, melyeknek vég- vagy oldalállású megvastagodásai a gumók. A földalatti szár hajtásának meg-

A PETRÓLEUMÜZEMÜ
FORDSON
TRAKTOR

a gazda univerzális erőgépe!
egyszerű
gazdaságos
megbízható

FORD-AUTOMOBILOK, FORDSON-TRAKTOROK
AUFORZÁLT KÉPVISELETEI:
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B
Sürgőselem: CASE BUDAPEST 225 TELEFON: József 62-52

Az ország legnagyobb faiskolója:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ-féle faiskola,
Budapesten kizárólag
IV., Ferenciek-tere 3.

Félemelet 14.

Telefon: József 152-07

szőlő- és bor-
gazdasági r.-t. **CZEGLÉD**
Diszkertek, gyümölcsösök tervezését és telepítését vállalja
s mindenféle csemetékre rendeléseket felvesz s azonnal szállít.

Arjegyzéket ingyen küld!

7274

vastagodása, azaz gumója is el van látva rügyekkel épp úgy, mint a földfeletti szár hajtása. Ezek a földalatti rügyek a burgonyagumó szemeiben fekszenek. A rügyekből fejlődnek a csírák.

A nagyobb gumón rendszeren több rügy van, ezek különböző számban, a gumó felületén szétszórtan fekszenek, a gumó husába laposabban vagy mélyebben beágyazva. Ha a gumó koronavégét tartjuk magunk elé, úgy azt látjuk, hogy a szemek bizonyos szabályszerűséggel, csavarmenteszerűleg helyezkednek el a gumón köröskörül, a gumó koronavégén sűrűbben, a köldök vége felé pedig mindritkábban.

Egy szem, mely tulajdonképpen egy rügycsoporthoz képez, rendszeren egy középső főrügyből áll, mely mellett két-három mellékfűgyecske fekszik. Legelőször a koronavégén lévő, legerősebb életerejű rügyekkel ellátott szemekből indul egy-kettő csírázásnak s csak azután a mélyebben fekvő köldökfűgyecske felé eső, kisebb számú szemek. Egy szemből először csak a középső erősebb főrügy hajt ki. Ha az első ízben kicsírázott főrügy jól fejlődik, úgy a gumóban lévő összes tápanyagok ezt táplálják és fejlesztik; a mellékfűgyekek nem hajtának ki, miután ezek csak tartalékok s csak az a céljuk, hogy helyettesítsék a főrügyet, ha ez, vagy az abból származott hajtás bármily okból elpusztulna. A mellékfűgyekek tehát csak biztosítják baj esetén a növény életbenmaradását.

A csírázásra befolyással van a hőmérséklet, a világosság és a nedvesség.

Ami a hőmérsékletet illeti, a burgonyagumó 8 fok Celsiusnál kezd csírázni s minél nagyobb — bizonyos határig — a meleg, annál erőteljesebb a csírázása.

A világosságot illetően nem mondhatjuk ugyanezt; a világosság ugyanis megakasztja a csírák hosszúnövekedését. A világos helyen csíráztatott burgonya csírái rövidek, zömökek maradnak, míg sötétben megnynak és vékonyak lesznek. Sötét pincében különösen jól láthatjuk ezt a jelenséget, hol a burgonyacsírák sokszor 15—20 cm. hosszúra megnövekednek, sőt az ajtóris világossága felé törtéve 100—120 cm. hosszúságot is elérhetnek. A világosság még a csíra színére is kihat. Szobavilágosságúknál ugyanis a zömök, rövid csírák hol zöldek, hol pirosasill, hol kékeslilás színűek lesznek. Ez a színeződés fajták szerint is változik s attól függ, milyen mennyiségű festőanyagot tartalmaznak a gumó epidermisa alatt lévő sejtretegek. Ez a fajtaazonosság megállapításánál fontos szerepet játszik.

Nedves helyen a csírák tövében gyökerek fejlődnek, míg a száraz levegőn a gyökérképződés elmarad.

Ugyanazon viszonyok között sem csíráznak egyformán a gumók. Mäsképpen csírázik az életerős, egészséges s másképpen a beteg — bár külsőleg kifogástalannak látszó — gumó. Az egészséges és beteg gumók csírázásának különbözőségét használhatjuk mi fel a vetőgumó minőségének elbírálásánál.

Mig az egészséges gumók csírái — eléggé világos és temperált helyiségben csíráztatva — zömökek, duzzadtak, rövidek — legfeljebb egy-két centiméter hosszúak — lesznek, addig a beteg gumók csírái vékonyak és sokszor 10 cm.-nél is hosszabb, úgynevezett cérnacsírákká, vagy felyurgult elágazó csírákká fejlődnek. A duzzadt, rövid csírákból erőteljes, egészséges szár és bokr fejlődik, míg a cérnacsírák hajtó gumók szára és bokra legkedvezőbb körülmények között is csak csenevész marad, minek következtében termést is alig fog hozni.

Hogy biztosak legyünk afelől, hogy nem használunk-e olyan vetőburgonyát ültetésre, mely csak cérnacsírákat fejleszt, minék következtében termésünk gyenge lesz, indokolt a csíráztatás.

Természetes, hogy minél több gumót csíráztatunk, annál pontosabb eredményt kapunk. Eléggé biztos eredményhez jutunk akkor, ha minden egyes prizmban

vagy pincében elraktározott vetőburgonyából mintegy 100—100 gumót melegebb világos helyre viszünk s ott egy erre a célra készített elég nagy és mintegy 4—5 cm. magas kerettel ellátott tálcára helyezjük el a gumókat. Az egyes prizmákból vett, vagy különböző fajtájú csíráztatandó gumókat természetesen szintén el kell választanunk egymástól, amit legelőször úgy tehetünk meg, hogy a nagy tálcát 4—5 cm. magas vékony lécekkal több oly egyforma nagyságú rekeszre osztjuk, amelybe a csíráztatandó 100 gumó egymás mellett elfér. Elhelyezhetjük a csíráztatandó gumókat kissé magasabb szélű papírtálcákra is, mert hiszen csak arra kell vigyáznunk, hogy a mintegy 1—1½ hónapig tartó csíráztatásra elhelyezett gumók össze ne keveredjenek. A gumókat korona, vagyis csucsrügyes végükkel felfelé, több sorban egymás mellé helyezjük a rekeszekbe vagy tálcákba.

A csírázás annál hamarabb fog megindulni, minél melegebb helyiségben csíráztatjuk a gumókat. 8—10 nap múlva már látni fogjuk, hogy egyik-másik gumó szeme megindul, csírázni kezd. A csírák napról-napra nőnek, az egészségesek vastagodnak és mintegy 5—6 hét múlva is duzzadtak maradnak, a hosszúságuk az 1—1½ cm.-t meg nem haladja; a beteg csírák ellenben az egész csírázás időtartama alatt vékonyak maradnak és elérik a 10—15 cm. hosszúságot is; természetesen ezen hosszú vékony csírák életképtelenek.

A csíráztatás ideje alatt jóformán semmi dolgunk sincs az elhelyezett gumókkal, célszerű azonban észleleteinket hetenként egyszer-kétszer feljegyezni. Mintegy 4—6 hét múlva a világos helyiségben képződött csírák teljesen kifejlődnek.

Ha a gumókat ezután is világosságon tartjuk, a csírák tovább nem nőnek és semmiféle újabb változást nem észlelhetünk rajtuk. Ilyenformán mintegy hat hét múlva megtörténhetik az egyes rekeszekben, tálcákon lévő burgonyák elbírálása és ezzel együtt annak megállapítása, mely burgonyafajtáinkat használjuk fel ültetésre.

A csíráztatott burgonyák elbírálása a következő módon történik:

Számoljuk össze az egészséges csírájú gumókat és azokat, melyek cérnacsírák hajtottak. Minél több a vékonycsírájú gumó, annál alkalmatlanabb a vetőmag az ültetésre. Az ilyen gumóban oly kevés az életerő — mert beteg, vagy nincs kifejlődve —, hogy csak cse-nevész bokrot hoz, minek következtében a termés gyenge lesz, ha egyáltalában lesz termés az ilyen gumó hirtvány bokra alatt. Az olyan prizmából vett gumók vagy olyan fajták gumói, melyek a csíráztatásnál több mint 10% cérnacsírák hoznak, alkalmatlanok vetőgumónak; ezek elültetésével termésünk legalább is egy tízedrésszel csökken. Atszámítva ezt a veszteséget egy kat. holdra — 100 métermázsás termést feltételezve —, a hiány már 10 q. pénzben kifejezve mintegy 2.000,000 korona.

Az egyes rekeszekben, tálcákon lévő burgonyacsírák mindegyikének természetesen egyforma színűnek kell lenni, nem szabad például zöldcsírájú, Ella-fajtájú burgonya között valamilyen pirosas-lila színű csírájú fajtának, pl. Erfolgnak vagy kékeslila színű csírájú Industrie-nak lenni, mert akkor már nem mondható fajtisztának a csíráztatott fajta.

Ne sajnáljuk tehát a csíráztatással járó csekély fáradságot, mert azáltal, hogy vetőgumónk értékéről még idejében meggyőződünk, magunk részéről hathatós módon biztosítjuk termésünk kellő eredményét.

Mint fentebb említettem, a burgonya világosságon nőtt csírájának színe fajták szerint változik; ezért tájékozásul felsorolom, hogy néhány elterjedtebb burgonyafajtánk világosságban milyen színű csírák hajt.

Világoszöld színű a csíra: az Ella, Fröhe, Kakuk, Weisse Riesen stb. fajtánál.

Pirosaslila színű a csíra: a Korai Rózsa, Mándoki Rózsa, Zalaszentgróti 142. és 736. sz., Deodara, Böhm's Erfolg, King Eduard, Magnum Bonum, Parnassia, Pirola, Primel, Präis, Krüger, Szászmagyma, Szilésia, Professor Wohltmann stb. fajtánál.

Kékeslila színű a csíra: a Juli, Imperator, Industrie, Prof. Märker stb. fajtánál.

Budapest. Rovara Frigyes m. kir. gazdasági tanár.

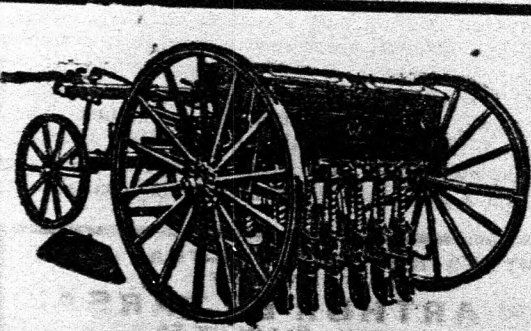
LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Henrik.

A gazdasági hámosló tenyésztésének kérdése.

Közeledik az idő, amikor a gazdaságok keresik az előtűnik álló fedeztetési időnyre szükséges méneket. Akik egyéni izlésükre halgatva, a bábolnai vagy kishéri típusokat kívánják tenyészteni, könnyű a dolguk, mert ilyen jellegű mének valószínűleg bőséges választékban állanak a tenyésztők rendelkezésére az állami méntelepeken, ahol megfelelő bérletdíjért a közeledő időnyre kivethetők, illetve községeknek és közbirtokosságoknak tartásra kiadhatók. Angol telivérmenekben sem lehet hiány, bár ezeknek a beszerzésével kissé megkésett, aki ezidőig ez irányban nem gondoskodott. Ilyenek is kaphatók lesznek azonban valószínűleg még a méntelepeken. Az ügetőfajtákat kedvelő tenyésztők megtalálják kívánt méneiket azokon a vidékeken, ahol ez az irányzat divatba jött. Másfelé bizony a saját vállalkozásukra vannak utalva. Ez az idők jele: A lótenyésztés ipara is kell hogy az önállósítás, az állami gyámságtól való függetlenítés felé terelődjék, legalább is azokban a rétegekben, melyek egy a szaktudás, mint az anyagi eszközök birtoklása tekintetében ennek az iparnak a művelőit önállóságra képesítik. Az államháztartás ezidőszertől rendkívül korlátozott anyagi erejét tekintve, ma csak azoknak tarthat méneket az állam, akiknek se arra való pénzük, se képességük nincs, hogy a szükségelt méneket szabadon kiválasszák, megvegyék, tartásuk, vagy ami a legelőszövebb, maguk neveljék.

E tekintetben első helyen a lótenyésztésnek azt az ágazatát kell kiemelni, mely a mezőgazdasági termelés érdekében a legfontosabb szerepet játszza: a gazdasági igasló tenyésztését. Itt a népies tenyésztés irányától független nagyobb birtokos, ha célszerűnek látja és a helyi viszonyok ennek a különleges iránynak kedveznek, a hidegvérűnek nevezett nehéz igasló tenyésztésének hódolhat, több vagy — az esetek többségében — kevesebb szerencsével. A nehéz igaslókat csak ott lehet ugyanis teljes sikerrel tenyészteni, ahol a nép kezén is ez a jelleg virágozik. Más vidékeken a kisebb gazdasági állományokkal dolgozó birtokos nem fog vele boldogulhatni, már csak a mentartás költséges volta miatt sem, mivel ményét a szomszédos kistenyésztők nem vehetik igénybe, nem is szólva azokról a nehézségekről, melyeket az igaslóállományban időnként az ebben a lóféleségben elég gyakran előforduló hiányok pótlása okoz, ha a nehéz igasló tenyészkereletétől messzire lakunk és a kancák nagy része évenként meddő marad. Az ilyen viszonyokkal számolni kénytelen gazdaságok helyesebben járnak el, ha nehéz igaslókat helyett a mezőhegyesi jellegnek megfelelő gazdasági igaslókat tartanak és tenyésztenek. Hogy ezek a jellegek még a legbelterjesebb gazdasági üzem köve-

Vetőgépek, acélekék

és egyéb mezőgazdasági gépek

0041 legtekéletesebb kivitelben WEISS MANFRÉD R.-T. vezérképviselőségénél

„PYRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi Részvénytársasága

Telefon: 65-49 és 65-50.

Budapest, VI., Teréz-körut 26.

Sürgőnycim: „Pyramis“

Osztályai: Műszaki, gabona-, liszt-, takarmány- és gyapjuosztályok. Vetőmagtisztítóüzem. Bankosztály. Részvénytőke 1-6 milliárd

F&S GOLYÓSCSAPÁGYAK

Telefonok J. 39-02, 51-99

VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

Sürgőnycim: VECSEYÉK.

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, KISSTÁCIÓ-UTCA 11. SZÁM

telményein tesz a mező ismert minőségű továbbá a karolása vagy épp az az ott tehetősebb tenyésztésének sanak abba nem tenyésztéséből a kénytelen t. A mezőhegy csonkítása a anyai erős mint amenny Nem a vég hogy a ten észhez kapja lési ágra, a ságlilag halál nemesebb f. rozásával a mert gazdas lovakat fog szerrel, mely eljárás m. kerülni fényt ugyancsak ig. A vetőmag előtt, akik a ritasát a köz. Ez utóbbiak kat, hogy bel vértipusú ga mezőhegyesi birtok (ménes birtok gazdasított Nónius-Olivér gróf n. álló mezőhegy tagjaival. Ide ha a mezőhegy a kívánt mény. Bizony ez az utánermel csupán fogya. Talán bizony tehetősebb, na térhetősebb ig. szaporítására. jobbművéségi fillérel sem o. jesen elhanyag többnyire a r silány példány előállítani, ha egészíteni; ha drágán. A be jól átgondolt termelés érték szükségesszerű hoz azoknak ált. Amiből t. tenyésztesére gondosság, a pénzbe nem ké. ságba. Mit kezdő létünkre? Anok alkalomadtán i hintótipusú, n lábakkal, jó g. lehetően ismer. tére való kan. szen nem is ü. ségi mértékét;

Ismeret eredeti eredet

Ismeret eredeti eredet

Ismeret eredeti eredet

Ismeret eredeti eredet

Ismeret eredeti eredet

Ismeret eredeti eredet

telményeinek is képesek megfelelni, arról tanuságot tesz a mezőhegyesi állami birtok lóállománya és közismert mintaszerű belterjessége. Indokoltá teszi továbbá a mezőhegyesi lótenyésztésének felkarolását a hidegvérű lótenyésztési kerületén kívül, vagy éppenséggel attól távol fekvő gazdaságokban az az etikai szempont, hogy éppen a nagyobb, a tehetősebb gazdáknak illik leginkább, hogy a köztenyésztés alsóbb (népies) rétegeinek jó példát mutassanak abban, hogy ők — bár tehetnének — szintén nem tenyészítik a hidegvérű lovat ott, ahol annak tenyésztését nemzetvédelmi és közgazdasági tekintetből a kormány — legalább köztenyésztésileg — kénytelen tilalmazni.

A mezőhegyesi ménés az oláhok által történt megcsontítása óta — sajnos — nem képes ezidőszereint annyi erős félvér és Nonius-mént termelni évente, mint amennyire a köztenyésztésnek szüksége lenne. Nem a végzet újmutatása-e ez a körülmény arra, hogy a tenyésztőközönség némely része végre észhez kapjon, maga is rávesse magát erre a termelési ágra, melynek folytatása könnyebb és gazdaságilag hálalatosabb a tulkönyű, ideges, egyébként nemesebb félvérek tenyésztésénél? Ezzel az elhatározásával a magántenyésztés segíteni fog önmagán, mert gazdasági fogatosmunkára kiválóan alkalmas lovakat fog magának házilag előállítani könnyű szerrel, melyek közül — kellő, céltudatos és gondos eljárás mellett — elégséges számmal fognak előkerülni fényűzési áruszámba mehető hintólovak és ugyancsak igen keresett, ilyen jellegű tenyészmenek is.

A vetőmagnemesítő eljárása lebeg itt szemünk előtt, akik a kitenyésztett nemesített magvak szaporítását a közönségre (az u. n. utántermelőkre) bizzák. Ez utóbbiak annyira elszaporítják az értékes magvakat, hogy belőlük az egész országnak jusson. A félvér típusú gazdasági igasló magnemesítő telepe a mezőhegyesi állami ménés és az ugyanott levő állami birtok (ménésbirtok) gazdasági igásménese. A ménésbirtok gazdasági igaslóállományában termelt nemesített Nonius-magokat tájfajta ménék képeiben d'Orsay Olivér gróf már régóta szaporítja a vezetése alatt álló mezőhegyesvidéki Nonius-tájfajta szövetkezetek tagjaival. Ide járnak a Nonius-méneket kereső gazdák, ha a mezőhegyesi ménésben nem bírják megkapni a kívánt méneket.

Bizony ezek a tájfajta ménék nem olcsók. Hiszen az utántermelt nemesített vetőmagot sem adják a csupán fogyasztási célokra szánt minőség árán. Talán bizony ez is olyan szelíd intésféle lehetne a tehetősebb, nagyobb gazdaságoknak, hogy ők is átterhetnének igaslótenyésztésükben a jobbféle „lómag” szaporítására. Tapasztalatból mondhatom, hogy a jobbminőségű gazdasági hamoslótényésztése egy állállalattal, hanem a vásárokon kénytelenek azt kiegészíteni; ha olcsón: rosszul; ha jól: akkor megeddrágán. A belterjesebb irányra való áttérés okozta, jól átgondolt befektetések mindenkor megtérülnek a termelés értékesebb tétele révén; még a csikók szükségzerű intenzívebb takarmányozása is hasznos hoz azoknak egészségesebb és gyorsabb fejlődése által. Amiből több kell, hogy azt a gazdasági hamoslótényésztésére fordítsuk a kellő haszonnal, az a gondosság, a gond és a szakadatlan gond. Ez ugyan pénzbe nem kerül, csak egy kis élvezetes — fáradságba.

Mit kezdünk hát gazdasági hamoslótényésztő létünkre? Ahol és amikor csak tehetjük, ha csupán alkalomadtán is, megvesszük a megvehető erősebb hintóstípusú, mely és öblös mellkassal, ép, erős lábakkal, jó gyomorral bíró, elég jó mozgású és lehetően ismert jó származású, egészséges, tenyészésre való kancákat; még akkor is, ha netalán egészen nem is ütük meg a fényűzésig hintósló minőségi mértékét; csak jó igás legyen legalább. Tul-

magas (170—172 cm.-en felüli) állatokat ne vegyünk. A legarányosabbak 166—168 cm. körül találhatók. A hidegvérű korcsoktól óvakodjunk. Bár ezek közt igen jó használati egyedeket találni, a velük való továbbtenyésztés kiszámíthatatlan meglepetésekkel járhat. A méntartáshoz keressünk és teremtsünk társ-érdekeltséget a szomszédok közt. Mént természetesen a Furioso—Northstar-törzsből vagy a Nonius-törzsből származót szerezzünk, melynek azonban az imént röviden leírt hintós-igás-jelleget lehető hűen képviselnie kell. Magasan hordott, elég hosszú, formás nyakra is súlyt helyezünk. Ha ideig-óráig nem kaphatnánk tiszta mezőhegyesi vérű mént, megelégedhetünk utántermelt maggal is (mezőhegyesvidéki tájfajtabeli vagy megfelelő irányú más magántenyésztésből származó ménnel), de az ilyen utántermelt mén legalább az utolsó két vagy három nemzedéken át már abban az egy vérben tenyészett legyen, melyet magunk is ólul kiütünk. Nem tanácsos továbbá a felvett irányban ingadozni, attól időközönként eltérni. Vagy a Noniusra határozzuk el magunkat, vagy a Furiosóra (Northstarra), de a kettő vegyítéséből ne akarjunk hintólovakat nevelni. A Furioso és a Northstar rendszerint tetszetősebb, fűgőbb, de gyakran könnyebb is. A tulkönyű esontu Furioso vagy North Star mén már alig válik be gazdasági igaslótenyésztésre, főleg, ha netalán kissé ideges is, ami a benne rejlő magasabb angol véradagból származhat. A Nonius rendszerint durvább; ha tulkönyű, ez sem jó igástenyésztésre, mert főlősleges angol vér van benne.

A Furioso és Northstar típusu magánménekre nincs köztenyésztésre szóló tilalom az angol félvér-lónak kormányhatóságilag megállapított „tenyészkerületében”, ha a mén nem kifogásolható tenyészés szempontjából. A Noniusra régebben fennállott (legalább elvben) ez a tilalom. Elég rosszul tették az erre illetékesek, mert a félvér tenyészkerületében esetleg nagyobb gazdaságokban működő Nonius-ménnek nem fogják károsan befolyásolni a köztenyésztést, ha egyes szomszédos kisebb gazdák „félvér”-kancáit is fedezik; legalább jobb, eke elé való igaslólovakhoz juttatják ilymódon ezeket. Az esetleg fennálló ilyen irányú tilalmat tehát meg kellene szüntetni.

A félvér- és a Nonius-jellegű gazdasági hamoslótényésztésre áttérő gazdaságok legcélszerűbben járnak el azután, ha a tenyészésükből származó, jónak tetsző méncsikókat fölnevelik. Ily módon idővel olcsón jutnak ménekhez, mert esetleg magasabb igényeknek megfelelő ménék is fognak az utántermelés közben a méncsikók között akadni, melyeket szívesen megvesznek más tenyésztők, főleg községek. Az eladott fiatal ménék árából azután könnyebben beszerezheti a tenyésztő a kívánt eredeti tiszta fajtájú magot képviselő törzsménjét.

A csónka országban jelenleg fennálló nagy ménthiányon a vázolt eljárás okvetlenül segíteni fog, főleg a gazdasági hamoslótényésztés követelményeit tekintve. A ménprodukcióna való törekvés emelni fogja a gazdasági lótenyésztés színvonalát és jövedelmezőségét, mert jól tudjuk, hogy a csontosabb, erősebb testalkotású méneknek épp úgy, mint az ebből a jellegből kiválogatható hintósló példányainak sokkalta magasabb az árak, keresett kiviteli árú képviselnek. Mindezek mellett még ajánlatos, hogy tehetősebb gazdák az esetleg birtokukban levő egyes, kiválóbb minőségű, jellegzetesen hintóstípusú kancákat a mezőhegyesi áll. ménésbe küldjék fedeztetés végett, az idején alatt, az ilyen típusú törzsménekhez, ha előzetes bejelentés alapján erre engedélyt nyernek. Kár lenne, ha ez a régebben fennállott, a köztenyésztésre igen üdvös lehetőség a jelen időben megvonatnék a törekvő magántenyésztőktől. Épp így ajánlatos lenne, hogy a tájfajtaszövetkezetek működési területén lakó, de külön mént nem tartó, nagyobb gazdaságok is a tájfajtaszövetkezet kötelekébe lépjenek.

D. H.

Uj rendeletek.

(Egyes vámtételek módosítása. — Rendelet az 1925. évi kereseti-, jövedelem- és vagyonadó-bevallások beadásáról.)
Egyes vámtételek módosítása.

F. hó 15-én lép életbe a 880. M. E. számú kormányrendelet, amely az 1924. évi XXI. l.-c. 2. §-ának első pontjában nyert felhatalmazás alapján elrendeli az autonóm vámtarifában foglalt többrendbeli vámtétel módosítását.

Igy nevezetesen a rendelet értelmében a friss és aszalt katáng-gyökér után q-kint 7 aranykoronára behozatali vámot kell fizetni, holott az autonóm vámtarifa 120. tétele a cikória vánját 5 aranykoronában szabta meg. A hordósör vánját a rendelet q-kint 10 aranykoronáról 12 aranykoronára emeli fel, a szalámi és más száraz kolbászáru 150 K.-ás vámtétele meg éppen 250 K.-ra emelkedik. A gyógyostyák 30 K.-s vámtétele egyszerre 300 aranykoronára emeli fel a rendelet, mely különösen a textilipar termékeinél még jobban igyekszik fokozni az autonóm vámtarifában biztosított amugy is túlzottan magas és árdragító hatású vámvédelmet. Így a közönséges sima pamutszövet 180 K.-ás autonóm vámtétele a rendelet szerint 250 koronára, a mustrás fehérített közönséges pamutszövet 220 K.-ás vámtétele pedig 290 K.-ra emelkedik. A közönséges sűrű, fehérített sima pamutszövet 190 K.-ás vámtétele 270 K.-ra, a mustrás fehérített sűrű pamutszövet 240 K.-s vámtétele pedig 320 K.-ra, míg a fehérített finom pamutszövet 300 K.-s vámtétele 370 K.-ra emelkedik. A pamutcsipke 750 K.-s vámtétele 1200 K.-ra, a finomabb pamutcsipke 2000 K.-s vámtétele 3600 K.-ra, a lencszipke 1000 K.-s vánja 2000, a műselyem vagy felselyem csipke 1000 K.-s vánja pedig 3600 aranykoronára emelkedik. A kész férfi- és fiúruha az alapszövet vánján felül, a rendelet értelmében, az autonóm tarifában megszabott 200% helyett 300%-os, a férfi és gyermek felsőkabátok pedig 150% helyett 250%-os, a nővényi fonóanyagból készült szövetből való férfi- és gyermekruhák 50 helyett 150%-os, egyéb férfi- és gyermekruhák pedig 100 helyett 200%-os értékvmót viselnek.

Az általános ipari árdragításból természetesen nem akart kimaradni az üveg- és a vasipar sem. A rendelet a táblaüveg vámtételét 8, 9, 11, illetve 13 aranykoronáról (minőség szerint) 14, 16, 19, illetve 22 aranykoronára emeli fel. A vas- és fémapar termékei közül a kovacsolt vas- és acélcső 18 K.-s vánja 20 K.-ra emelkedik, illetve a hengerelt cső vánja 16 helyett 23, 32 helyett 35 K. A csőgyógyó vánja pedig 30 helyett 42 K. A késműves áruk közül a biztonsági borotválókészülékek kései 200 helyett 3000, a közönséges borotvapenge pedig 200 helyett 1000 aranykoronára vámot visel. A galvanelem 60 K.-s vámtételét a rendelet éppen a négyszeresére, 240 aranykoronára emeli, sőt a közönséges lanyleltű bieska 40 K.-s vánja helyébe is 120 K.-s, a vasnyelű zsebkész 150 K.-s vánja helyébe pedig 300 K.-s vámot léptet. Egyéb nyelű zsebkészek vánja 180 K. helyett 500 K., a luxus-zsebkészek vánja pedig 240 aranykoronára helyett 750 aranykoronára.

A rendelet ideiglenes vámentességet állapít meg a kovácsos sakra, a vajsavra s a körül nem font négyzögletű kacsuszárra, továbbá sörfőzés céljára külön engedéllyel behozandó töredékrisz 3 K.-s vámtételét további intézkedés a negyedrésze szállítja le, a cernagyárak részére behozott festett facsévák 50 K.-s vánja pedig 35 aranykoronára mérsékelte. Ezenkívül a rendelet a vámtarifa szerében becsusztott több kisebb számhibát és sajtóhibát igazít helyre. Mindenesetre jellemző, hogy ugyanakkor, amidőn a mezőgazdasági vámvédelmet a kormány áttörte anélkül, hogy a gabonavám felülgészítésének az árak alakulását mérséklő befolyása lehetne, mert hiszen a vámok egyáltalában nem is érvényesültek, addig egyes iparágaknak a vámtarifában biztosított amugy is túlmagyas védelmet még tovább fokozza, hogy az időközben némileg eltörtött versenyviszonyokon, vagy az egyes ipari érdekeltségek által állítólag elkövetett számtani hibákon utólagosan segítsen.

Rendelet az 1925. évi kereseti-, jövedelem- és vagyonadó-bevallások beadásáról.

A hivatalos lap f. hó 1-i számában jelent meg a pénzügyminiszter 19.900. számú rendelete, amely az általános kereseti adóbevallás, ugyszintén a jövedelem- és vagyonadó-bevallás benyújtásának határidejét a folyó évre vonatkozólag f. hó 28-ában állapítja meg. Nyomban meg kell jegyezni, hogy az OMGE ezt a határidőt túlságosan rövidnek találta, minthogy a legtöbb gazdaság március előtt egyáltalában nem tudja elkészíteni 1924. évi mérlegét s nem tud művi számadásainak lezárása előtt részletes bevallást adni. Ezért az OMGE a február 28-iki határidőnek legalább március hó 31-ig való meghosszabbítását kérte a pénzügyminisztertől s abból a feltevésből indult ki, hogy ez az egyhavi meghosszabbítás jól össze fogja egyeztetni az adóköte-

Ismét kaphatók:

„Unicum-Drill“ sorvetők
„Ideal“ műtrágyaszórós répavetők
„Imperator“ sortrágyázó vetőgépek
eredeti BÄCHER acélekék és talajmívelőeszközök
eredeti DEYL répakapálók

Ajánlattal készséggel szolgál!

BÄCHER * MELICHAR

RUDOLF FERENC

BUDAPEST

1778

V., Vilmos császár-ut 60. sz.

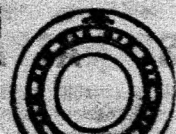
Sürgönyelm: KULTUR Budapest TELEFON: 28-02 és 19-57

GOLYÓSCSAPÁGYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, X., NOSZLOPI-U. 1. TELEFON: József 140-66

Szállit: ← GR → jelű, saját gyártmányu, valamint ← DWF →
és PwK jelű golyóscsapágyakat legjobb minőségben

Külön osztály javítások részére!

les gazdák részletes adóvallomást beadatására irányuló érdeket a fontos gazdasági közérdekkel, hogy az adó-kivetési munkálatok mielőbb megindíthatók s a felek adó-tartozásai idejekorán előírhatók legyenek.

A munkaadók mindazokról az alkalmazottairól, akiknek 1924. évi mindennemű járandósága legalább 2100 arany-koronát, vagyis 36 millió papirkoronát tett ki, tartoznak f. hó végéig az adóztatás helye szerint illetékes előjáróság-hoz teljes név- és illetményjegyzéket beadni. A bevallás-hoz szükséges nyomtatványok az előjáróságnál szerezhetők be. Általános kereseti adóbevallást tartoznak benyújtani mindazok, akiknek a kereseti adótvörvény első §-a alá eső hasznosított foglalkozásuk, illetőleg lajstromozott adókövetés útján megadóztatandó jövedelmük van. Nem kötelek adóvallomást adni a társulati adó alá tartozó jogi szemé-lyek, az utcai és piaci árusok, a segédmunkaerő nélkül dol-gozó, vagy háromnál kevesebb segédet foglalkoztató kézmű-iparosok.

Jövedelem- és vagyonadó-bevallást tartoznak benyújtani mindazok a természetes és jogi személyek, akik, illetve amelyek jövedelem- és vagyonadót tartoznak a törvény szerint fizetni. Nincs vagyonadó-bevallásra kötelezve a jogi személy, mely nem tartozik vagyonadó alá, továbbá a szemé-lyes adómentességben részesülő természetes személy és mindaz, akinek 1924. évi december 31-én vagy nem volt adóköteles vagyona, vagy annak értéke a 4000 aranykoronát (68 millió papirkoronát) nem haladta meg.

Nem tartozik jövedelemadó-bevallást adni az, akinek 1924-ben nem volt adómentes jövedelme, továbbá aki szemé-lyes adómentességben részesült, vagy akinek az 1924. évben szerzett összes adóköteles és adómentes jövedelme együttvéve nem haladta meg a 800 aranykoronát (12 millió papirkoronát), vagy ha meg is haladta, az adóköteles jöve-delem nem érte el az 500 aranykoronát (7,5 millió papir-koronát); ugyisint mentesek a jövedelemadó-bevallás alól a kisbirtokosok abban az esetben, ha nekik és velük együtt adózó családtagjaiknak csupán a lakóhelyükön van együttesen 50 kat. holdnál nem nagyobb birtokuk, más köz-ségben sem ingatlan, sem ingó vagyonuk nincs, állandó lakóhelyükön pedig a föld- és házbirtokon, valamint esetle-ges kisipari vagy elárúsított foglalkozásukon, illetve szol-gálati viszonyukon kívül más jövedelemforrásuk nincsen; mentesek továbbá a fenti megítélés alá eső házbirtoko-sok, az általános kereseti adó bevallása alól febnen-tett kisiparosok és piaci árusok, továbbá azok az egyházi járadalmások és magánalkalmazottak, akiknek 1924. évi mindennemű szolgálati járandóságuk a 2400 aranykoronát (36 millió papirkoronát) nem haladta meg s ezenkívül más jövedelmük vagy nem volt, vagy 500 aranykoronán (7,5 millió papirkoronán) alul maradt. Végül a bevallási és jövedelem-adó fizetési kötelezettség alól mentesek mindazok az állami, törvényhatósági és községi alkalmazottak, akiknek az 1924. évben a közszolgálati illetményükön kívül más jövedelmük vagy nem volt, vagy az 500 aranykorona (7,5 millió papir-korona) értéket meg nem haladta.

A jövedelemadó kivetése céljára a családfőnek s a vele együtt adózó családtagoknak az 1924. évben akár belföld-ről, akár külföldről származó mindennemű jövedelmét be kell vallania. A jövedelmet papirkoronában kell bevallani s az ily módon bevallott jövedelemnek 15,000-re való elosz-tása eredményezi annak aranykorona értéket. Aki jövedel-mét hitel érdemlő módon havonkénti részleteléssel tudja kimutatni, az kérheti bevallásában, hogy az egyes hónapok-ban szerzett jövedelmeinek átszámításánál az illető hónapra megállapított átszámítási kulcs alkalmaztassék.

1924. január havára a rendelet 1 aranykorona értékét 6500 papirkoronában, február havára 7000, március havára 13,000, április és május havára 16,000, június havára 18,000, július havára 17,600, augusztus-december hóna-pokra pedig 17,000 papirkoronában, az egész 1924. év átlag-ban pedig 15,000 papirkoronával állapítja meg.

A vagyonadóra nézve azokat az adóköteles vagyontárgya-kat kell bevallani, melyek 1924. december 31-én a családfő és vele együtt adózó családtagjainak tulajdonában voltak. A vagyontárgyak értékét az 1924. december 31-iki közönséges forgalmi értéket kell bevallani. Be kell továbbá vallani a vagyont terhelő tartozásokat is és a vagyon aranykorona értékének megállapítása egy történi, hogy a papirkorona-ban megállapított tiszta vagyonérték 17,000-el osztandó. Aki szabályszerű kereskedelmi vagy gazdasági könyveket vezetnek és rendes évi mérleget készítenek, kérhetik üzleti, illetve gazdasági könyveik és mérlegszámok adatai alapján való megadóztatásukat, továbbá azt is, hogy amennyiben üzleti (gazdasági) évük a naptári évvel nem azonos, úgy kizárólag az ezen üzlethől eredő jövedelmükre s ezen üzle-műkhöz tartozó vagyontukra nézve az 1924. évben lezárt üzleti (gazdasági) év utolsó napján megvolt adóköteles vagyontukat, illetve az üzleti (gazdasági) év folyamán szer-zett jövedelmüket vallhatják be.

Jövedelmi adó átszámítási kulcs gyanánt az üzleti vagy gazdasági év egyes hónapjaira vonatkozó átszámítási kulcsok átlaga, vagyonadó-kulcs gyanánt pedig az üzleti vagy gazda-sági év utolsó napján érvényben volt átszámítási kulcs alkalmazandó. Az az adózó, aki üzleti vagy gazdasági évét szeptember hó 30-a előtt zárja le, az 1924. naptári év adó-köteles jövedelme alapján tartozik adózni.

A jövedelem- és vagyonadó bevallását hivatalos nyomtat-ványon kell adni, mely a községi előjáróságnál, illetőleg adóhivatalban kapható. Keleően indokolt kérelem alapján az illetékes adóhivatal az adózónak a bevallás beadására leg-

feljebb egy hónapi halasztást adhat. Egyébként a rendelet szerint a bevallást folyó hó 28-ig bezárólag az adóköteles állandó lakhelye szerint illetékes községi előjáróságnál kell beadni.

Az élet- és járadékbiztosítással foglalkozó intézetek kötele-sek f. hó végéig a székhelyükre nézve illetékes pénzügy-igazgatóságnál, Budapesten az adófelügyelőségeknek benyúj-tani azoknak az ügyleteknek a kimutatását, amelyekre a felek az 1924. évben legalább is 30 millió papirkoronát előzetes díjfizetésül, vagy egyszersmindenkorra biztos díj fejében befizettek. Ez a kötelezettség a külföldi biztosító intézetek magyarországi képviselőire és fióktelepeire is kiterjed.

A gazdaközönség köréből.

A terményhaszonbér kérdéséhez.

A magyar kormány 6140/1923. M. E. számú ren-deletével elrendelte, hogy: „a bíróság a haszonbér tulajdonosának és a bérbeadónak az illető haszon-bérleten termelt egy, vagy több főtermény minden-kori pénzbeli egyenértékében állapítja meg”. A bírós-ág az esetek túlnyomó részében egy főterményt, a búzát állapította meg érték mérőül. Ennek folytán a bérlek egy részére bírósági ítélet erőszakolta rá a buzavallatát, míg másik részük „önként” egyezett bele a buzavallatába, azzal a tudattal, hogy ha nem teszik, a bíróság fogja azt rájuk kényszeríteni, tehát minnek a sok munka, költség, a bérbeadóval való viszony elmérgesítése, mikor ugyanis hiába. Ugyanis sok olyan bérbeadó volt és van, akik ezt a devalválódás folytán szükséges bérmegállapítási pert, annak természetét teljesen félreismerve, elkeseredett haraggal indították meg. A bérbeadók nem tudták megérteni, hogy — ha lényegben igazuk is volt, amikor a papirkorona devalválódása folytán más bért követeltek —, mégis megütököst kellett hogy keltsen a bérlelőknél, hogy egy meglévő és önként vállalt szerződést nem az érdekelt felek köl-csönös egyetértésével változtatnak meg a viszonyok-hoz mérten, hanem a kormány nyul hozzá erős ké-zel, hogy segítsen azon a félen, aki önhibáján kívül súlyosan károsodott.

Hasonló a helyzet most is, csupán szerepet cserél-tek bérlek és bérbeadók, mert a bérlek kívánják most az állami beavatkozást a rendkívül magas buzáárak miatt és a bérbeadók érvelnek a szerződés szentségére hivatkozva mindazon érvekkel, amelyekkel a bérlek annakidején sikert elérni nem tudtak. De ha hasonló is a helyzet, van egy mélyreható különbség most és jelen között, mert a békében létrejött szerződést tényleg önként kötötte meg a két fél, míg 1923-ban a buzavallatban kötött szerző-déseket a kormány a bérlelőkre rákötözték. Kérésé-gtelen, hogy ez a kormány jóakaratu tévedése volt és azon meggyőződésből indult ki, hogy a papir-korona helyett stabil érték mérőt talál a búzában. Vizsgáljuk meg tehát közelebbről a búzát, mint érték-mérőt. Nem lehet ugyanis röviden elintézni ezt a kérdést azzal, hogy: „azokra a kalandos tervek-re, amelyek a búzáárak hatósági szabályozására vonatkoznak, nem is kívánunk szót vesztegetni, mert vagy jó a buzavallat és akkor meg kell maradnunk mellette, vagy rossz s akkor mielőbb és minél gyor-sabbban meg kell szüntetnünk”.

	1923			1924			1925			
	Szeptember	Oktober	Január	Március	Május	Július	Szeptember	November	December	Január
Búza, tiszavideki 76 kg.	75,500	88,500	104,000	283,000	325,000	272,000	400,000	447,500	465,000	525,000
Tengeri	71,000	66,000	78,000	215,000	252,500	280,000	385,000	370,000	250,000	260,000
Ökör, középminőségű	3,700	4,000	5,500	10,500	14,500	15,000	18,500	16,500	16,500	16,000
Sertés, prima urasági	7,800	12,000	11,400	23,000	27,000	24,500	26,500	31,000	27,500	27,000
Rimacs alapára	1,580	1,580	1,635	3,340	4,060	4,300	4,300	4,300	4,300	4,000
Salgótarjáni szén átlag	12,500	18,000	13,000	35,000	35,000	38,000	32,000	30,000	28,000	27,000
Cukor, 1 kg. kristály	4,800	6,200	7,200	18,600	17,000	17,000	15,600	13,540	13,340	13,340
Dollár	19,400	20,000	22,450	70,000	86,800	84,200	76,940	76,020	74,750	72,900

Jellemző a csatolt statisztika, amely szerint amíg a búza ára 1923. szeptember 1-től 1925. január hó 1-ig hétszerezésére, február 1-én nyolc és félszerezésére emelkedett, addig a tengeri 1923. szeptember 1-től 1925. január 1-ig nem egészen a négyszeresére, ugyanezen időszakban középminőségű ökör kevéssel

1) Cikkirónak állítása téves, a terményszerződés senkire sincs oktrojálva, csak a már előbb megkötött szerződések pénzbeli haszonbérére terménybeli értékének átszámítása van vitás esetben rendelet útján elrendelve. Szerk.

lőbb, mint négyszeresére, sertés három és félszerezésére, a vasárak kevesebb, mint háromszorosára, a salgó-tarjáni szén két és félszerezésére, a cukor két és fél-szerezésére, a dollár négyszeresnél kevesebbre ment fel.

Vagy másképpen: 1923. szeptember 1-én egy q buza megvételéhez szükséges volt 106 q tengeri, 20 kg. ökör, 9 1/2 kg. sertés, 50 kg. vas, 6 q szén, 15 kg. cukor, vagy 4 dollár, addig 1925. január 1-én 1 q buza megvásárlásához kellett 2 q tengeri, 33 kg. ökör, 20 kg. sertés, 130 kg. vas, 20 q szén, 40 kg. cukor, vagy 7 1/2 dollár.

Fenti számnak világosan bizonyítják, hogy a buza nem stabil érték mérő és ha ezt elismerjük — s úgy gondolom, nincsen olyan ember, aki ezt el ne ismerné —, úgy természetes következménye ennek, hogy ezen a helyzeten változtatni kell s a buzavallat-nak meg kell halnia.

A 6140/1923. M. E. sz. rendelet 18. §-a szerint felmondhatja a haszonbérleti szerződést:

a) a haszonbérlet abban az esetben, ha a 2. § alap-ján bíróság megállapított haszonbér, az alapszerző-désben kikötött haszonbérrel az alapszerződés meg-kötésekor érvényben volt forgalmi ár szerint felelő terménymennyiség 60%-ánál nagyobb;

b) a haszonbérbeadó pedig abban az esetben, ha a 2. § alapján bíróság megállapított haszonbér az előző bekezdésben említett 60%-os terménymennyi-ségnél alacsonyabb. Ez a paragrafus tehát magyarul azt jelenti, hogy a kormány nézete szerint a béke-bérek 60%-a az a méltányos összeg, amely összege-től az egyes esetek külön-külön mérlegelés után lehet néhány %-kal lefelé, vagy felfelé eltérőleg bért meghatározni. Aki tehát békében pl. 22 korona bért fizetett, annak a rendelet intenciója szerint, tekintettel a kedvezőtlen gazdasági viszonyokra, körülbelül 14 koronát kellene fizetnie. Sem mező-gazdaság, sem ipar, sem bank nem kereste meg az utolsó éveket az az aranykorona-összeget, amelyet békében megkeresett, nem is beszélve hivatalnokok, orvosok, tanárok és más foglalkozásuk jövedelméről. Ennek folytán tehát természetes, hogy a földjét bérbeadó földesur sem tarthatott számot ugyanarra az aranykoronajövedelemre, amelyet 1914. előtt élvezett. Kimondja azonban emé rendelet 15. §-a, hogy: „a mindezek figyelembevételével megállapított haszonbér rendszerint nem haladhatja meg a kér-déses, vagy más hasonló területért békeidőben fize-tett haszonbérnek az akkori forgalmi árak szerint megfelelő terménymennyiségét”. A rendelet intenciója tehát az, hogy a 60%-os irányárak mellett egy felső határt vonjon a békebérek összegében, a mai búzá-ban kötött haszonbérnek azonban messze felelmelegjen a háboru előtti bérösszeget. Kétségtelen tehát, hogy a 6140/1923. M. E. számú rendelet intenciójának a mai helyzet meg nem felel.

Az 1921. évi 45. törvénycikk 3. fejezetének 65. §-ában többek között azt mondja: „a pénzügyminisz-ter — a földművelésügyi miniszter meghatalmítása után — az állam tulajdonába jutott földek volt tulajdonosát, vagy haszonbérletét arra kötelezheti, hogy mindaddig, amíg ezeket a földterületeket az állam tényleg át nem veszi, vagy másnak haszon-bérbe nem adja — az államnak fizetendő a kény-nyéken szokásos haszonbérének megfelelően meg-állapítandó haszonbér mellett — művelje.

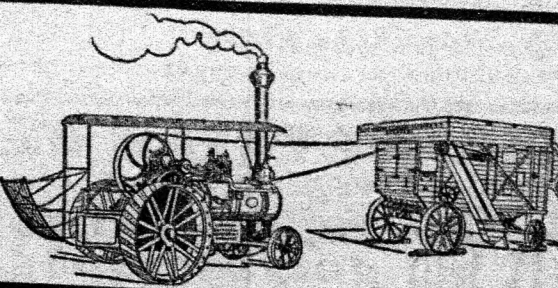
	1923			1924			1925			
	Szeptember	Oktober	Január	Március	Május	Július	Szeptember	November	December	Január
Búza, tiszavideki 76 kg.	75,500	88,500	104,000	283,000	325,000	272,000	400,000	447,500	465,000	525,000
Tengeri	71,000	66,000	78,000	215,000	252,500	280,000	385,000	370,000	250,000	260,000
Ökör, középminőségű	3,700	4,000	5,500	10,500	14,500	15,000	18,500	16,500	16,500	16,000
Sertés, prima urasági	7,800	12,000	11,400	23,000	27,000	24,500	26,500	31,000	27,500	27,000
Rimacs alapára	1,580	1,580	1,635	3,340	4,060	4,300	4,300	4,300	4,300	4,000
Salgótarjáni szén átlag	12,500	18,000	13,000	35,000	35,000	38,000	32,000	30,000	28,000	27,000
Cukor, 1 kg. kristály	4,800	6,200	7,200	18,600	17,000	17,000	15,600	13,540	13,340	13,340
Dollár	19,400	20,000	22,450	70,000	86,800	84,200	76,940	76,020	74,750	72,900

A m. kir. pénzügyminiszternek 1000/1922. P. M. számú, 1921. 45. cikk végrehajtása tárgyában hozott rendelete 3. fejezetének 55. §-a kimondja: „a váltásig fizetésére kötelezett fél által az ingatlan tényleges leadásáig fizetendő haszonbérlet úgy állapí-tom meg, hogy a tulajdonos holdankint és évenként

2) Ez téves magyarázat, mert sem a kormány, sem a bíróság nem értelmezték ezt a 60%-os előállási határt ilyenformán. Szerk.

Amerikai módszerrel készült tükörcél kormány-lemeszes egytetemes acélekéket,
gőz- és motoros ekékhez beküldött minta szerint készített szántóvasakat, acél-boronákat, sima és rögtörhengereket, fogatos kapákat, szecska- és repavágókat, kukoricamorzsolókat, szabatosan működő **AGRAR-DRILL vetőgépeket,** szőlő-, cukorrépa-, burgonya- és gyümölcsfa-permetezőket, az

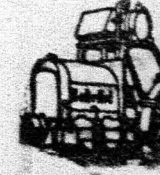
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.
gyárában készült cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlokomobilo-
kat, gőzmagánjárókat, gazdasági malmokat, szőlőgaz-
motorokat 160 lóerő teljesítményig a legjobb kivitelben ajánl

az AGRARGLOBUS
MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Távíratí cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST
TELEFON: József 153-54,
József 153-76 és József 125-79

a 4. § szeri minden koró
A m. kir.
rendelete az
körül felmer
továbbá a fiz
lett kibocsát
buzahaszonb
1. fejezeténél
amelyet has
árva kötelek
fizetni és az
nája után 10
delet 1. fejez
sággal foglal
jogu stb. egy
amelyet a ju
vagyonváltás
koronája utá
ban állapít u
A 77,662/21
földék után
haszonbér és
gazdasági év
a bért kat. t
ronája után 1
1924. P. M. s
C./1924. sz.
a buzavallatá
Látjuk ebb
osztályok kö
tömegevel kö
csak termés
érték mérőre.
lönösen vidék
terjedt el a b
butort, orvos
vagy szolgál
fizetnek. Az
ran előfordul
műtrágyát, an
kapni, vagy l
egyéb vállala
közük sincse
Megoldása
a kormány h
aranykoroná
állapítani ak
számot megk
képest, amel
lebbe a min
és maximális
helyes megol
Az ügy jele
tek, mint az
sikerült fenti
megváltoztat
tes, hogy azt
nyesíteni. Hel
ról hallani, a
engedménye
nyulnának. A
igazság az 5
kosnál is, aki
a hírek, hogy
számára leme
buzabérekrol
urat, gyarost,
Rövidesen
hogy a buzava
következtében
buzavallatát a
buzavallatát a
tehát erkölcsi
azt mielőbb jó
vagy rendelete
szöbölje ki u
fenn az az —
az önként váll
mert ezen szer
zetben vállalt.

2) Téves a kény-
féle rendelet sem
ben lehet megáll

Vetőmag
Budapest
Távíratí cím: Me

a 4. § szerint megállapított kat. tiszta jövedelem minden koronája után 7-5 kg. búzát tartozik fizetni.

A m. kir. pénzügyminiszternek 165.950/1922. sz. rendelete az előbb idézett rendelet: „alkalmazása körül felmerült kételyek eloszlása és kiegészítése, továbbá a fizetendő haszonbérék kezelése tárgyában” lett kibocsátva és ismételt megerősíti a kötelező buzahaszonbért. Az 5920/1924. P. M. sz. rendelet 1. fejezetének 1. §-a szabályozza azt a haszonbért, amelyet hadirokkant, hadiözvegy, vagy felnőtt hadiárva köteles a vagyonválságföld járadékaképpen fizetni és azt kat. tiszta jövedelmének minden koronája után 10 kg. búzában állapítja meg. Eme rendelet 1. fejezetének 1. §-a szabályozza a mezőgazdasággal foglalkozó földnélküli, önállóan kereső, ön-jogu stb. egyéb kategória által fizetendő haszonbért, amelyet a juttatástól számított első öt éven át a vagyonválságföld kat. tiszta jövedelmének minden koronája után 10 kg., azon túl pedig 12 kg. búzában állapít meg.

A 77.662/1924. számú rendelet a vagyonválságföldök után azok volt tulajdonosai által fizetendő haszonbér és köztartozás mértékének az 1924-25. gazdasági évre szóló megállapítására vonatkozik és a bért kat. tiszta jövedelem összegének minden koronája után 12 kg. búzában állapítja meg. A 8000-1924. P. M. számú rendelet, valamint a 162.090/VII. C./1924. sz. körrendelet szintén kötelezőleg előírják a buzaválutát.

Látjuk ebből, hogy a kormány egyes gazdasági osztályok számára törvénnyel és rendeletek egész tömegével kötelezőleg vezette be a buzaválutát s csak természetes, hogy mások is áttértek erre az értékmérőre, amelyet a kormány szankcionált. Különösen vidéken kisbirtokosok és kisbérletk között terjedt el a búzában való fizetés, akik ruhát, cipőt, butort, orvost stb., szóval majdnem minden árut, vagy szolgáltatást, ellenszolgáltatás gyanánt búzában fizetnek. Azonban nagyobb gazdaságoknál is gyakran előfordult, hogy előre búzában kötöttek le gépet, műtrágyát, amelyet ma sokkal olcsóbban lehet megkapni, hogy búzabért fizetnek a tégláértékért vagy egyéb vállalatokért, amelyeknek a búzához semmi közük sincsen.

Megoldása e kérdésnek nem lehet más, minthogy a kormány határozza meg, hogy egy q buza hány aranykoronával számolandó el. Meg lehetne ezt állapítani akár egy, akár több évre lehetne arányszámot meghatározni a mindenkori buza árához képest, amelyet egy minimummal korlátozhatnak, lehetne a mindenkori tényleges buzaár minimális és maximális klauzulával stb. A kérdés részleteinek helyes megoldására számos lehetőség mutatkozik.

Az ügy jelen helyzetében nem annyira a részletek, mint az elvi döntés bír fontossággal. Ha pedig sikerült fenti sorokkal a buzaváluta elvben való megváltoztatásának igazságát kimutatnunk, természetesen, hogy azt mindenki számára egyformán kell érvényesíteni. Helytelen és lehetetlen megoldási tervek-ről hallani, amelyek szerint egyes osztályoknak engedményekké válna, elvben a buzaválutához hozzá nem nyúlhatnak. A törvény előtt mindenki egyenlő, ami igazság az 5 holdas bérletnél, igazság a nagybirtokosnál is, aki műtrágyát búzában vásárolt. Ha igazak a hírek, hogy az állam mint bérbeadó saját maga számára lemondani kész a méltánytalanul nagy buzabérékről, kell hogy lemondásra bírja a földesurat, gyarost, szabót, susztert is.

Rövidesen összefoglalva az elmondottakat, látjuk, hogy a buzaváluta nem megfelelő stabil valuta, ennek következtében meg kell szűnnie. Látjuk, hogy a buzaválutát a kormány vezette be a gazdasági életbe, tehát erkölcsi kötelessége, hogy tévedését belássa, azt mielőbb jóvátegye s a buzaválutát törvénnyel, vagy rendelettel, úgy amint azt meghonosította, kúszóbólje ki újból gazdasági életünkbe. Nem tartható fenn az az — talán egyetlen — érv, hogy a kormány az önként vállalt szerződés szentségét bontja meg, mert ezen szerződéseket az egyik fél kényszerhelyzetben vállalta. Ennek következtében kétségtelenül

*) Téves a kényszerhelyzetre való hivatkozás, mert semmiféle rendelet sem mondja ki, hogy haszonbért csak természetesen lehet megállapítani és elfogadni. Szerk.

meg van az alap a buzaváluta eltörlésére, ha azonban mindezek az okok nem volnának elegendők, akkor is szükségszerű a buzaváluta azonnali megszüntetése a közgazdasági egyensúly érdekében, ha nem akar a kormány értékes adóalanyokat elpusztítani és a bérletársadalom egy részét megsemmisíteni.

Hatvány Endre báró.

Adózók sérelmei.

„Az adózás a legnagyobb igazságtalanság, mellyel az államoknak csak a legvégső esetben és legkisebb mértékben szabad élni, mert elpusztul a termelés és tönkremegy a kereskedelem.”

Midőn Disraelinek ez a történelmi kijelentése eszembe jut és látom az Egyesült-Államokat az állandó adócsökkentésével, szegény hazánkra gondolok, hogy mikor is jutunk, vagy egyáltalán el jutunk-e mi is az adómérséklés boldog korszakáig?

Pedig el kell oda jutnunk, még pedig hamarosan, mert, hogy egy trivialis hasonlattal éljek, már ott tartunk, ahol az egyszerű cigány lova, mely pont akkor pusztult el, mikor már megszokta volna a koplalást.

Az orvos könyveit nem lehet ellenőrizni, mert hivatkozik az orvosi titoktartásra, az ügyvéd szintén, a kereskedő, az iparos, a bankok, a gyárak, mind nehezen ellenőrizhetők jövedelem tekintetében, csak a gazda, csak a föld az, amely hajszálny pontossággal fel van mérve és melynek minden jövedelmét ellenőrizni lehet.

Legfőképpen a közép- és nagybirtokos jövedelme az, mely egészen pontosan megállapítható, mert míg a kisgazda az ó pár liter tejét, kis gabonáját, tojását, baromfiát, hizósértését, gyalog, avagy szekéren viheti eladásra, addig a közép- és nagygazdaság a tejet már vasuton szállítja, gabonája, juhái, hizott sertései és marhái, takarmányfeleslege mind vagonkételekben, vasuton vagy hajón szállítanak és ezeket a pénzügyőrök az állomásokon havonként ellenőrzik.

Ott szövődik tehát bele a progresszív adózásba az igazságtalanság eleme, hogy mint fentebb említettem, mennél nagyobb valamely birtok, annál jobban és pontosabban ellenőrizhetők bevételei és kiadásai, már a rendesebb könyvvezetés révén is és a vasuti és hajófuvarlevelek alapján is, míg a kisgazda kicsiben való eladásait senkinek sem képes ellenőrizni, könyvet nem vezet, a létminimum mentesítő adatai is reánezve kedvezőek s emellett földjét is maga műveli, nem kell neki napszámosokra, béresekre pénzt kiadnia, míg a nagygazdaságoknak csőszöket, munkafelügyelőket, könyvelőket, gazdatiszteket kell tartaniuk, sok épületet tartozniuk.

Hogy a közép- és nagybirtokok ennek ellenére is bírták idáig, annak egyik oka volt, hogy eddig a pénz napról-napra romlott és az egy év, fél év előtt kirótt adót, amely a kivetéskor még kibírhatal volt, később már könnyebben kifizethették a sokkal rosszabb pénzben, továbbá a befektetések, a nagyobb készletek előre való beszerzése elmaradtak, az épületek gondozása, tartozása és okvetlen szükséges új építkezések ugyancsak elmaradtak, ezekre kellett volna azokat a pénzeket fordítani, melyeket adókra befizettek.

Csak nézzük végig a közép- és nagygazdaságok majorjait, mily elhanyagoltak, düledezők ott az épületek, tenészállatokat nem képesek beszerezni, járműveiket, gépeket venni, minden fejlődik vissza és így a gazdaságok hozamképessége is napról-napra csökken és amit most az adóvégrehajtó elvisz a gazdáktól, ezzel a magyar föld vért viszi el.

Hozzájárulnak e bajokhoz az új adótörvényekbe beszúrt klauzulák is, ilyen pl. hogy az igazságtalanul kirótt adót a fél megfellebbezheti — legújabb csekély ötvenezerkoronás bélyeg kell minden fellebbezésre —, de csak birtokon kívüli, vagyis a fellebbezésnek az adó befizetésére nézve semmiféle halasztó hatása nincs. Ha három évig nem intézik el a fellebbezést, addig az ideig fizetnie kell a gazdának az igazságtalanul kirótt adót teljes összegében és csorbítatlanul. Ebbe természetesen bele is lehet pusztulni. Ez bizony igen veszedelmes pontja

a törvénynek és tulajdonképpen a szülőke az összes adóklamitásoknak. Azóta, hogy ez a klauzula megjelent, a pénzügyi közegek ugyszólván felelősség nélkül gazdálkodnak, rónak ki adókat és a fellebbezésekre nem is hederítenek, mehet az a szegény fél a pénzügyigazgatóságokhoz, a pénzügyminisztérium labirintusaiba akár bele is veszhét, nem intézik el fellebbezését, nem sürgős, mert a fél az elintézésig is fizeti a súlyos és igazságtalan adót, terhet, melyet soha többé visszakapni, visszaperelni nem fog tudni.

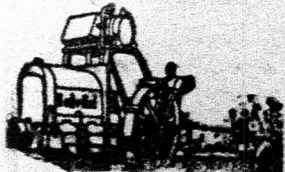
A pénzügyigazgatók nem merik az adókontingens leszállítását véleményezni, mert félnek, hogy egy ily ellenszenves indítvány miatt a B-listára kerülnek, így azután az adókiállítás sohasa tendál lefelé, sőt stagnációt sem mutat soha, hanem emelkedik mindig felfelé.

Az adókiállítás és adófelszólamlási bizottságok munkája is felette érdekes, főleg a gazdákra nézve; a bizottságok rendszeresen városokban működnek és van azokban városi és állami hivatalnok és nyugdíjas, iparos, kereskedő, ügyvéd, tánc- és zenetanár, minden, csak gazda nincs bennük, vagy ha van: kisgazda. Most már az igazság az volna, ha legalább 2/3 részben gazdákból állana a bizottság, még pedig intelligens gazdákból, akik a pénzügyi törvényekhez és a jogi dolgokhoz is annyira-amennyire ott szükség van, értenek, mert a kisgazda nem bir annyi tapasztalattal, annyi szakértelemmel és gyors elhatározó és áttekinthető képességgel, hogy a gyorsan folyó tárgyalásoknál egy pillantás alatt áttekinthesse az adó összes érdekeit, nincs is mersze felszólalni. Magam is többször tapasztaltam már, hogy az előadó pénzügyi közegek valóságilag hipnotizálják a kisgazdabizottsági tagokat és ezek úgy szavalnak, amint ők akarják, minden ellenvetés kizárásával. De nemcsak a kisgazdák, hanem a kevesebb képzettséggel bíró egyéb bizottsági tagok is, egyáltalán nem mernek és nem is tudnak a dolgok meritumához szólani, ezért történnek azután a legnagyobb igazságtalanságok.

Én sokszor voltam esküd, midőn még az esküdtszéki intézmény fennállott, ott rendszeren a hozzá nem értő esküdteket egyoldalúan befolyásolta egy jogásztag véleménye és vakon adták le az ő utasítása szerint szavazataikat. Így van ez az adókiállítás és felszólamlási bizottságoknál is, sőt még más hasonló esetek is hozhatók fel. Ha pl. egy bírósági tárgyalást végig hallgatunk, eskü alatt a tanúk ugyanegy dolgot egymásnak homlokegyenest ellenkező módon adnak elő; így van ez a szakértőkkel is. A bírósági tárgyalásokon az alperes szakértője, pedig esküt tett, hogy részrehajlatlanul és legjobb meggyőződése szerint fog véleményt adni, homlokegyenest ellenkező véleményt ad le ugyanegy dolgról, mint a felperes szakértője, most már az adóbizottság legyen e szabály alól kivétel? Ott legnagyobb része a tagoknak azt hiszi, hogy ő azért van ott, hogy adót emeljen, vagy talán hogy majd az ő adójánál betudják az ő jó magaviseletét. Itt is bizony a pénzügyi előadó után igazodik majd mind.

A pénzügyigazgatóság a megsokasodott adóalany és a sokféle adók miatt nem győzi a munkát és nem foglalkozhatik minden egyes adótétellel és adózával egyenként és úgy, mint rendes körülmények között megkívántatnék, kénytelen tehát vásári munkát végezni. Az imént összevont vármegyei községeit és adófizetőit még nem is ismeri és megis ítélkezni kell, így bizony csakugy találomra megy az adóztatás. A községi előjáróságok betervezik például a község vicinális-közmunkájára, hogy 439 igánszám vehető fel és a pénzügyigazgatóság anélkül, hogy kiszállana, felemeli 700-ra. Ilyenféle dolog igen sok adja elő magát, a fellebbezést meg nem intézi el senki, mert a pénzügyi közegek nem felelősek semmiféle kivételért és injuriáért.

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara — melyet a vidéki kamarák közt az elsőség pálmája illet meg úgy invenció, mint sokoldalú, hasznos munkássága és eddig elért eredményei révén is — legelsőnek látta be, hogy az adókiállítás és felszólamlási bizottságoknál nagy bajok vannak és elhatározta, hogy egy tájékoztató füzetet ad ki eme bizottságok részére.

BIZTOSAN és GAZDASÁGOSAN
SZÁNT és CSÉPEL
35-40 HP

EXCELSIOR MOTOREKÉNK

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNI

TÁVIRATI-CIM:

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMAGPUCH. BUDAPEST

AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH

TELEFON: 5-72

GAZDÁK SZÁMÁRA KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK! Magyarországi eladási központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

Vetőmagnemesítő és Értékesítő R.-T.

Budapest, V., Mérleg-utca 3., III. em.

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR

Távíratcím: Nemesmag Telefon: 128-35, 76-80 és 146-20

Azonnali szállításra vagonkételekben is:

eredeti nemesített Székács zab, továbbá
eredeti nemesített Fleischmann koránérő, aransárga lófogu tengeri
eredeti nemesített Fleischmann kendermag
eredeti nemesített Fleischmann fonallen-vetőmag
eredeti nemesített Fleischmann fehér bokorbab

vetőmagvakra előjegyzéseket és megrendeléseket elfogadunk.
Az eredeti nemesített Székács-féle tavaszi árpa vetőmagvak elfogytak.

1767

ez a füzet most jelent meg Ormándy János kamarai igazgató tollából. Erre bizony már évek előtt nagy szükség lett volna, mert tanulságai nyomán sok igazságtalan adóztatás elkerülhető lett volna.

Eddig csak egy utmutató volt, amelyet a pénzügyminisztérium adott ki a közgei részére. Ebben az utmutatóban azután benne van az, hogyan lehet az adózt megfogni, ebbe mindent bele lehet magyarázni, körül fogja a szegény adózt, akárcsak a polip az áldozatát, ha a törvény ki is mond némely méltánylandó esetekben mérséklést, ez a vezérfonal megmutatja az utat, hogyan lehet ezeket is elmélni és eddig ilyen vezérfonal volt a bizottságok zsinórmértéke, természetesen így az adóztatás tulajdonságának kellett bekövetkeznie.

Nyomják az adózt, még pedig a gyengébbjét, akinek rossz termése vagy egyéb kalamitása volt, a késedelmi kamat, mert hisz, aki elkésik a fizetéssel, azért késik, mert nincs miből fizetnie és éppen ezt terhelik meg súlyos kamatokkal; ha számszerű vallomást nem ad valaki, ötszázalék pótlékot ütnek az adójához és ilyenkor is nagyobb adózt jobban bünhődik ugyanegy hibáért, míg a kisebb adózt kevesebbet fizet; ha okiratokkal nem támogatja a fellebbező állításait, akkor elutasítják, pedig sokszor a fellebbezésre megszabott 15 napon belül be sem szerezhető a kívánt adatok.

Még sok, igen sok visszasság és egyéni gravámenek fordulnak elő az adózók tízezerénél, melyeket egy cikk keretében felsorolni nem is lehet, elég volna megnézni a pénzügyi bíróságok, pénzügyminisztérium, pénzügyvizsgálóságok irattárát és iktatóit, mily óriási halom akta fekszik a címeiken elintézetlenül a soha el nem intézésig.

Jó lesz ezeken a dolgokon gondolkodni a pénzügyi közgeeknek, elsősorban a pénzügyminiszter urnak és a gyors segélyt minél előbb megkezdeni, míg nem késő, mert lehet, hogy halottakat csodaszerekkel támasztottak fel, de a termelés, ha egyszer meghal, nincs az a csodadoktor, aki azt újra feltámaszsa.

Alsóévi Farkas Géza.

Földhaszonbérlok mozgalmá.

Lapunk más helyén részletes tudósítást közlünk az OMGE közgazdasági szakosztályának f. hó 11-én tartott gyűléséről, amely a buzahasonbérlok kérdéssel foglalkozott. Az OMGE, mint a mezőgazdasági érdekek egyetemes képviseleti szervezete, amely a földbérlokársadalom legkiválóbbjait tagjai közé számítja, a bérbeadók és a haszonbérlok széles köreinek bevonásával tartott értekezlettel alkalmat kívánt adni arra, hogy az érdekelt felek nézetüket fesztelenül előadják, az élő szó közvetlenségével kapacitálhassák egymást és lehetőleg barátságos megegyezést teremtsenek. A megegyezés ezáltal nem sikerült, mert az értekezlet idejét a kérdés tisztázásához szükséges érvek, adatok és hivatkozások nagy anyagkészletének előterjesztése teljesen kimerítette s a serpenyőbe dobott súlyok higgadt lemérése további feladat maradt. A tárgyalást tehát folytatni fogják, most már konkrét s az ellenvéleményekkel is számoló indítványok alakjában és mi nem tesszük le arról a reményről, hogy a kérdés megnyugtató rendezése érdekében szükséges közlekedés megtörténik, vagy a helyzet legalább is tisztázódni fog.

A bérbeadók és bérlok kiegyeztető tárgyalásai közé esett a földhaszonbérlok nagygyűlése, amelyet f. hó 12-én tartottak meg Budapesten a régi képviselőházban. Ennek a gyűlésnek a tárgyalásaiba egyesek meglehetősen szenvedélyes hangot vittek, úgy hogy *Beliczey Géza*nak, az OMGE alelnökének és kiküldöttének el kellett hártania azt a vádat, hogy az OMGE a haszonbérlokkal szemben méltatlan és rideg álláspontot foglalt volna el. Itt az

audiatur et altera pars elve érvényesült, az ellenzetes érdekek összeegyeztetésének legjobb szándékával, mert az OMGE tudja azt, hogy a bérlokársadalom éppen olyan fontos tényezője a nemzetnek, mint a bérbeadó. Hiszen sok esetben együtt küzdünk közgazdasági érdekekért s az OMGE közgazdasági szakosztályának legutóbbi gyűlésén is azt az impresziót merítette, hogy a megegyezés létre fog jönni, csak a mód nincs eldöntve, hogy mely alapon.

A gyűlés egyébként a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. Miután a buzaalapon megállapított haszonbérleti rendszer következtében a bérlokársadalom válságba jutott, a bérlok kéri, hogy az 1920. óta terményben megállapított szolgáltatások aranykorona-alapon legyenek fizethetők és pedig úgy, hogy az átszámításnál a terményeknek az utolsó tíz békeévben volt átlagos aranykorona közepárfolyamai szolgáljanak alapul;

2. a rossz termésre való tekintettel a bérlok hátralekös haszonbértartozások fizetésére 1925. évi október 1-ig halasztást kérnek;

3. a száz holdon aluli kishaszonbérlok a haszonbérlek maximalását kéri olyképp, hogy az ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után legfeljebb négy aranykorona bér legyen fizetendő, az ezen felüli bérkövetelések pedig ne részesüljenek jogvédelemben;

4. a kisbérleteknél megállapított mellékszolgáltatások eltérldndők és azoknak aranykoronában kifejezett ellenértéke a haszonbér maximumába beszámítandó, végül

5. a bérlokársadalom a közterheknek az egyenlő és arányos teherviselés szem előtt tartásával való rendezését kéri.

A gyűlés határozata szerint a földbérlok küldöttsége megjelent *Mayer János* földművelésügyi miniszternél, aki előtt *Bottlik József*, a küldöttség vezetője ismertette a földbérlok előterjesztését. *Mayer János* földművelésügyi miniszter válaszában elmondta, hogy az érdekeltektől már bekérte az írásbeli előterjesztéseket, ezek azonban még nem érkeztek be. Mihelyt beérkeznek, alapos tárgyalás és megfontolás alá veszi a kérdést és reméli, hogy közmegegyezésre meg tudja oldani.

Szociális szempontból szükségesnek tartja, hogy azoknál a kisembereknél, akiknél a kérdés rendezése létkérdés, sürgős intézkedés történjék, míg ott, ahol egzisztenciák nem mennek tönkre és ahol a bérleti szerződések mint kétoldali szerződések jöttek létre, a kérdés rendezését nem tartja olyan sürgősnek. Legnagyobb sajnálatára a mellékkötéseken nem változtathat, mert ez már magánszerződésbe való belenyúlást jelentene.

VEGYESEK.

A tenyészállatvásári bejelentések eredménye.

Miként a lap élén közölt hivatalos hirdetményből kitétni, a rendező-bizottság a tenyészállatvásárra szóló bejelentéseket lezárta és újabb bejelentéseket már nem fogad el. Ezidőszert az elfogadott bejelentések száma szarvasmarhából 517 drb, juhból 1006 drb, sertésből 1202 drb, ezenfelül hely hiányában vissza kellett utasítani még, igen sok, a határidő lejártá után érkezett bejelentést. Tavaly a vásár felhajtása 482 drb szarvasmarha, 923 drb juh és 1158 drb sertés, 1923-ban 505 drb marha, 649 drb juh és 936 drb sertés, 1922-ben pedig 331 drb szarvasmarha, 453 drb juh és 786 drb sertés volt. A tenyészállatvásárok fejlődése tehát igen kedvező képet mutat, nemcsak a háború után felújított tenyészállatvásárokat tekintve, hanem még a békebeli tenyészállatvásárok anyagával való összehasonlítás mellett is. Így pl. 1913-ban, az utolsó békebeli vásáron, amidőn

viszonylag igen nagy volt a felhajtás, 617 drb szarvasmarhából, 634 drb juhból és 1102 drb sertésből állott a bemutatott anyag az egész országból. Ehhez képest valóban nagy haladásnak és fejlődésnek kell minősíteni, ha a megesonkított ország szarvasmarhát kivéve, mindenből még több állatot állít ki. A szarvasmarhakiállítás fejlesztésének nagy akadály az istállóhiány, amely baraképítéssel nem oldható meg olyan könnyen, mint az apróbb állatoknál (az idén már öt ideiglenes barakistállót kell emelni). Ez a fejlődés nemcsak a venni szándékozó gazdaságok szempontjából előnyös, mert igen bő választékot találunk, hanem magasabb, országos állattenyésztési szempontokból is öröndetes, mert állattenyésztésünk helyzetéről egyre részletesebb és teljesebb képet nyújtanak a kiállítás jellegű vásárok. De nemcsak számszerűleg fogja felülmúlni az idej tenyészállatvásár a tavalyit, hanem a felhozott anyag minőségét illetőleg is, mert a legtöbb tenyésztről azt a hírt halljuk, hogy a vásárra tartogatott anyaga valóban elsőrendű és néhány állata különösen remek példány. Öröndetes jelenség továbbá az is, hogy az idén nőnemű állatokból is kerül érdemlegesebb darabszám eladásra jeles tenyésztről. Az egyes állatnemek fajtankint a következőképpen oszlának meg: Szarvasmarha: szimentáli 246 drb, hazai pirostarkafajta 100, hollandi 18, borzderes 24, magyar 120, bivaly 11 drb. Juh: posztógyapjas 38, hazai fésűs 246 drb, francia fésűs 371, husmerinó 314, angol husjuh 18, friz 21 drb. Sertés: mangalia szőke 909, fecskehasu 16, linkolushirei 59, yorkshirei 144, berkshirei 1, kornwall 23, német nemestett 50 drb. A baromfi bejelentések még folyamatban vannak, de máris előrelátható, hogy a rendelkezésre álló istállók túl lesznek jegyezve. A gépkiallítás a szokottnál is gazdagabb és szélesebb körű lesz. A forgalmat illetően a nehéz viszonyokra való tekintettel bajos jóslásokba bocsátkozni, remélhetően ez sem fog nagyon elmaradni a szokott keretektől, mert a legtöbb tenyésztrő apaállatszükségletének fedezését a tenyészállatvásárra szokta halasztani, hiszen ennél kedvezőbb és kényelmesebb bevásárlási lehetőséget valóban nem találhat. És aki a tenyészállatszükségletének beszerzését most elmulasztja, az csak egy év múlva tudhat majd újabb megfelelő anyagot kapni — mert minden jeles tenyésztrő előadó anyagával résztvesz a tenyészállatvásáron — ha csak közben nem elégszik meg II. és III. rendű apaállatok vásárlásával, amelyeknek átörökítése, fajtajellege kétes értékű. A vásári forgalom kialakulását bizonyára előnyösen fogja befolyásolni a hitelben való vásárlási lehetőség biztosítása, amire felhívta a rendezőség a gazdasági felügyelőségek és községek figyelmét is. A bejelentett árak természetesen tenyésztrő, fajta, nem, kor, súly stb. szerint nagy eltérést mutatnak. Így pl. a bikák ára 12—50 millió K. között ingadozik, de jó bikát lehet majd kapni 20—30 millióért. A kanok és kosok közepes ára 5—6 millió K. körül mozog. Általában a kiállítók az árak megszabásánál az idén sokkal több realitást árulnak, mint az árvaltoztatási tilalom folytán a tavalyi bizonytalanság és egymásra licitálás sem ismétlődhet meg.

Legfelsőbb elismerés. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy *Ulreich Gyula* miniszteri tanácsosnak, saját kérelmére történő nyugalomba helyezése alkalmából buzgó szolgálataiért elismerését tüdül adják.

A miniszterelnök a mezőgazdasági hitelről. *Beihlen István* gróf genfi utjáról visszatérve, a mezőgazdasági hitelnek a külföldi tőke bevonásával való megoldására vonatkozóan a következő nyilatkozatot tette. Magyarországon a legégetőbb s sürgős kérdés az agrárhitel megoldása. Ügyszólván ez a szanálás sarkköve, mert ha nem jutunk bőséges hitelhez, akkor Magyarország gazdasági helyreállításáról beszélni sem lehet. A hiteligenyek kielégítésére a külföldi

SCHÖNWALD LIPÓT

BURGONYAKÖZVETÍTŐ IRODA

Budapest, IX., Lónyay-utca 46.

TELEFON: József 23-49

Sürgőnycim: KARTSCHÖNWALD BUDAPEST

Burgonyavetőmagtermelés.

BURGONYAVETŐMAG.

Külföldi original és első utántermésű, valamint belföldi legjobb minőségű (anerkant) burgonyaféleségek: **Frühste, Kakuk, Ella, Rózsa, Kaiserkrone, Pirola, Primel, Deodóra** stb., kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók. Megkeresésre felvilágosításal szolgál.

Schönwald Lipót

OBKL. v. ÜGYV. igazgatója.

Több elismerés és kitüntetés.

Mélyfurásu ártézi kutakat

gazdasági vízvezetéseket, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez

FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, **SZEKESFEHÉRVAR**

932

tőkék csat...
mert belfő...
kölesőnről...
országok v...
záloghitel...
nyújtása...
kormány...
ugyanis...
szólván...
donát. A...
tőkék, beté...
képpen, a...
fokozottan...
keresni a...
szüksége...
Az Orszá...
lása a buza...
Mezőgazdas...
gatóválaszt...
lete alatt. Jel...
István, *Pur...
Sékács Ele...
Sámik* lözse...
Gyula *Stau...
számosan...
Almássy Imr...
temes kérdé...
Somssich Lás...
szavakkal v...
ságot és az...
száditott. Kö...
hitel kérdése...
zaloghitel m...
menyes mük...
hogy a mez...
fél halad, m...
épit a mez...
gazdasági sz...
a nézetének...
aj intézmény...
meglevőket...
erősíteni. V...
erdekekben...
dalmi uton...
renc dr. a f...
foglalkozván...
lommak egész...
hogy a jövő...
gazdaság jele...
güket kapjon...
Az adóügyi...
hogy az 1925...
mások beadá...
történjenek. A...
átörését bír...
függésztésével...
következett...
földhaszonb...
kérdés körül...
kivánóságát...
buzában tört...
maradványok...
mint egyedül...
pítését. A Kan...
tarozott, hogy...
termények ár...
torikus megáll...
a magánjogi...
ben tekintettel...
részének rendk...
tart — első...
bérleteknél...
tást, amelly...
okával arány...
szolgáltatását...
törvény revizió...
gazdatiszti érde*

Nér
és pedig a...
leutewitz, o...
be...
„SA...
Forgalmazzu...
T...
Ajánljuk a B...
gyár spe...
V...
ti...

tökék esatornáit kell megnyitni az ország számára, mert belföldi tőke erre a célra nincs. Nem államkölcsönről van szó, hanem arról, hogy a tőkegazdag országok valahogyan lehetővé teszik a magyar jelzáloghitelt és ennek révén a hosszú lejáratú hitelek nyújtását és ennek előmozdítására kívánja a magyar kormány a Népszöveget megnyerni. Magyarország ugyanis ma nem képvisel többé tőkeerőt, mert ugyszólván teljesen elveszítette pénzbe fektetett tulajdonát. A hadikölcsönök elértéktelenedtek, a pénztőkék, betétek, háboru előtti tartozások stb. hasonlóképpen, a korona romlása folytán így a lakosság fokozottan támogatásnyá lett. Ezért kell külföldön keresni a támogatást, amelyre a mezőgazdaságnak szüksége van.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara állásfoglalása a buza-használat kérdésében. Az Országos Mezőgazdasági Kamara folyó hó 10-én tartotta igazgatóválasztmányi gyűlését **Almássy Imre** gróf elnöke alatt. Jelen voltak: **Somssich László** gróf, **Bernát István**, **Purgly Emil**, **Khuen-Héderváry Károly** gróf, **Széki Elemér**, **Horánszky Dezső**, **Czobor László**, **Sámik József**, **Jeszzenszky Pál**, **Plósz István**, **Parragh Gyula**, **Staub Elemér**, **Paréll Győző** dr. és mások, számosan a gazdatársadalom képviselői közül.

Almássy Imre gróf elnöknek a mezőgazdaság egyetemes kérdéseit felőlelő megnyugtató szavai után **Somssich László** gróf, az OMGE elnöke lelkesült szavakkal vázolta az összetartásban rejlő erő nagyságát és az egységes, erős agrárfront megteremtésére buzdított. **Koós Mihály** igazgató a mezőgazdasági hitel kérdésével foglalkozott s a Kamarának a jelzáloghitel megkönyvitése érdekében végzett eredményes működéséről számolt be. Rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági hitelprobléma a megoldás felé halad, mert a Nemzeti Bank fokozatosan kiépíti a mezőgazdasági hitel lehetőségeit. A mezőgazdasági szakoktatás kérdésének kapcsán annak a nézetének adott kifejezést, hogy nem annyira új intézményekre van szükség, mint inkább a meglévőket kell megfelelően kiépíteni és megerősíteni. Végül az állattenyésztésünk fejlesztése érdekében állattenyésztési egyesületeknek társadalmi uton való alakítását sürgette. **Marschall Ferenc** dr. a földművelésügyi tárca költségvetésével foglalkozván, rámutatott arra, hogy a gazdatársadalomnak egész súlyát latba vetve arra kell törekednie, hogy a jövőben a földművelésügyi tárca a mezőgazdaság jelentőségének megfelelően nagyobb összegeket kapjon produktív beruházások eszközzésére. Az adóügyi kérdések kapcsán azt indítványozta, hogy az 1925. évi kereseti- és jövedelemadóvalalmások beadásának elhalasztására erélyes lépések történjenek. A mezőgazdaság vámvédelmének súlyos áttörését bírálta ezután, amelyeket a gabonavámok felüggesztésével és a fogyasztott hus behozatalával következett be. Ezután a buzaértékben megállapított földhasználati kérdéssel foglalkozott a kamara. E kérdés körül élénk vita indult meg. A földbérlek kívánságát **Alsóöri Farkas Géza** tolmácsolta, aki a buzában történt földhasználat megállapítását háborus maradványnak tartja és kérte annak az aranyalapon, mint egyedüli állandó értékmérőben való megállapítását. A Kamara beható mérlegelés után úgy határozott, hogy a terményben kikötött használati arányoktól független pénzügyi értékben való diktatorikus megállapítását nem tartja megközelítőnek, sőt a magánjogi szerződések megsértésének véli. Ellenben tekintettel a legkisebb földhasználati arányok részének rendkívüli súlyos feltételeire, szükségesnek tart — elsősorban a közéleti, vállalatipitványi stb. bérleteknél — olyan felsőbb helyről történő irányítást, amellyel a kishasználati arányok a föld rendes hozásával arányban nem álló terménymennyiségek szolgáltatásától megóvassanak. Ezután a gazdatiszti törvény revíziójának kérdését tárgyalták és törvényes gazdatiszti érdekképviseleti szerv létesítésének szük-

ségességét hangsúlyozta. A zugmének elleni küzdelemben nem az adóztatással, hanem szigorított közgazdasági rendszabályok alkalmazásával remél eredményt elérni. Végül a vidéki munkanélküliség enyhítésével foglalkozott a Kamara és úgy határozott, hogy evégből az árvizmentesítési és egyéb közmunkáknak a mielőbbi nagyobb mértékű megindítását fogja a kormánynál szorgalmazni.

Háziipari kiállítás Gyöngyösön. A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület teljes tudatában a háziipar fejlesztése végtelen fontosságának, biztatást látva a múlt évi egri kiállítás szép sikerében, folyó évi május hó 17-21-én Gyöngyösön újabb vármegyei kiállítást rendez. Az elnökség kiküldöttei **Csepela Lajos** dr. szakosztályi elnök és **Udvardy Csorna Jenő** egyesületi titkár személyében a gyöngyösi vezetőkörök bevonásával az ottani polgármesteri hivatalban január 9-én ülést tartottak, a helybeli intéző-bizottságot megalakították **Makrányi Gyula** dr. városi tanácsos elnöke alatt. A kiállítás ügymenete ugyanaz lesz, mint a múlt évi egri kiállításé. Mindenemü kérdésben a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala (Eger, Vármegyeháza II., 35.) ad felvilágosítást.

Burgonyatermelési értekezlet Nyiregyházán. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület Nyiregyházán ezévi február hó 21-én (szombaton) Szabolcs vármegye székházának termében délelőtt 9 órai kezdettel burgonyatermelési értekezletet rendez a földművelésügyi minisztérium, a M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal és a M. Kir. Növényvédelmi és Kórtani Állomás támogatásával és közreműködésével. Az értekezlet célja, hogy kikutassa a hazai burgonyatermelés súlyos bajainak előidéző okait, megállapítsa, miként lehet a bajokat kihárítani és orvosolni. Az értekezlet szakzerű tájékoztatást nyújt a burgonyatermelő gazdáknak a vetőburgonya kiválasztása és helyes használata, valamint az okszerű burgonyaművelés és helyes kezelés stb. tekintetében, hogy egészségesebb és nagyobb mennyiségű burgonya termelését segítse elő. Az értekezlet előadói: **Rácz Lajos** dr. mezőgazdasági kamarai igazgató, **Takács Gyula** m. kir. gazdasági felügyelő, a M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal vezetője, **vitész Mayer Jenő** tanár, **Husz Béla** dr. és **Hoffer Bertalan**, a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatója lesznek.

Mezőgazdaságunk bajai és az orvoslás eszközei. **Czettler Jenő** dr. egyetemi tanár a Magyar Közgazdasági Társaság február 10-iki ülésén a fenti címen előadást tartott. Rámutatott arra, hogy a mai mezőgazdasági válság okozóján legelőször az 1925-ben pedig a kilitások nagyon kedvezőtlenek. Szerinte a válság okát nemcsak a terméseredményekben kell keresni. A terméseredmények statisztikai adatai azt mutatják, hogy Csonka-Magyarország területén a békeátlag szerint 20 millió q buza termelt, tavaly pedig csak 13.688.000 q. A termésátlagok pedig már évek óta a békebelihez képest 1 métermázsán felüli hiányt mutatnak és éppen ez a körülmény arra utal, hogy a bajok kuforrását abban keressük, hogy a mezőgazdaság rekonstrukciója mindezekig még nem történt meg. A kiviteli statisztika adatai ennek ellenkezőjét látszanak igazolni, azonban ha a dolog mélyére tekintünk, láthatjuk, hogy a csökkent termelés és a fokozott, mondhatni erőltetett kivitelt nem jelenti éppen a mezőgazdaság erőteljes fejlődését. A drágulási indexszámok vizsgálata lesz véleménye szerint a dolog kulcsához a legközelebb. Ezek szerint ugyanis 1924. november végéig a legfőbb mezőgazdasági termények ára a békebeli viszonyitva 37%-kal, az állatok 39%-kal, vas 74, szén 71, adó 83, a hitel pedig 300-400%-kal drágult. Tehát a hitel drágasága a főoka a mezőgazdaság válságának. Ennek folytán javulás is csak a hitel-

viszonyok rendezésétől és ezen alapuló, a magánvállalkozás által foganatosítandó iparosítástól várható.

Gazdasági munkásbiztosítás. A m. kir. földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki (39.555/1924. VI. 2.), amelyben az Országos Gazdasági Munkáspénztár részére járó díjakat és a pénztár által fizetendő segélyeket szabályozza. Felhívjuk a gazdasági gép tulajdonosa bárminő gazdasági gép mellett alkalmazott összes munkását a vizsgázott gépész kivételével (ki a Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnál biztosítandó) köteles az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál (Budapest, V., Falk Miksa-utca 9. sz.) üzemi baleset esetére biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy gépével a saját gazdaságában, avagy mint vállalkozó más gazdaságában végeztet munkát (amennyiben azonban a vizsgázott gépész szegődményes iparosi minőségben teljesít szolgálatot, úgy üzemi baleset esetére csak az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítandó). Az ilyen gépek mellett foglalkoztatott gazdasági munkások személy szerint, mint a pénztár rendkívüli tagjai, illetőleg sokkal előnyösebben, ugynevezett átalányszegződés útján is biztosíthatók; az átalányszegződés alapján kötelező biztosítás alá eső gazdasági gépek részleges jegyzékét a Budapesti Közlöny f. é. január 13-án megjelent számában és „Köztelek” január 18-iki számának 64. lapján díjtáblázat tartalmazza. Az átalányszegződés megkötéséhez szükséges „Nyilatkozat”-ot és az új díjtáblázat az Országos Gazdasági Munkáspénztár közvetlen küldi meg a községi előjáróságoknak (városi tanácsnak, helyi bizottságoknak). Nyomatékosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy a rendelet szerint, amennyiben az érdekelt munkaadók a balesetbiztosítási kötelezettségüknek nem tennének eleget, a munkaadó a gazdasági üzem keretén belül szenvedett üzemi baleset után az ott foglalkoztatott gazdasági munkavállalóknak (gazdasági cseléd, szegődményes iparos, gépmunkás és jogutódainak a teljes kárért 1912: VIII. t.-c. 5. §) felelősséggel tartoznak, ami a jelenlegi viszonyok közt súlyos anyagi terhet jelentene.

Cukorgyárak és kendergyárak harca. A cukorgyárak és a gazdák között már nagyszámú szerződés jött létre az idei cukorrépa-termelésre nézve. Igen sok azonban azoknak a gazdáknak a száma, akik a mult szomorú tapasztalatain okulva, vagy egyáltalában felhagytak a cukorrépa-termeléssel, vagy a lehető mértékig redukálták a répa-területet. Ezzel szemben sokan egyéb ipari növények termelésére tértek át, főleg kenderre és lenre. Már az eddigi jelekből is megállapítható, hogy az idén a cukorrépa-terület csökkenésével szemben jelentős szaporulat lesz a kender és lennel bevetett területben. A kendergyárak a szerződést többnyire buzaalapon kötik, 100 kg. lombzott kórórát fizetnek 36 kg. búzát, melynek értéke azonban 7/2 aránykoronánál kevesebb, illetve 9 aránykoronánál több nem lehet. Ad ezenkívül a gyár kisebb mennyiségű vész- és kötélárut ingyen, illetve kedvezményes áron. A vetőmagot a gyár az új terméskből való visszaadás ellenében adja. Az olasz és kisázsiai utántermésű mag mellett igen jelentős mennyiségű nemesített Fleischmann-féle kendervetőmag kerül ezidén elvetésre, amellyel tavaly mindenütt kitűnő tapasztalatokat szereztek. Számos gazda olyképpen tér át a kender- és lentermelésre, hogy nem köt szerződést, hanem természet szabad kézből akarja értékesíteni. (R.)

Gyapottermesztés Magyarországon. A Mezőgazdasági Kísérletügyi Tanács Tóth Jenő dr. helyettes államtitkár elnöke alatt tartott ülésén a gyapottermesztésnek hazánkban leendő meghonosítása érdekében végzett kísérletek eredményeit tárgyalta. Az 1790. óta végzett kísérleteket és azok eredményeit **Havas Géza** kísérletügyi igazgató, az Alföldi Mezőgazdasági Intézet igazgatója ismertette. Mint a kísérletek eddigi eredményei mutatják, a gyapotnövény

Német tenyésztők original vetőmagvait

és pedig a petkusi, leutowitzi sárga, schlanstedti, lüneburgi Kley fehér zab; Danubia, Bavaria, Frank tavaszi és sörárpa; eckendorfi, leutowitzi, oberndorfi és Mammuth takarmány-, valamint schlanstedti cukorrépa-magvakat, Viktória borsót, továbbá a legjobban bevált németországi burgonyaféleségek vetőgumóit azonnal szállítja a

„SATOR” VETŐMAGÜZEM RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., II. 4. TELEFON: 28-36 Sürgőnycim: SATORMAG

Forgalmazzuk a hazai kitenyésztésű tavaszbuzákat, rózsaburgonyát, tisztított és ólomzárolt lóhere- és lucernamagvakat stb.

Terményeket saját számlára vagy bizományban veszünk és eladunk.

Ajánljuk a BADISCHE ANILIN UND SODA-FABRIK „FLORANID” speciális kerti műtrágyáját; az F. NEUHAUS G. m. b. H. eberswalde-i gyár speciális legmodernebb magtisztítógépeit; R. WOLF Magdeburg-Buckau cég világszerte ismert cséplőgarnitúráit.

Vetőmagtisztító-osztályunk legmodernebb gépek segítségével lóhere- és lucerna-tisztítást, ólomzárólást bérben is végez, kívánatra bővebb felvilágosítást ad.

meghonosításához tulhosszu tenyészideje miatt a mi időjárási viszonyaink közepette sok reményt fűzni alig lehet. A gyapottermesztést, mint jóvedelmező gazdasági ágat nagyobb területen bevezetni korai lenne, a kérdés nagy fontosságára való tekintettel azonban, a tanács az e téren való kísérletezés további folytatását mégis javaslatba hozta, még pedig a legrövidebb tenyészidejű fajtákkal olyan területeken, amelyek az időjárási adatok szerint és talaj szempontjából a gyapottermesztésnek leginkább megfelelőnek.

Levél Albániából. Waisbecker Antal hazánkfa, aki az albán kormány meghívása folytán már több mint egy éve működik Albániában, mint a kormány gazdasági szakértője, a „Köztelek” szerkesztőségéhez intézett levelében érdekes részleteket közöl Albánia mezőgazdasági viszonyairól. Mint soraiból kitűnik, az albániai kormány nagyszabású programot készített elő a gazdálkodás fejlesztése érdekében. Mintagazdaságok létesítését, agrárbank felállítását, vasut-, utépítéseket stb. vetették tervbe s a primitív gazdálkodás fellendítésén és belterjesebb tételén mezőgazdasági gépek, eszközök kiosztásával is fáradoznak. Tavaly vagy 500 vaskéket osztottak ki, ez idén még több lesz kiosztva, hogy a faekét s primitív munkáját jobb ekével s jobb teljesítménnyel helyettesítsék. A bankból kap rendes kamaton a gazda pénzt, hogy a járómból kidőlt ökröt s a hiányzó vetőmagot pótolhassa. Sok más hasznos munka, például öntözésre szolgáló árkok ásása, vízlecsapolás stb. van tervbe véve, hogy megvalósuljon mielőtt állandósodik a béke az országban s a nyugodt viszonyok folytán vállalkozási kedv feléled. Az időjárás kedvező a mezőgazdaságra nézve, mert télen át is lehet szántani és május hónapjában elfogy már a gabona aratása, mely után ha vizet tudnak barázdászerű árkokakban a szántóra vezetni, hogy az lassan telegya magát, akkor utána abba a földbe dohányt lehet vetni (vagy ültetni), vagy lehet július 15-éig tengerit vetni, amely törsre megéri szeptember végétől október közepéig. Így kétszeri szántással, melyet általánosan faekével végeznek 8-10 cm. mélyen, két termést aratnak le a földről egy évben, egyszer búzát s utána tengerit. Albánia lovai és marhai alacsonyok, istállót, vetett takarmányt, tenyész-kiválasztást, ajzást, ápolást nem ismernek. Az állat egy évben kétszer kövér, vagyis ősszel és tavasszal s kétszer csontbőr, vagyis nyáron, mikor a legelő mind elsül és télen, mikor a fű nem nő. A csapadék eloszlása nem kedvező, mert ősszel és tavasszal hónapos felbőszakadások járnak, áprilistől októberig meg egy csep eső, egy csep felhő, egy csep szél sincs, hanem van napon 60 fokig, a leghűvösebb szobában 40 fokig emelkedő állandó hőség. Az éjszakák sem hűvösebbek. Az olajfaerdők ősszel öntik az olajbogyót vagonszámra, a citrom és narancs december közepétől kezdve érik. Albánia tengerfelőli fele sik, mint az asztal, földje szűz s vár az ekére és a munkáskézre. Tiranánál találtak buza-táblákat 8 gr.-os buzafejekkel és zabvetéseket 7 gr.-os zabkalaszokkal, bár trágyát s rendes munkát a talaj még sose kapott. Hogy a növénynevelést és a magkiválasztást itt nem ismerik, az természetes s épp ezért kell csodálkozni fenti kalászsúlyokon s azon az igen erős szalmán, mely a megdülést itt lehetlenné teszi.

Foglalkozást kereső mezőgazdasági munkások. A m. kir. földművelésügyi minisztérium kebelében működő Országos Mezőgazdasági Munkásközvetítő Központi Iroda (Budapest, földm. minisztr., II. em. 208.) az 1925. január hó 31-én lezárt és a január hó 11-ik felére vonatkozó munkáskínálatot feltüntető kimutatását most tette közzé. A kimutatást alább közöljük és kérjük azokat a gazdátársainkat, akik közzétételünk nyomán alkalmaznak munkásokat, hogy ezt az Országos Mezőgazdasági Munkásközvetítő Irodával közöljék. Foglalkozást keres: 1925. jan. 31-én: 1. Hecht Ede vizsg. kertész, mint konyha-, gyümölcs- és diszkerész (2 évi gyakorlat), Budapest, VII., Elemér-utca 22. földsz. 2.; 2. Klein József, mint fent, (6 évi gyakorlat), Budapest, IX., Üllői-ut 41. I. em. 20. 3. Fehér János, mint kertész, karánsebesi áll. fűvészkerti isk. végzett (8 évi gyakorlat), Budapest, Rindler-utca 23. I. em. 19. 4. Csombor József kb. 50 társával aratást vagy summás munkát, Szomolya, u. p. Bogács Borsod vm. 5. Városi munkásközvetítő hivatalnál 10 gazd. cseléd, 400 summás, 3000 mezőgazdasági, 2000 aratási, cséplési és 6 cukorrépa-munkás, Békéscsaba. 6. Vojtechki Rezső, mint szőlőkezelő, vincellér, kulcsár vagy kasznár, Budapest, VIII., Mátyás-tér 4. VI. em. 7. Vörös Imre és 500 társa, erdőföldmunkások (kubikosok) téli munkát, aratást, Bata, 636. sz. Tolna vm. 8. Darázi József, mint erdő-, mezőőr, magtáros, kulcsár (portás volt Karácsonyi Jenő grófnál), Budapest, IV., Váci-u. 81. fidsz. 7. 9. Menyhárt Mátyás munkásvállalkozó kb. 200 munkással, mezőgazd. munkát, Szegvár, Csongrád vm. 10. Szántó József munkásvállalkozó kb. 200 munkással mezőgazd. munkát, Kerecsend, Heves vm. 11. Kalmár András, kubikosmunkát akár 200 emberrel, akkordberek mellett, Csongrád, Tompa Mihály-u. 17. 12. Nagy B. István munkásvállalkozó 100 ara-

tási és hónapos munkással, Ecséd, Heves vm. 13. Aenekei Imre munkásvállalkozó 350 időszakos munkással, Óriszentpéter, Vas vm. 14. Kelemen Sándor munkásvállalkozó 100 aratási és mezőgazdasági munkással, Tarnaméra, Heves vm. 15. Galasi József munkásvállalkozó körülbelül 100 aratási és cséplési munkással, Gyöngyöshalász, Heves vm.

Lenmagpogácsa beszerzése. Várady József dr. a következő sorok közlésére kérte fel szerkesztőségünket: „Hajlandó volna-e valamelyik gazdátársam, ki olajmalmában lenmagot is feldolgoz, 3-5 q elsőrendű minőségű, nem extrahált és nem forró gőzzel kezelt lenmagpogácsát (melyet a tétel kicsiny volta miatt kereskedelmi forgalomban beszerezni nem tudok) gazdátársi szíveségből átengedni. A pogácsára egy kísérlet céljaira volna szükségem, de a mennyiség csekély volta miatt a rendes forgalmi árnál többet is hajlandó vagyok fizetni, feltéve, hogy elsőrendű és jól nyálkásodó árut kapok.” Szíves ajánlatokat ármegjelöléssel és a feladóállomás közlésével Várady József dr., Páty, Pest megye, címre kéri küldeni.

Telkesvitének gazdasági oktatása. A somogy-szentimrei m. kir. földművelésiskolánál a telkesvitének részére rendezett második négyhetes mezőgazdasági tanfolyam folyó hó 5-én megtartott vizsgával zárult be. A vizsgán várakozáson felüli eredményt mutattak fel a vitének. A földművelésügyi minisztérium kiküldöttje a legnagyobb elismerését nyilatkoztatta a vizsga eredménye felett. A vizsgára a földművelésügyi minisztériumtól Sára Béla dr. min. titkár, a vitézi széklet fonyódi vitész Markóczy Antal tábornok, Lengyel Akos százados, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarát Rajczy Géza titkár képviselte. Ezenkívül a gizei és kadarkuti gazdakör kiküldöttjei, valamint számosan a környékbeli földbirtokok közül is megjelentek a vizsgán.

Vetőburgonyakiosztás. A földművelésügyi minisztérium Burgonyatermelési Hivatala a földbirtokreform folytán földhöz jutottat mincstelenek részére, akik vetőburgonya beszerzésére megfelelő anyagi eszközökkel nem rendelkeznek, korlátozott mennyiségben kölcsönképpen — folyó hó október hó 31-ig való fizetési kötelezettség mellett — a tavasz folyamán vetőburgonyát fog kiosztani. Ebbeli igényléseket a községi előjárások útján legkésőbb február hó 28-ig a M. Kir. Burgonyatermelési Hivatalhoz (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) kell bejelenteni, amely hivatal egyben bővebb felvilágosítással is szolgál.

„Vadászati Utmutató.” Ezen a címen Nagy László, „Hubertus” Országos Magyar Vadászati Védegyeztető-igazgatója 1923-ban egy zsebalakú, naptárral ellátott, igen gondosan szerkesztett vadászati évkönyvet adott ki, amely csupa gyakorlati tudnivalókat tartalmazott. 1924-ben ez a hasznos könyvecske a pénz értékének ingadozása miatt nem jelent meg, most azonban Nagy László újból kiadja egy kötetben 1925-re és 1926-ra. Ez az évfolyam is a vadászati tudnivalók kincsesára lesz és nélkülözhetetlen minden vadászra, aki sportját igazán szereti. A „Vadászati Utmutató”-ból csak annyi példány készült, amennyire július hó 1-ig megrendelést tesznek. Akik március hó 31-ig előre beklárik a munka árát, 40.000 koronáért kapják, ezen időn túl 55.000 K. lesz a „Vadászati Utmutató” ára, mely augusztus hó 1-én, körülbelül 200 oldalon, teljes vászonkötésben lép az ország vadászközönsége elé. Megrendelhető a szerkesztőnél, Budapest, VIII., Nap-utca 4. Telefon: József 4-14.

Gépjárművezetői tanfolyam a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium fennhatósága alatt a M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6. szám) f. hó 23-án gépjárművezetői tanfolyam nyílik meg. I. A tanfolyam célja. A) Hogy hallgatóival a gépjárművek (személy- és teherautókat, traktorok, motoros szántógépek, esonakok stb.), különösen azok többhengeres gyorsjárású motorainak szerkezetét, működését, kezelését és karbantartását rendszeres elméleti és gyakorlati oktatás útján megismertesse. B) Hogy azokat, akik a gépjárművezetői képzést megszerezni kívánják, erre vezetési szabályzatok tartásával, továbbá az autómobilvezetéssel kapcsolatos egyéb ismeretek tanításával előkészítse. Beírás a tanfolyamra: A tanfolyam kezdete 1925. II. 23 este 1/27 órakor. Beiratkozás: a M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet irodájában (VIII., József-körút 6. I. em. 2.) február 16-23 d. u. 12-1 és 5-7 óráig, a tanfolyam gondnokánál, aki az érdeklődőknek felvilágosítást ugyanebben az időben ad. Folyamodvány, úrlapok, befizetőlapok, tanfolyami szervezeti szabályzat az intézet portásánál kaphatók. Bővebb felvilágosítással szolgál a fenti intézet igazgatósága.

Számvevői állást keres. Előkelő, nagyobb, belterjesen kezelt főúri uradalomnak hosszabb ideig volt központi számvevője, bő kereskedelmi és gazdasági ismeretekkel, hat évig mint intéző is működött; uradalmi központi hivatalban, lehetőleg Budapesten, számvevői, esetleg pénztárnoki vagy titkári állást keres. Negyven éves, keresztény, nős. Megbízható és kiváló képességgel bír, amit bizonyítványai is igazolnak. Szíves megkereséseket a „Köztelek” szerkesztőségére továbbítja, ahol címe is megtudható.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a teljesen átalakított, régi jöhrü Rémi szállodára, ahol teljes tisztaság és rend várja a gazdaközönséget. Abszolút féregmentes szobák, gőzfűtés, a szobákban hideg és meleg víz. A gazdaközönségnek a „Köztelek”-re hivatkozva szobáinkint 20% kedvezményt adunk. Rémi szálloda Budapest, VIII. ker., József-körút 4. szám.

A gazdaközönség sürgős figyelmébe! A gazdaközönség köréből beérkezett kérelmeknek és megnyilatkozott kívánásoknak megfelelőleg, hosszú időn át kísérleteztünk olyan patkányirtószer előállításával, amely rendeltetésének megfelelő, a patkányokat tehát kipusztítja és az anyag egyeb állatra nem mérgező hatású. Célunk elérést, a befejezett kísérletek abszolút eredménytelenségét bizonyítottuk és ennél fogva a Ratiyors patkányirtószer a mai naptól kezdve forgalomba hoztuk. Használati utasítást minden csomaghoz mellékelünk, felvilágosítással készséggel szolgálunk. A Ratiyors megrendelhető a Veterinaria Vegyszeti R.-T.-nál Budapest, IX., Lónyai-utca 18/b.

„Új esztendő berendezés Dormándon. Engel Pál dormándi földbirtokos 100 hold földön termelendő finom főzések termelésének biztosítására egy új esztendő berendezést rendelt meg a legújabb Krause-féle szabadalom szerint, melyet Roessmann és Kühnemann R.-T. budapesti gyára fogja szállítani.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindennemű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

Lapunk mai számához mellékeljük a *Chinoin Gyógyszer és Vegyszeti Termékek Gyára R.-T.* prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkoztatók nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Mikuska András 1142
szabó, sportruh- és brocheckészítő
Budapest, V., Erzsébet-tér 5.

Patkány-, egérirtó RATIN
specifikus mezel egérirtó békebeli anyag. Legelőnyösebb napi árban. Szétküldési hely: Ratin Laboratorium, Budapest, VII., Murányi-u. 36.1322

„Szent Gellért” Kolopi rádiumos gyógyiszap.
Gyógyít reumát, ceuzt, ischiást, bönulásokat, angokort, nőbetegéseket. Bel- és külföldi orvosszakértők által elismertve. Ára: 5 kg. gyógyiszap csomagolva, utasítással 25.000 K. Megrendelhető: **Kolopifürdő igazgatóságánál,** Budapest, IX., Üllői-ut 95. szám, III. 81. vagy Szt-Gellérti fürdőigazgatóságnál, Budapest, Szt-Gellért-tér. A mellékelt utasítás szerint házilag otthon mindenki eredménnyel használhatja. Tegyen próbamegrendelést az ár és a postaköltség előleges beklüldése mellett. 378

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet
SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA
(Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: J. 13-90)
AJÁNLKOZIK
KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOKNAK
számadás vezetésére, átvizsgálására, évi mérleg, nyereség-vesztésszámla készítésére, adóalapú szolgáló jövedelmi mérleg hitelesítésére és bármely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.
Méréselt árak, szakaszról pontos munka, teljes titoktartás!

GYAPJUT
közvetlen bel- és külföldi gyári megbízásból legmagasabb áron vásárol
Zeisler Artur
Budapest, V., Dorottya-u. 6., félemelet
Telefon: 87-15/1524
Közvetítők szokásos jutalékban részesülnek

Szénkéneg
legelőnyösebb azonnali és március havi szállításra kapható 7298
„Polikémia”
Vegyipari és Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Tükör-utca 2.
Sürgőnycím: „Polychemia”
Telefon: 91-39 64 81-82

ROY
Földbi

Hizta
yor

Dunántul
jóságigazgató

Ablakt
melegá

KÖS
BUDAPETelefon

Gazdas
a fővárosban elreskedelmirel, jó őszgoknál, valamismeretes ésAjánlközök bizatézésére, micikk első forrásági terményekék és egyézésenél szaktalett akár állandóad ssv**Witt**
Budapest, VI

Világ
Forró nyha huz**Önmüköd**
melyWincekezelés!

Gellért Ignác
FO
ANTAI

ROYAL NAGYSZÁLLODA BUDAPEST

Szobáink városi és interurban
telefonberendezése elkészült

Fürdőszobás, hideg-melegvízes és
szerényebb olcsóbb szobák

Földbirtokosok találkozóhelye

7240

Hizlatásra kb. 30 drb tisztavérben tenyésztett yorkshire malac

Átlagban drb.-kint 30 kg. súlyú, eladó. Dr. Kereszty
György gazdasága, Alsóhernád. Iroda: Budapest, IV. ker.,
Váci-utca 40., félemelet 3. 7286

Dunántuli nagy uradalom vezetését

Jószágigazgatói hatáskörrel átvénné teljes felelősség mel-
lett, középkorú, keresztény, okleveles, felmondatlan állás-
ban levő, erélyes, elismert jó gazda, uradalmi főtiszt.
Elsősorú referenciákkal rendelkezik. Megkereséseket
„Jószágigazgató 7269” jelgél a kiadóhivatal
továbbítja. 7269

Ablaktáblaüveg és **melegágyi üveg**
BIELEK KÁROLY
táblaüveg-nyújtóüzem, üvegezői üzemelőhelyén,
Budapest, VIII., Mátyás-tér 14.
Fióktelep: VIII., Csepregy-ú. 4.
Telefon: József 25-94
József 28-94 (lakás)
Fényképezés, meghívókészítés

AJKAI KÖSZÉNBÁNYA R.-T.

BUDAPEST, V., ORSZÁGHÁZ-TÉR 4.
Telefon: 168-53 Sürgőnycim: Ajkszén

Gazdaságok képviselőjét

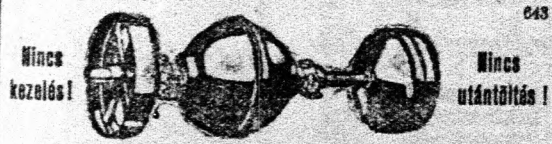
a fővárosban elvállalja okleveles gazda bősé-
ges kereskedelmi gyakorlatát, nagy ismeretkörrel,
jó összeköttetésekkel az összes hatóságoknál,
valamint kereskedői körökkel. Lelki-
ismeretes és minden tekintetben megbízható.
Ajánlkozik bizalmi és bármilyen ügyek elinté-
zésére, mindennemű gazdasági szükségleti
cikk első forrásból való megszerzésére, gazda-
sági termények értékesítésére, használt gé-
cek és egyéb mezőgazdasági gépek beszer-
zésénél szaktanácsosul szolgáló jutányos díjazás mel-
lett akár állandó megbízatásra, akár esetről-esetre. Szám-
ad-összevetés és ellenőrzés stb.

Wittich Sándor
Budapest, VII., István-ut 40., I. em. 2. sz.
Telefon: József 139-73 1539

Világszabadalom! Forró nyárban sem kell jég, ha húst, tejet, tojást, sőt stb.

önműködő **A-S** géppel hűt

mely ily bámulatosan egyszerű:

Egyedülről: Budapest, V., Koháry-ú. 4.
Telefon: 12-91
Gellért Ignác és Társa
Wien, III., Kegelpasse 27.

MÉG KAPHATÓ A KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1925-İK ÉVRE
31-İK ÉVFOLYAM

SZERKESZTIK:
SZILASSY ZOLTÁN és BUDAY BARNA
az OMGE igazgatói

Ára ajánlott bérmentes küldéssel
45.000 korona

Megrendelésnél kérjük az összeget előre
beküldeni a „PÁTRIA” r.-t. könyvszá-
lyának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

gőzeke

Nagy teljesítőképességű, kitűnő gyártmányú,
névleg 16 HP, használt, gyárilag kijavított,
teljesen üzemképes

rendkívül jutányos árért eladó. Érdeklő-
dések „Használt gőzeke 7284” jel
alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7284

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

A buza olesobbodása.

Az amerikai tőzsdéken és pedig a newyorki,
csikági és a winnipeg-i terménnytőzsdén megindult
az olesobbodási folyamat. A nemzetközi spekulációt
az amerikai gabonapiacokon óvatosságra inti az
egyres kormányok előre beharangozott intervenciója,
a buzáknak mint elsőrendű közszükségleti cikknek
olesobbá tétele végett. A hosszisták feladták eddigi
állásaikat, ami erős áresést vont maga után. A new-
yorki terménnytőzsdén egy hét alatt a buza q-kinti
ára 816 centről 731 centre esett vissza, tehát csak-
nem egy dollárral esett a buza ára az elmúlt egy
hét alatt. Az európai piacok ennek hatása alatt
szintén igen lanyhák, ami aztán általános üzleti
kedvetlenséget von maga után. A budapesti gabona-
tőzsde és a külföldi tőzsdék hatása alatt lanyha és
a multheti árához képest 50,000 K.-val olesobbod-
ott. A termelőnek nem érdeke az, hogy a buza
ára az elmúlt heti magas nívón maradjon, mert
hiszen készletekkel a mai nehéz hitelviszonyok és
rossz gazdasági viszonyok mellett nem rendelkezik.
Csak a konvenció és haszonbérbuza az, amely a
termelők kezében van. A buza olesobbodása a terme-
lési költségeket is csökkenti és megoldja a haszon-
bérlok és bérbeadók közötti vitát is egy csapásra.
R. K. dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége
Gabonasztyálynak jelentése.) 1925. február 13. A tengeren-
tuli piacokon az irányzat tovább lanyhult és az olesobbod-
ás folytatódott. Ennek következtében a Budapesti piac is
lanyha volt és a kenyérmagvak ára újból esett. A buza
10,000, a rozs pedig 15,000 K.-val olesobbodott. A termény-
cikk irányzata is lanyhult. A forgalom úgy a kenyér-
magvak, mint a terménycikk piacán mérsékelte volt. Buda-
pesti paritásán kg.-kint a következő árakat jegyezték:
Buza 76 kg.-os: tiszavidéki 5725-5750, fejmegyei és
pestvidéki 5700-5725 K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki
5825-5850, fejmegyei és pestvidéki 5800-5825, rozs
4800-4850, takarmányrépa 4000-4200, sörárpa 4800-
5000, zab 4250-4350, tengeri 2850-2900, köles 3050-
3100, korpa 2425-2450 K.

Budapesti liszt- és őrleménypiac. („Avena” Mezőgazdasági
Termény- és Állatértékesítő R.-T. jelentése.) február 13. Lanyha
irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő liszt-
árak fordultak elő: Duplanullás búzaliszt 8400, nullás 8200,
kettes 7800, halos 6500, takarmányliszt 3200, korpa 2450,
egyes rozsliszt 6000, 75%-os egységes rozsliszt 5400 K.
volt kg.-kint budapesti paritásában, zsákkal együtt. A malmok
a következő árakat jegyezték: duplanullás 9900, nullás
9800, 2-es 9200, 6-os 7800 K. zsákkal együtt.

Budapesti takarmányvásár. Febr. 10. (A székesfővárosi
vásárgazgatóság hivatalos jelentése.) Rétszéna II. r. ó

85,000-110,000, III. r. csomagolásra 40,000-80,000, muhar-
széna 140,000-165,000, lucernaszéna 140,000-205,000,
zabosbükönyszéna 150,000-180,000, takarmányszalma (zab)
70,000, takarmányrépa 48,000-50,000, alomszalma 50,000-
60,000, zsupszalma 110,000-115,000, zsupszalma 1 kéve
4800-5000 K.

Budapesti mütakarmánypiac. Febr. 10. A mütakarmány-
piacon az irányzat gyengébb, az árak lemorzsolódtak. Árak:
korpa 2500, konkoly 2500, 8-as takarmányliszt 3400, lótip
1500, olajpogácsa 3300, extrahált liszt 1700, szárított moslék
3500, szárított törköly 3300, szárított répaszelet 1500, maláta-
csira 2800, melasz 1200 K. kg.-kint.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége Vetőmag-
osztályának jelentése.) Lőheremag irányzata, dacára a nagyobb
keresletnek, változatlan maradt. A belföldi szükséglet rend-
kívül nagy mérvben nyilvánul, ami azonban a készletekből
még könnyen kielégítésre talál. Lucernamag irányzata a
piacra kerülő barnás színű áruban csendes, míg a jóminő-
ségű szép sárgaszínű, tisztítható áru ára változatlan. A bel-
földi szükséglet, amint már most világosan mutatkozik, je-
lentékenyen túlhaladja a múlt évit s miután Bulgária és
Románia is nagy mennyiségeket rendel meg, az árak emel-
kedése várható. Baltacimmagban a készletek rohamosan
csökkennek s jó csiraképes áru már csak nehézséggel sze-
rezhető be. Bükönymagban elég bő a kínálat. Az érdeklő-
dés is megfelelő. A kínálat főleg dunántúli allomásokról
jelentkezik. Köles. A lútható készletek csökkentek, az
árakban kevés fluktuáció jutott érvényre. Muharmagban
egyelőre nincs kilátás élénkebb üzletmenetre. Viktória-borsó
irányzata valamivel nyugodtabb lett, mivel a szükséglet e
pillanatban ki van elégítve. A tulhajtott árak a kereslet
megszűnését vonták maguk után. Bab igen kis forgalom tár-
gyát képezte. A kereslet ezen cikk iránt csökkent és bár a
kínálat sem volt igen számottevő, az irányzat lanyha volt.
Lencse. Az irányzat szilárd és különösen az osztrák piacok
részéről történt érdeklődés hatása alatt az árak emelkedtek.
Mák irányzata csendes. Megrendelések tavaszi vetőmagvak-
ban nagy számban érkeznek, különösen megbízható répa-
magvakban fedezik a gazdák idejekorán szükségletüket.

Árak nyersáruért 100 kg.-kint budapesti paritásában:

Bab, fehér	400,000	440,000 K.
Bab, tarka	340,000	360,000 „
Baltacimmag	850,000	900,000 „
Borsó, Viktória	700,000	750,000 „
Bükönymag	330,000	350,000 „
Csibehur	340,000	380,000 „
Csillagfűrt	340,000	360,000 „
Fehérhere	3,500,000	5,500,000 „
Kendermag	640,000	670,000 „
Köles, fehér	350,000	370,000 „
Köles, szürke	290,000	310,000 „
Köles, vörös	320,000	340,000 „
Komocsin	1,600,000	1,800,000 „
Lencse, kisszemű	400,000	450,000 „
Lencse, nagyszemű	800,000	900,000 „
Lenmag	700,000	750,000 „
Lóbab	360,000	400,000 „
Lőheremag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható	2,400,000	2,800,000 „
Lőheremag, nyers, nagyaránkás, tisztí- tható	2,900,000	3,100,000 „
Lőheremag, nagyaránkamentes	3,500,000	3,800,000 „
Lőheremag, fehér, ólomzárólt	4,500,000	4,600,000 „
Lőheremag, vörös, ólomzárólt	4,000,000	4,100,000 „
Lucernamag, nyers nagyaránkás, nem tisztítható	2,200,000	2,400,000 „
Lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható	2,500,000	2,600,000 „
Lucernamag, nagyaránkamentes	2,800,000	3,000,000 „
Lucernamag, fehér, ólomzárólt	3,200,000	3,500,000 „
Lucernamag, vörös, ólomzárólt	3,000,000	3,200,000 „
Mák	1,800,000	1,900,000 „
Muharmag	280,000	320,000 „
Nyulszapuka	2,600,000	3,000,000 „
Takarmányrépa	1,800,000	1,900,000 „
Tatárka	320,000	350,000 „

Külföldi tőzsdék. Ujvidék, február 11. (Terménnytőzsdé.)
Az irányzat lanyha. Bácskai buza 470, bánáti 462-50, árpa
335, zab 320, tengeri 205, kettősfogású nullás búzaliszt 725,
kettes 645 dinár volt mázsánként. — Chicago február 11.
(Terménnytőzsdé.) Az irányzat lanyha. Buza májusra 653-3,
júliusra 557-6, szeptemberre 516-7, tengeri májusra 502-5,
júliusra 506-9, szeptemberre 504-9, zab májusra 375-5, júli-
usra 378-9, szeptemberre 366, rozs májusra 606-3, júliusra
518-8, szeptemberre 471-5 cent volt mázsánként. — New-
York, febr. 11. (Terménnytőzsdé.) Az irányzat lanyha. Őszi
vörös buza 731-5, kemény 700-2, tengeri 523-6, liszt 1006-5
volt mázsánként.

Cukorpiac. A kristálycukornak belföldi nagyban eladási
ára jelenleg adó és kincstári részesedés nélkül ab gyár
kg.-kint 6200 korona. Külföldi cukor tartott árak mellett
nyugodt volt. Német exportcukor loko 17/6, március-április
17-1/2, május 17/9, cseh finom kristálycukor loko 17/9,
április-május 17/10 1/2, május-június-július 18-18 1/2
shilling.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. évi február hó 12-én.
Felhajtás 809 drb magyar nagy vágómarha. A vásár lanyha
irányzat mellett folyt le, a bikák és elsőrendű marhák árai
változatlanok maradtak, a közép és gyenge minőségűek azonban
kg.-kint 500 K.-val olesobbodtak. Eladatlanul visszamaradt 39
darab nagymarha. Következő árakat jegyezték kg.-kint élő-
súlyban: Bika, jobbminőségű 12,000-14,500, kivételesen
15,000-15,500, bika, silányabb minőségű 8000-11,500,
tarka hizott ökör, jobb minőségű 13,000-15,500, kivétele-

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKEK, FORD-AUTOK ÉS ALKATRÉSZEK azonnali szállításra kaphatók: 1478

ANTAL JÁNOS és TÁRSA LINCOLN-FORD-FORDSON Kaposvár, Fő-utca 22. szám
autorizált képviselője

sen 17,000—17,500, középminőségű 8000—12,500, alárendelt minőségű 6000—7500, magyar tehén 7500—13,500, kivételesen 14,000, tarka tehén 6000—15,000, kivételesen 15,500—16,000, bivaly 4500—8000, növendék 5000—11,000, kicsontozni való 3500—5500 K.

Budapesti szarómarhavásár. 1925. február 10. Felhajtás 179 drb élő belföldi szoposborjú. A vásár irányzata lanyha volt, az árak kg.-kint 1000 K.-val csökkentek. Jegyzett árak: Élő borjúk: Belföldi szopos: I. rendű 20,000—21,000, kivételesen 22,000, II. rendű 18,000—19,000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. február 10. Felhajtás 100 darab juh, egymint 100 darab hizlalt ürü. Jegyzett árak: Kg.-kint élőszuliban: 6000 K.

Tenyészállatok és jármosókrök. (Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő Részvénytársasága jelentése.) 1925. febr. 13. Importált fehér erdélyi jármosókrök 18,000—20,000, I. rendű fehér belföldi jármosókrök 14,000—16,000, I. rendű tarka belföldi jármosókrök 12,000—15,000, friss fejőstehén 17,000—21,000, 1 1/2 éves fűzők 13,000—15,000, 1 1/2 éves tinók 12,000—14,000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepeinek jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a csütörtöki felhajtás 1800 darab volt, melyből eladatlanul visszamaradt 463 darab. A vásáron az árak lanyha irányzat mellett ismét 500 K.-t estek. Árak a következők: prima urasági 21,000—21,500, prima szedett 20,000—20,500, közép 19,000—19,500, könnyű jobb 18,000—19,000, könnyű silányabb 16,000—17,000, öreg urasági 19,500—20,500, öreg szedett 18,500—19,000, angol malac 18,000—20,000, zsir 27,000—27,500, szalonna 23,000—23,500, hus 23,500—25,000, hasított felsértés 25,000—26,000, háj 29,000—30,000, beállítani való sovány sertés 20,000—21,000 (áru). A pénteki vásárra 490 darab hajtott fel.

Budapesti lóvásár. Február 12-én tartott heti lóvásár forgalma lanyha. Felhajtott I. oszt. ló 1207 drb, eladott 327 drb. Eladatlan maradt 880 drb. Árak: Jobb minőségű hátascsikó 600,000—2,800,000, könnyebb kocsi 11,000,000—12,000,000, igás kocsi, nehéz 5,500,000—11,000,000, igás kocsi, könnyű 3,000,000—9,500,000, számár 800,000—1,500,000, öszvér 3,200,000—4,500,000 alárendelt minőségű lovak 550,000—4,200,000, vágólovak 600,000—3,000,000 K. Vidéki vágóra vásároltak 22 drb-ot.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő Részvénytársasága jelentése.) A f. hó 9-iki hétfői fősáv felhajtása: Belföldi 777 drb, magyarországi 698 drb, csehszlovák 113 drb, jugoszláviai 17 drb, romániai 534 drb, összesen 2139 drb. Rendkívül lanyha irányzat mellett a következő árak jegyeztettek: Ökör, extrém 19,000—22,000, I. r. 16,000—18,000, II. rendű 13,000—14,000, III. rendű 10,000—12,000, bika, extrém 16,500—18,000, I. rendű 15,000—17,500, II. rendű 13,000—15,000, III. rendű 12,000—14,000, kicsontozni való 6000—9000, tehén, extrém 16,000—17,000, I. rendű 13,000—15,000, II. rendű 10,000—12,000, III. rendű 8000—10,000 K. A f. hó 12-iki, csütörtöki pótvásár felhajtása 290 drb volt. Irányzat és árak változatlanok maradtak, eladatlanul 100 drb maradt vissza.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) A folyó hó 10-iki keddi fősáv felhajtása: osztrák hussértés 4 db, zsirsértés 44 db, magyarországi zsirsértés 912 db, romániai hussértés 180 db, zsirsértés 1325 db, jugoszláviai zsirsértés 326 db, lengyelországi hussértés 7273 db, összesen hussértés 7457 db, zsirsértés 2607 db. Irányzat a múlt heti vásárokkal ellentétben vonatott, jegyzések: prima zsirsértés 23,000—24,500, kivételesen 25,000, közép zsirsértés 22,500—23,500, öreg zsirsértés 20,000—22,000, szedett 21,000—23,500, hussértés 17,000—22,000, kivételesen 22,500 korona. A f. hó 12-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 2700 darab volt. Üzletmenet rendkívül rossz, zsirsértés 21,000—22,000 K.-ig.

Csehországi állattárak. (Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) Marhafelhajtás 1360 darab, irányzat lanyha, árak hanyatló tendenciát mutatnak. Sertésfelhajtás 2931 drb, hussértésben a kereslet jobb, zsirsértésben viszont lanyhább. Jegyzések: ökör I. r. 8'—9'50, II. r. 7'—8'—, III. r. 5'75—6'75, bika I. r. 6'50—7'50, II. r. 6'—6'50, III. r. 5'—6'—, tehén I. r. 6'50—7'50, II. r. 5'50—6'50, III. r. 4'—5'25, zsirsértés magyarországi 12'—12'70, jugoszláviai 11'—12'50, romániai 11'—12'—, hussértés 8'50—9'25, juh 5'—7'— eK.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiac változatlan. Nyersbőr. A nyersbőrcipec lanyha. Árak: marhabőr 16,000—17,000, borjubőr 31,000 K. kg.-kint a budapesti piacon.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5600—5800, tejszínhab literje 42,000—55,000, tejföl literje 20,000—26,000, vaj kg.-ja 80,000—100,000, nagyban 64,000—68,000, tehénturó kg.-ja 14,000—18,000, juhturó kg.-ja 36,000—40,000, hazai ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 80,000—100,000, nagyban 80,000—85,000, hazai grói sajt kg.-ja kicsinyben 70,000—75,000, nagyban 60,000—65,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 48,000—52,000, nagyban 32,000—36,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke, drb.-ja 25,000—50,000, tyúk drb.-ja 50,000—70,000, hizott ruca kg.-ja 38,000, hizott lud kg.-ja 38,000, hizott pulyka kg.-ja 30,000—36,000, libamáj kg.-ja 70,000—120,000, ludzsir kg.-ja 56,000—60,000, tojás darabja 1400—1800 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty la kicsinyben 45,000—55,000, nagyban 36,000—38,000, ponty la kicsinyben 35,000—45,000, nagyban 22,000—25,000 K.

Zöldseg és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 2400—6000, petrezselyem 3500—6000, zeller 4000—8000, kalarabé 4000—5000, vörshagyma 4000—5600, fokhagyma 23,000—40,000, cékla 2500—5000, fejeskáposzta 4000—5000, kelkáposzta 5000—8000, rozsburgonya kicsinyben kg.-kint 3800—4000, nagyban q-kint 310,000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 1900—2400, nagyban q-kint 150,000, karfiol 14,000—20,000, torina 14,000—40,000, sóska 40,000, spenót 12,000—18,000, champiungomba 60,000—80,000, alma 6000—20,000, körte 12,000—26,000, szőlő 35,000—36,000, dió 18,000—26,000, gesztenye 10,000—18,000 K.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borértékesítő Osztályának jelentése.) 1925. febr. 12. Utolsó jelentésünk óta a helyzet nem változott.

Szesz és szeszszítók. A szeszszítélet változatlan. Zürich, febr. 12. (Devizadarlat.) Budapest 0'0072, Berlin 123'50, Bécs 0'0073, Prága 15'30, Belgrád 8'5125, Bukarest 2'65, Milánó 21'50, Páris 27'82 1/2, London 2480'50, New-York 518'75.

Egy aranykorona értéke ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzárnyalóján számíva 14516'71 papírkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. I. Budapest. 1. A friz vagy friz-racka kereszteszések nem ajánlatosak, de utóbbiak beszerzése — miután azoknak tenyésztése leginkább megszállott területen van elterjedve — nehézséget is okoznak. Igen edzett, jóminőségű gyapjút szolgáltató és jó tejelő bikák azonban a Baranya és Bács-Bodrog vármegyékben elterjedt cigáják és friz-cigája kereszteszések, ugyisint a „zombori birka” neve alatt ismert kereszteszések. Ezek bármelyike alkalmas lenne a szőhanforgó célokra. Meg kellene kísérelni, hátha a kiszállási úradalom adna el ilyen anyákat (Uradalmi jószágfelügyelőség: Kisszállás, Bács-Bodrog megye). Ott ugyanis zombori juhok, friz-cigája kereszteszések is vannak. 2. A legelőn lévő eszterjék kiirtása nem volna célszerű, mert bár azok a gyapjubarán — a juhász gondatlansága esetében — kárt okozhatnak, viszont nagy szolgálatot tesznek a legjós területű legelő felátjának s így a legelő minőségének konzerválásában. 3. A juhok takarmányozására nézve Weiser István dr. és Zaitschek Artur dr. nemrég megjelent „Takarmányozástani” ában szerethető tájékoztatás (beszerzhető: a szerzőknél, Budapest, Kitaibel Pal-u. 4. sz.). Igen sok értékes adat foglaltatik továbbá Cseikó Istvánnak a „Patria” kiadásában megjelent „491 kérdés és felelet a takarmányozás gyakorlatából” című munkájában. **K. I.**

A balticintermelésre vonatkozó kérdésre ugyanitt rövidesen válaszolni fogunk. **Szerk.**

D. L. Mezőtur. Elavult nézet, hogy a lucernát a melegebb idő beálltával, jóval az árpa és zab elvetése után szabad csak a földbe hozni. Különösen szárazságra hajló viszonyok között sokkal helyesebb a lucernát kitavasodás-akor vetni, amikor az árpára és zabra is a legjobb. **Gy. J.**

K. B. Budapest. Kiválóan egyöntetű, formásteleű, igen tetszetős szöke mangalicát láttam nemrégiben Barscon, Drávaerdő-pusztán. *Schuller-Boschi Guidó* börtelbirtokán. A tenyészet a régi kispendi fajtaból származik, Draskovits grófele kanokkal „alspricelvet”. A malacozási átlag pár év óta 57 darab. A mostani tavaszi tenyészállatvásáron — rábeszélésemre — be fogja mutatni az anyagát és a kanokból ott vásárolhat. Felhívom ezen kitűnő anyagra a többi mangalicatenyésztő figyelmét is. **e. D. B.**

B. F. Nyiregyháza. A talaj minősége nincs ugyan jelezve, de föltehetőleg (Szabolcs megyéről lévén szó) homokos talajról van szó. Ha a lucernát már ősszel föl akarja törni, akkor csak egyéves fűfélére lehet szó. Jó trágyaerőben lévő, nitrogénben nem szegény talajon számba jöhet az *olasz perje*, vagy pedig a *hollandi perje* (Westarwold). A többi fűfélék többsége, így kár volna a magért. Tessenék tavasszal lucernát jól föl fogasolni és a perjéből kat. holdankint 10—15 kg.-ot föl szűrni, befogasolni és lehengerezni. Nem tőtek pontosabb vetőmagnenyiséget mondani, mert az a lucerna sűrűségéhez igazodik. Ha meglegszik gyengébb minőségű takarmánnyal, vagy ha a föld nem trágyaerős és ha ölesőbban akarja a dolgozt megcsinálni, úgy vessen a lucerna közé vetőgéppel *biborherét*, a rendes vetőmagnenyiségnek annyi százalékát a milyen ritka a lucerna. **e. D. B.**

P. J. Mezőtur. Gipsz beszerzhető: az Egeresi gipsz, mütrágya és vegyeszeti termékek gyárának központú irodájában, Kramer J., IV., Váci-utca 36., vagy Heinrich Oszkár, Budapest, Rákóczi-ut 58. „Metropol” címen. A szikes talajon való felhasználás módjait illetőleg kizárólag akkor adható felvilágosítás, ha a kérdéses szikes talaj speciális tulajdonságai vizsgálat alapján megállapítottak. **S. E.**

CIPŐK ÉS BAKANCSOK
legelőcsébb gyári árban.
 Sárga strapabakancs ipari és mező munkások részére párja K 145.000
 Férfi sárga zsíros tehénborkakancs, la minőség párja K 180.000
 Férfi sárga strapacipő, amerikai forma párja K 185.000
 Férfi és női box, magas párja K 225.000
 Gyermekcipők szép és jó kivételben K 95.000-161
 Postal megrendelést pontosan osszközzel. Legtöbbi leírás kisérlettel vagy választással. 1925
KISS H. cipőgyáregeskedő Budapest, VII., Miksa-utca 13.
 (Dohány-u. sarok, New-York palotánál)

Hírnevés Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET
 legelőrendű minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:
Magyar Béla
 Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
 Telefon: 44—47 7139 Telefon: 44—47

Szőlőhöz **CSEPEL**
 Cukorrépa-hoz **GLOBUS** Gyümölcs-fához **ARBOR**
 Burgonya-hoz **PAX**
 jegyő magasnyomású hátipermetező a legjobb.
 Gyártja: **WEISS MANFRED**
 ACÉL- ÉS FÉMHŰVEI R.-T. **CSEPEL** 7178
 Részletes árajánlattal készséggel szolgál és kívánatra **vételekötözöttség nélkül díjtalanul** a helyszínen bemutatja
AGRANGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
 Budapest, IV., Egyetem-utca I. sz., I. em.
 Telefon: József 158—54, József 153—76, József 125—79

Ulrich B. J Budapest VI., Vilmos császár-ut 31.
 Telefon: 128—07, 126—08, 126—09, 126—10 és 126—11.
 Telefon: Interurban 68—17.
Nagy raktárt tart mezőgazdasági, ipari és bármely más célra kitűnő szerkezetű centrifugál és magasnyomású turbina-SZIVATTYUKBAN
 magas hatásfokkal, villamos- és gépüzemre.
Öntözöberendezések részére SZIVATTYUMŰVEKET
 szabadalm. speciális szerkezettel, nagyszállítóképességgel
Mélyfúrású csökek részére Bármilyen szivattyú-szerkezetet kézi, gépi vagy j árgányos meghajtásra ássott kutak részére.
 Állandóan raktáron vannak:
kézi- és lógofatu tűzifecskendők, fúrócsövek, forrcsövek és lokomobilcsövek
 kovásolt- és öntöttvas vízvezetési csövek.
 Nagy raktár
fürdő-, klozet- és mosdóberendezésekben
 sárgaréz, fém- vagy vasfém vízvezetési, gőszerelevényekben, öntöttvas lefolyó, drainage-kőgyag- és ölmcsövekben.
Selejtes kovásoltvascsövek kerítések és védőkorlátok részére.
 1493

Saborsky Ede és Társa Budapest—Wien
 szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok
 IRODAK: Sertésvásárhíd, 10. sz. József 12—30
 Marhavásárhíd, 10. sz. József 13—30
 Szabolcs híján lakásnak telefonát: József 44—17
WIEN IRODA: III., St. Marx. Telefon (Interurban): 22—81
 Kézi- és gépi csiszológépek: Budapest-Marhavásárhíd, Budapest-Sertésvásárhíd, Wien, St. Marx
 DITTLER VASÁRI JELENTŐKÉP 1023

Egyedi kiválasztású elismert **Präsident Krüger** előjegyzéseket előjegyzések **Sámuel és Igazgatóság**
 100 millió östörökkel, **Vállalnék** lali, kereskedelmi anyagbesze
 Megkérésre azonnal jelgére küldendők.

Mangalic
 50 darab hasas, árban fűszerek, 140 db többzetben első tenyészetből. **Cs. Csobaj, Szabolcs**

Eredeti Fruwirth-féle, igen korai és nemesített **me** megrendelést elő **növénynem** Veszprém megye.

Adonyiposztasban néhány 5—10 vas enkortartalmu **cuk** azonnali szállítással Budapest, VIII., József

Tökéletes dobke Ával, mert csak ennek aktárról, postán is azonnali szállítatham

Áka 160 6000 **Juhás** Budapest, V.

FORDS Szánt, vet, csépe Oles és tüzembiztos és 18,000.000 kor

Szvatc

GAZ 3-soros 8, 10 es eke Kéi jen ár **SATU**

Világszert **ságosabb gép a kétg HEUC** 12-16 és III A gyárh raktár

Egyedi kiválasztás útján nemesített, államilag elismert **Präsi-vetőburgonyára** előjegyzéseket elfogadunk. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesít: **Mándy Sámuel és Géza uradalmi jószágigazgatósága, Nyirbátor.** 7280

100 millió óvadékkal, előrangú referenciákkal rendelkezőm. **Vállalnék** társadalmi állásomnak megfelelő bizalmi, mezőgazdasági, iparvállalati, kereskedelmi vállalatoknál **anyagbeszerzői, ellenőri állást.** Megkeresések ezen lap kiadói hivatalába, „Megbízható 7299” jelzőre küldendők. 7269

Mangalica tenyészkocák

50 darab hasas, átvészelt, 1 1/4 éves tenyészkoca, májusban fadzanak, 140 darab 10 hónapos tenyészkoca eladók többévesen első díjakkal és a nagydíjjal kitüntetett tenyészetemből. **CSORAJI JÓZSEF GAZDASÁGA, Csobaj, Szabolcs m. Vasútállomás: Tokaj.** 7244

Eredeti Fruwirth-féle, igen korai **barna sójababra** és nemesített **mezőlaki mákra** megrendelést elfogad **Szold gazdaságok növény-nemesítő telepe, Mezőlak, Veszprém megye.** 7300

Adonypusztaszabolcon vagonba rakva **ELADÓ** néhány 5-10 vagonos tétel elsőrendű 17-18% cukortartalmu **cukorrépa** azonnali szállításra. Megbízott: **Zwebner Jaques, Budapest, VIII., József-körút 31/a.** Telefon: József 103 09

Csicsókagumó

tavaszi ültetésre, abonyi és jászkeséri gazdaságokban **eladó. Hegedüs Kálmán, Budapest, I., Krisztina-körút 9.** 7303

Bérszántást vállal:
Szolinszky Jenő mérnök
bérszántóvállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 46.
TELEFON: József 109-74 7181

TÖZEGKORPÁT
ALOMTÖZEGET
légszáraz állapotban azonnal szállít a **TÖZEGKITERMELŐ R.-T.**
Központi iroda:
Budapest, VI., Teréz-körút 26.
(Pyramis helyiségben)
Telefon: 65-48, 65-49, 65-50
Interurbán: 196-87
Termelőtelep és gyár:
Fonyód (Somogy m.) 7190

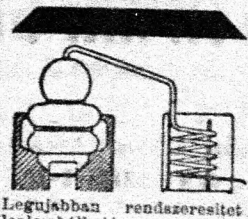
Nagykőrös m. kir. áll. menteleposztályvezetőség **Árverési hirdetmény.**
Folyó évi február hó 27-én d. e. 1/211 órakor Nagykőrösön, a városháza udvarán, a következő kisorolt ménnek, valamint herélték nyilvános árverésen, az ár azonnali lefizetése mellett el fognak adatni.

A m é n						
ltsz.	neve	apja	anyja	kor	színe	Megjegyzés
K 19	Gödöllő 4	Nónius VI.	78 Nónius XXXVI.-22	18	geszt. pej	161
206	Taskony I	Kokoró a.t.	Sármány	7	vil. sárga	157
318	Ozora I	Fenek	Rákos	20	vörös sárga	164
K 171	Gödöllő II	Nónius VI.	82 Illó Nónius	20	geszt. pej	169
1008	Majsa I	59 a.t. Kukuruz	Orosz	13	meggy. pej	169
K 365	Siglav V 3	Siglav V.	95 Shagya X.	19	geszt. pej	158
98	Nagykikinda 3	Ürmény Nónius	Furiosó	22	sötét pej	172
452	27 Kenderes 3	Wingolf a.t.	Éva III.	5	vil. sárga	169
64	Shelley a.t.	Piety	Sellő	19	vil. sárga	170
H e r é l t e k						
174	Nyeszkenye I	229 Fenék 5	Párduc	9	vil. sárga	160
232	Alsószentiván 4	177 Filou 2	Kisbőröccse	7	vil. pej	160

Csakis helyhatóságilag igazolt létenyészatoknak tenyésztésére

Nagykőrös, 1925. évi február hó 10-én.
A nagykőrösi m. kir. áll. menteleposztályvezetőség.

Tökéletes cséplés csakis a szabadalmazott dobkosárbetételeim alkalmazásával, mert csak ennek segítségével lehet a kalászból a gabonát az utolsó szemig kisorsolni.
Kattarról, postán is **KEMÉNY MANO** gazdasági cikkek szakszolgálat **BUDAPEST, V. ker., Rudolf-rekparti 8. sz.** 7105

Ákác-szölőkárót
160 cm. hosszút, csakis vagonkételekben, legalább 6000-7000 darab, jutányos áron azonnal szállít:
Juhász István fakereskedő
Budapest, V., Nádor-utca 13. 7308 Telefon: 129-55

Legújabbban rendszeresített leplombálható **tisztázó pálinkafőzőüstök** 80 literes 120 literes állandóan rakítáron. Pálinkafőző- és mosóüstök vörösréz, rézgálic, raffia, réskénper, Balaton- és Vermelet-rendszerű, továbbá **Chaudoir- és W. M. Csepej** gyári szőlőpermetezők a legolcsóbb gyári áron beszereshetők. Szontágh Pál rész-árgyár, cégfőnök Terény Samu, Budapest, IX., Üllői-ut 18. 7280

Háztartási, urasági, vendéglői, intézeti **tűzhelyek**
LAKOS LAJOS Takarékpénztár-égyár R.-T. BUDAPEST
Központi iroda és gyár: **VIII., Bezerédy-u. 8.** Telefon: József 21-34
Városi üzlet és raktár: **IV., Váci-utca 40. szám** (Irányi-utca sarok) Telefon: József 153-52 7103

FORDSON traktor | **FORD** személyautó | **FORD** gyorssteherautó
Szánt, vet, csépl, vontat, arat. Olcsó és üzembiztos. Ára 623 dollár és 18,000.000 kor. vám és fuvar.
Nyitott, 5 személyes, önműködő és villamosvilágítással, komplett, 88,000.000 korona.
1200 kg. teherbírásra, önműködő, villamosvilágítással, karosszéria nélkül 65,000.000 korona.
Eredeti alkatrészek állandóan rakítáron! 7307
Szvaton és Kucses **FORD** gyárak autorizált Képviselete **SZEGED, Feketes-utca 22.** Telefon: 14-28

GAZDASÁGOK FIGYELMÉBE!
3-soros tengeriültetők, tárcsásboronák
8, 10-es ekék, Losonci Gazdasági Gépgyár gyártmányú vetőgépek, mig a készlet tart, tolongerős és kanalas-rendszerű **SATUBNUS** Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 8. sz. 1431

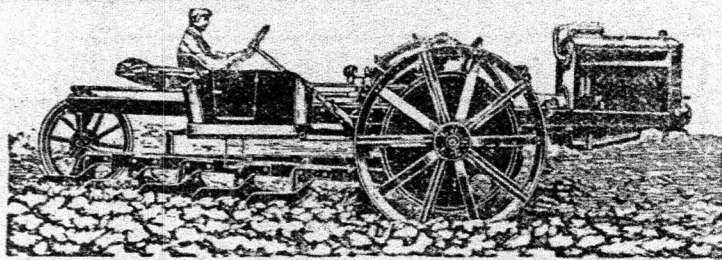
Világszerte elismerten a leggazdaságosabb és legtartósabb szántógép a kétgéprendszerű, forrógőzű **HEUCKE-féle gőzeke**
12-16 és 20 HP nagyságban.
A gyárban teljes garnitúra rakattárról azonnal szállíthatók!

KÉPVISELI:
SZÉKELY ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4. szám.
Telefon: 96-60
Teljes gőzekekészletek, hántoló-kultivátorok, billenőkék, boronák, répakiemelők és az összes tartalék- és pótalkatrészek.

Elismerő nyilatkozat:
Tek. Heucke gőzekegyárnak, Gatersleben.
Köszönetesen igazoljuk, hogy az 1913-ban, tehát 11 év előtt nekünk szállított 20 PS gőzekekészlettel teljesen meg vagyunk elégedve.
Evente átlag 1800-2000 kat. holdat szántottunk vele és 11-12 hűvelék mélység mellett naponta 25-27 kat. holdat műveltünk meg. A szénfogyasztás koldanként 75-85 kg., a vízszükséglet 250 liter volt. A szántást 1 gépész, 2 fűtő és 2 ekvezető ember végezte.
Az évi karbantartás nem volt költségesebb mint bármely más rendszerű gőzeké.
Mósonszentmiklós, 1924. február hó 20.
Teljes tisztelttel:
gróf Wenckheim Pál
Mósonszentmiklósi uradalma.
7292

A permetező lelke a szelepi.
Ha biztos akar lenni abban hogy jól kap, ügyeljen a **Vulkán** védjegyre.
Vulkán szelepek, Vulkán tömlők mindenütt kaphatók.

„RÁBA“ motoreke

benzin-, petróleum- és szivógázüzemre
azonnal szállítható!

Minden talajon szánt! Kezelése egyszerű! Ára rendkívül olcsó!
Legmesszebbmenő jótállás! Részletfizetési kedvezmény!
Árajánlattal készséggel szolgál!

FEHÉR MIKLÓS gépgyár r.-t.
Budapest, V., Váci-ut 80. szám. 272

Elméletileg és gyakorlatilag vizsgázott 32 éves, nőlen, bírói német, szigorúan német nemzeti érzelmű, ev. ref. vallású, 10 évi gyakorlattal **állást keres.**
Érti a tejjárást, állattenyésztést és hizlást, önállóan vezetett nagyobb gazdaságokban lo-, marha-, juh- és sertéstenyésztést. Jelenleg felmondással vezető állásban van Wittmann Mihály ur gazdaságában Pápa. Szíves megkeresést, ha lehet, német nyelven, ajánlva kér **Piepenberg Lajos, Pápamajor, u. p. Pápa, Veszprém m. 7289**

Mangalica süldő

150 drb egyéves, páronkint 120 kg., átvészelt, herélt, **eladó** abonyi gazdaságban.
Hegedűs Kálmán, Budapest, I. ker., Krisztina-körút 9. Telefon: 146-90 7304

Frank-Heil tavaszi árpavetőmag

németországi elito mag első termése **kapható:**
Csobaj Gyula gazdaságában, Tarcfal, Zemplén megye.
Ára minden száz kiló vetőártnak egyszáznegyven kiló szokvány takarmányárpa az eladó gazdaságába szállítva vagy sorárpa tőzsei középára és 40% felár. 7249

BÉRLETEK, BIRTOKOK.

Bérletek: Tolnában 350 hold 9 évre, esetleg 616-holtal 2 mázsáért, Nógrádban 300 hold 11 évre egy mázsáért felszerelés megváltásával, 1000 hold 5 szobás urilakkal egy mázsáért, Mosonban 750 hold prima talaj, leltárral 115 kg. bérlet, Baranyában 1000 hold leltárral, urilakkal. **Eladó:** Főváros mellett 100 hold 14 hold szőlővel, 9 szobás villával, jutányosan. Fővárostól 100 kilométernyire 600 hold, kastéllyal, főri istállók és épületekkel, teljes felszereléssel, állomással.
Fereny József birtokiróda, Budapest, IV. Múzeum-körút 112. Birtokleírás 30.000 korona. Válaszbélyeg. 7185

Nyírmedi gazdaság, Nógrád vm., u. p. Mátranovák-Bányatelep, Németországból importált és legelső díjakkal kitüntetett törzsekből származott tenyésztőjásokat következő áron szállít:
7293
Fogolyszínű olasz tyúk tenyésztőjás 8.000 K
Sárga orpington és plymouth „ 12.000 K
Wyandotte tenyésztőjás „ „ 15.000 K
Pekingi kacsa tenyésztőjás. „ „ 16.000 K

Többtermelés csak egy lehetséges, ha a növényeknek táplálékot nyújtunk. A tavaszi trágyázásnál főként nitrogénműtrágya jön tekintetbe és pedig:

Floranid 46%-os virágok, vetemények és gyümölcs részére.

Leunasalétromsav 27%-os gyengén terméssü földkeuél fejtrágyának cukorrépa, pamutvetőmag, dohány és minden mezőszerte vetett főzélékfélék részére.

Kénsavas ammoniak burgonya, tengeri és tavaszi vetések részére.

Díjtalan felvilágosítással és ajánlattal a fenti trágyaszerekre vonatkozólag a „Stickstoff-Syndikat Berlin“ képviselője:

„AGRICOLA“

Mezőgazdasági Eladási Szövetkezet k. f.
Budapest, V., Váci-ut 6.

és transzdanubiai képviselőnk:
BARLAY & TOMALIK, Dombóvár
készséggel szolgál. 7290

10 darab vörös-tarka tinó

6 darab 4-éves, **eladó**, vagy más marháért elcserélendő, 4 darab 3 1/2-éves, esetleg borjas tehénokért, fejérmegyei uradalomban. **Bogdán Miklós, Budapest, VII., Erzsébet-körút 9., I. emelet. 7267**

Gőzeköteleket

szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal eredeti gyári áron azonnal szállítok
TOEPFFER ROBERT mérnök, gőzsztantási vállalkozó Budapest, I., Mészöly-ut 6. 7254 Telefon: József 85-05

CEMENTIPARI GÉPEK

ÉS FORMÁK
SZÁNTÓ és BECK
MÉRŐK GÉPGYÁRÁBAN
BUDAPEST, X., GYÖMRŐI-UT 76-78. SZ.
Telefon: József 50-88, József 90-34 1430
Kérjen árajánlatot

Cséplőgéptulajdonosok!!

Pénzt, időt, munkát takarítanak meg a 1764

STERN-féle dobkosár-betétléccel

680 kg. tiszta **buzaszem**
volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel szakértőbizottság előtt utáncépelettünk. **Pénzt, időt és munkát takarítanak meg. Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást.**
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/F

Gyérey Richárd tolnaozori béruradalmának növénynevelő üzeme, Alsóbogárd, u. p. Ozora a koránérő, bőtermő, államilag elismert

Gyérey-féle fehér lófogu tengerire

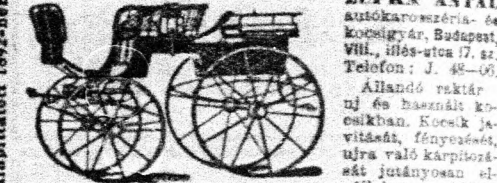
megrendeléseket elfogad és azt azonnal szállítja. A tengeri érsi ideje szeptember közepe és így utána buza igen kedvezően vethető, gyorsan fejlődő, magas és levél-dús száránál fogva **csalamádévetésre is kiválóan alkalmas.**

Korai érését, bőtermőképességét és 80-85% szemarányát a múlt évben az ország különböző részein és a debreceni mezőgazdasági kamara által beállított termelési kísérletek eredménye bőven igazolta.

A válogatott és lehegyelt csövekről származó **vetőmag ára:** 100 kg.-nál nagyobb tételeknek vevő zsákjaiban, rendelésnél 100% felárat számítva, a budapesti tőzsdén a fizetés idejében jegyzett legmagasabb árhoz 50%, 100 kg.-nál kevesebb A 100 kg. aluli rendeléseket postacsomagokban, csomagolást nem számítva szállítjuk.

A vételár a **tolnaozori béruradalom jószágfelügyelősége** címére, Tolnaozorára küldendő, ahol megrendelés is eszközölhető. 7278

Istállóablakot, magtáráblakot azonnal szállít 1633
FARKAS ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Lehel-utca 8. Telefon: 82-70

A tenyészállat- és gépkijelításon résztvevő

Földbirtokosoknak évi 10 százalékra 5-10 éves
jelzálogkölcst szerzek
első helyre. Előzetes költség nincsen. Irásbeli megkeresést „Dollár alapon 7291“ a kiadóhivatal továbbít. Válaszbélyeg. 7291

STOCK 60 HP motoreke

keveset használt, majdnem új, háromsorozat ekével, kétsorozat kapaszkodóval, komplett gyári felszereléssel, a legmesszebbmenő garanciával üzemképességéért és tökéletes munkájáért.

eladó

Ára kettőszázhuszmillió korona, mely fizethető részletekben is. Levélben érdeklődni és személyesen megtekinteni lehet.

Szöke Ambrus
Ókéske, Pest megye. 7306

Egy gáz...
Egy kés...
Ügyneki...
és írja:

„AG...
MEZŐGAZDASÁGI

Foglalkozás...
kodás

Vál...
Mezőgazdasági...
nosol...
műhe...

Teljes mező...
Mezőgazdasági...
Mezőgazdasági...
szava...
Mezőgazdasági...
banta...
Tanácsadás...
Mezőgazdasági...
Mezőgazdasági...
Mezőgazdasági...

Motorikus...
földművelés...
ezekb...
Gépkész...
tanár...

Minthogy...
nem vagy...
a gazdak...
gal és t...

Irodánk el...

„AG...
Budapest, I...
Irodai órák:

Lót...

Ostor...

FOR...

BI...

GAIMÁSEVERTILGER MORTUS

Ön gazda?
Ne neveljen egereket természetből, vegyen azonnal egy

gáz-egérirtót!

Biztos eredmény!
Egy gázfejlesztő-töltény (25.000—K) kb. 3 holdat mentesít minden kártékony állat- és bogártól. 7302
Egy készülék ára Budapesten **690.000**—K, viszonteladónak, ügynököknek megfelelő kedvezmény. Klessen, mert nagyszámú megrendelésük vanuk és írjon:
Schacherl-Paller-nek, Budapest, IX., Rávin-tér 8.

SCHILLINGER MIKSA
Zsák és ponyva
kereskedés és kölesönzés
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtükrétebbek. 7134
Egyedüli gyártója:
HAIDERER SÁNDOR
sodrony-, szövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII.,
Öllő-ut 48/5.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.
Kéjgátik lapja és hírméte.
Kátrányozott tűské-
drót alkalmi áron.

Makói dughagyma
fajtiszta, valamint
hagymamag
szavatolt csiraképességgel, éppugy
édesezemes tormadugvány
a legolcsóbb napi áron.
Áruforgalmi R.-T., Makó
Postafiók: 18. Telefon: 48
Sürgőnycim: Mandi Makó 7197

Kocsik, gumiherezek, lószerszámok, nyergek
az elemert
kiváló
minősége-
ben, legol-
csóbban be-
szerezhetők
Egyedüli
elárultó
hely:
**Waltzner Rezső cég, Budapest, VII., Akadémia-
utca 23 Gyártelepén. 1208**

„AGROTECHNIKA“
MEZŐGAZDASÁGI GÉPTECHNIKAI TANÁCSADÓ
ÉS SZERKEZTÉSI IRODA

**Foglalkozik minden, a modern mezőgazdál-
kodás műszaki részét illető és technikai
természetű feladattal.**

Vállalja a következő munkákat:
Mezőgazdasági gépek konstrukciója és konstruktív átalakítása magá-
nosok és gyárak, valamint enemi műhelyek részére; ilyenmü
műhelyrajzok és kalkulációk készítése.
Teljes mezőgazdasági műszaki üzemtervek készítése és keresztülvitele.
Mezőgazdasági géptechnikai találmányok szakszerű kidolgozása.
Mezőgazdasági gépek és eszközök felülvizsgálata és karbantatása
szavatosság mellett.
Mezőgazdasági üzemek gépészeti és műszaki berendezéseinek jókar-
bantartása évi általánypalapon, szavatosság mellett.
Tanácsadás mindennemü mezőgazdasági géptechnikai ügyben.
Mezőgazdasági műszaki üzemanyagok vizsgálata és kipróbálása.
Mezőgazdasági műszaki üzemek állandó irányítása és vezetése.
Mezőgazdasági gépkísérletek és próbák végzése.

Speciális ág:
Motorikus talajművelő eszközök konstrukciója, átalakítása, javítása,
felülvizsgálata, kipróbálása, vétele és eladása és tanácsadás
ezekben az ügyekben.
**Gépkészítő vizsgákra való előkészítés, kiváló szak-
tanár által.**

*Minthogy semminemü gyárban vagy vállalatban
nem vagyunk érdekelve, minden munkánkban
a gazdaközönség érdekeit abszolút pártatlanság-
gal és lelkiismeretességgel szolgálhatjuk, ami
egyedüli célunk!* 7002

Irodánk elismert szaktekintély vezetése alatt áll.

Cim
„AGROTECHNIKA“
Budapest, IX., Erkel-utca 19., I. 2. Telefon: József 101—87
Irodai órák: hétfő, szerda, péntek d. u. 3—6-ig, vasárnap d. e. 11—1-ig

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ „Eternit“ VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSZÉK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR, NYERGES-ÚJFALU

SZEKEREK
ÉS SZEKÉRALKATRÉSZEK

Dunántuli Vasalva és vasalatlanul
Ceglédi Saroglyák Első és hátsó alvázak
Jászsági Kocsi- és szekér- Szekérekerekek
Hajdusági oldal Küllök és löcsők
Ökörszekerek Kerétagyak Hámfák

Neuschloss és Lichtig faipari gyár mezőgazdasági szekér- és szekéralkat-
részgyár gyártmányainak kizárólagos vezérképviselete:

**„PYRAMIS“ Magyar Földbi-tokosok és Föld-
bériok Kereskedelmi Részv.-Társ.**
Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám. • Telefon: 65-49, 65-50 • Sürgőnycim: „Pyramis“
Kérjen prospektust! 7258

Lótartók! Lószerszámot, pokrócot, Igás, párja ... 1,700.000 K-tól
nyergeket szállítunk bármily Parádés, párja 4,000.000 K-tól
KOLHÁNYI TESTVÉREK
szijgyártók és nyergesek
nyergesek, drb.-ja 2,000.000 K-tól
Budapest, IX., Viola-utca 48. szám
Hívótelefon: József 53—09 1434
Mindennemü árunk I. rendű.

**Ostornyél, ostorszija, Halbich-féle patent lóizzasztók, lovagló-
botok, kutyakorbácsok stb., stb. gyártása** **Unger József** Budapest, VII., Wesselényi-
utca 10. Alapítva 1904. 7107

FORDSON-TRAKTOR „OLIVER“-ekével raktárról azonnal szállítható
Ford-autók, Fordsontraktorok
Táviratcim: **Szilágyi Diskant Miskolc** gépgyár, MISKOLC. Telefon: 135.
7197

BKF GOLYÓSCSAPÁGYAK BERLINI GOLYÓSCSAPÁGY-GYÁR
malomgépekhez, cséplőgépekhez. K. F. T. RIEBE A.
MAGYARORSZÁGI FIÓKTELEPE:
BUDAPEST, VIII., KENDER-U. 13.
TELEFON: JÓZSEF 51—55
Nagy raktár! 1706 Kérjen árjegyzéket!

Terveket díjtalanul kidolgoz:

**A középirtok legalkalmasabb szántógépe az
Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet**

Teljesítménye óránként 1 magyar hold.

Rendkívül jutányos áron szállítja:

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

LÓSZERSZÁM igás, párja 2.900.000 tól, parádás négymüllőtől
Gépszij
kiváló jó minőségű, minden méretben,
varrószijak, kötőszijak, szirony
stb., a mindenkor legolcsóbb áron.
Állati bőrt kikészít
bérmunkában vagy felesben (szőrmével is) esetleg megvesz
GÁL MIHÁLY bőrgyáros és szijgyártó
Városi iroda és készítőraktár: Budapest, VI., Lázár-utca 16. (Operaház mögött) 7155
Telefon Interurbán 130-57

Gyümölcsfaoltáshoz
legjobb a PATAY-féle
„Kárpáti“ oltóviasz
Kapható a magkereskedésekben 7285

UJ RÁBA teherautók
REIMAN BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 3.
TELEFON: 141-08, 148-77 7174

Kocsiarucsarnok Szövetkezet
O. K. H. tagja BUDAPEST, VIII., Rakóczi-ut 51.
Az ország legnagyobb kocsiraktára
Állandó kocsikiállítás 7283

Veszünk tenyésztésre alkalmas 7241
angol kocákat és malacokat
Ajánlatokat kérünk: GEOINDUSTRIA R.T.,
Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 9. (Pálvax-köz.)

„Westfalia“ tejszeparátorok
mindennemű tejgazdasági eszközök, tej-, vaj- és
sajtkelesztő telepek berendezése legelőnyösebben 7118
STANGA JÓZSEF tejgazdasági, gépkereskedelmi
és műszaki vállalatnál vásárol-
hatók. Iroda és raktár: Budapest, IX., Ráday-u. 26/K. Telefon: J. 25-73

Egyedi kiválasztás alapján NEMESÍTETT
Eszenyi-féle vetőburgonyákra
ELŐJEGYZÉSEKET ELFOGADUNK. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesítünk. Cím: ESZENYI JENŐ gazdaságainak központi irodája, TOKNYOSPÁLCA, Szabolcs megye. 7248

Kétegéprendszerű gőzekkel
bérszántást vállal 7103
HAJDU LÁSZLÓ okl. gépészmérnök,
törvénysz. szakértő
Budapest, VIII., József-körút 49. sz.
Tel.: József 22-55. Sürgőseim: „Hajmár Budapest“

Fejőstehenek, lovak, igás- és hizódörök, valamint növény-
dékállatok legelőnyösebb és leggazdaságosabb takarmánya a
selypi melassetakarmány
Táplálóérték és melasschordozók garantálva
Ajánlunk Ia minőségű, államilag vegyelemezett szénasavas meszet.
„NATURA“ ERŐTAKARMÁNYGYÁRI
ÉS ÁRUFOGALMI R.T.
Budapest, V., Árpád-utca 7. Telefon: 139-16 1355

ERDÉLYI MÁRK
gőz- és motoreke-alkatrészgyár
és gőzeke-bérszántó vállalat
Budapest, VI., Lehel-utca 10.
Telefon: 191-17, 194-35
Sürgőseim: „Gőzeke“ Budapest

2 drb Big-Four traktor
1 „ Ganz-gyártm. szivógázloko-
mobil. A. M. C. jelű, 1/4 HP
1 „ Hofherr és Schrantz cséplő-
szekrény, 800 mm.
1 „ Hofherr és Schrantz lóhere-
fejtőgép
1 „ MAV. benzinlokomobil, M. 27
1 „ KPN. jelű kukoricamorzsoló,
4 felöntő garattal
1 „ Cambridge henger
15 „ Extirpator
19 „ ZH. 9. jelzésű Sack-eke
használt, gyárilag gondosan javított állapotban, igen kedvező áron **eladó**
Gépjármű és Műszaki R.T.
Budapest, Rudolf-tér 1. sz.
Telefon: 189-80. 7306

Uj rendszerű központi melegvízfűtés!
Családi házakhoz, villákhoz, üzletekhez.
Beszérése nem drágább mint a cserépkályháé! 500 köbméter lakott helyiséget fűthet óránként 3-4 kg. koksszal! Így üzeme rendkívül gazdaságos, olcsó, hygienikus és tiszta. **Bárhova könnyen beszerelhető!** Kérjen prospektust vagy nézze meg üzemből levő fűtéseinket.
A berendezést tervezi és építi:
Thiergärtner és Stöhr R-T.
Budapest, I., Budafoki-ut 9/11.
egészségügyi és fűtési berendezések gyártása és felszerelése. 7238

Vállal BÉRSZÁNTÁST
legmodernebb, teljes, majdnem teljesen új gőzekkel, vállalja továbbá:
gőzekészletek, billenőek teljes gyári javítását, új tüszekrények építését, minden-
nemű kazánmunkákat.
GŐZEKEALKATRÉSZEKET
szállít minden rendszerű gőzekhez raktárról, vagy készíti és javít rendelkezés után.
Modellek után **acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.**
Készít bármely **acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.**
Mint a Delehsel-gyár budapesti képviselője. Állandóan raktáron tart és azonnal szállít új
gőzesodronyköteleket
minden méretben, eredeti gyári áron. 1608

Mezőgazdák „Zuhatag“ kutja 7301
(serleges rendszer)
Sok ezer darab üzemből!!
Kizárólag szállítja:
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

Az amerikai DEERING-féle petróleumüzemű TRAKTOR
valódi **SACK**-féle automatikus hármasékével
a mai nap létező LEGTÖKÉLETESEBB SZÁNTÓGÉP
Szánt Vontat Csépel 7272
Felvilágosítással készséggel szolgál ezen gépek magyarországi kizárólagos képviselője:
PROPPER SAMU RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KERULET, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 52. SZÁM

XXXV. évfolyam
AZ OM...
A XXXIV...
és vásárra s...
A rendező-bi...
és 23-án a teny...
dezendő, díjazás...
tenyészállatkijá...
a határidő lejárt...
álló épületeket...
betölti, újabb be...
kiállítók részve...
hetünk elő. Bar...
február hó 25-ig...
fogásolt hiányok...
20-ig pótolni ké...
az Országos...
közgazd...
1925. február hó...
a Köztelek szék...
Köztelek-ü...
Napirend:
1. A szakosztá...
2. Nemzetközi...
3. A mezőgazd...
(Előadó: Károly...
Üzemi Intézet ig...
4. Folyó ügye...
Budapest, 1925...
Vendégeket is...
Tenyész...
A tenyészállat...
folytán az OMG...
a célból, hogy a...
Magyar...
Telefon: 107-64...
Pétek...
Soproni Hag...
Wien: Magyar...
(Művész...
3:05...
Meghívásra...
Mai számu